

การประเมินผลโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร
ศึกษาเฉพาะกรณีกองพลทหารราบที่ 9

พันโท โฆสิต ชินวลัญช์

468 16040 24

เอกสารวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ลิขสิทธิ์ของภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EVALUATION OF THE TOURISM PROJECT ON THE MILITARY BASE
CASE STUDY OF
9th INFANTRY DIVISION

LT COL KOSIT CHINVARUN

468 16040 24

A Directed Studies Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Public Administration
Department of Public Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 2004

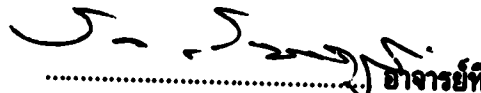
หัวข้อการศึกษา การประเมินผลโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร
ศึกษาเฉพาะกรณี กองพลทหารราบที่ 9

โดย พันโท โมลิต ชินวลัญช์

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิณรส มาลากุล ณ อยุธยา

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับ
เอกสารวิจัยตามกำหนดฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิณรส มาลากุล ณ อยุธยา)

..... หัวหน้าภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ พิพัฒน์ ไทยอารี)

9

Directed Studies Title Evaluation of the Tourism Project on the Military Base :-
Case study of 9th Infantry Division

By Lt Col Kosit Chinvarun

Department Public Administration

Directed Studies Advisor Assistant Professor Panaros Malakul Na Ayudhya

**Accepted by the Department of Public Administration, Chulalongkorn
University, in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree**

.....**Directed Studies Advisor**

(Assistant Professor Panaros Malakul Na Ayudhya)

.....**Head of Department of Public Administration**
(Associate Professor Phiphat Thaiarry)

บทคัดย่อ

สาระสำคัญของเอกสารวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึง การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร โดยศึกษาเฉพาะกรณี กองพลทหารราบที่ 9 โดยใช้การประเมินในรูปแบบจิป (CIPP MODEL) เป็นเครื่องมือ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารมีความเหมาะสมหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอนะอย่างใดเพื่อเป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM : New Public Management) โดยเฉพาะในส่วน Enterprising Government ซึ่งการศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คำตัวชี้วัดจะเป็นแบบค่าในเชิงคุณลักษณะ โดยผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสารต่างๆ การสังเกต การสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นักท่องเที่ยวรวมทั้งกำลังพลและครอบครัวของกองพลทหารราบที่ 9 ในค่ายสุรสีห์

ผลการศึกษที่ค้นพบ

- 1 ด้านบริบท (Context) ซึ่งประเด็นที่ศึกษาจะพิจารณาถึง ด้านความต้องการ ด้านการสนับสนุน และด้านความเสี่ยง พบว่าเป็นความต้องการทั้งจากหน่วยเหนือ จากภายนอกและ จากภายในหน่วยเอง ส่วนด้านการสนับสนุนและความเสี่ยงนั้นพบว่ามีที่เหมาะสม เนื่องจากหน่วยมีพื้นที่กว้างขวาง มีการจัดระเบียบพื้นที่เป็นอย่างดี ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วย
- 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ซึ่งประเด็นที่ศึกษาจะพิจารณาถึง โครงสร้างการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ด้านงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก และกลุ่มเป้าหมายนั้นมีเพียงพอและเหมาะสม ยกเว้นประเด็นโครงสร้างการดำเนินงานยังไม่เหมาะสม
- 3 ด้านการบริหารโครงการ (Process) ซึ่งพิจารณาในประเด็น การดำเนินการตามแผนและการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายนั้นพบว่ามีที่เหมาะสม แต่ประเด็นการติดตามงานและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความเหมาะสม
- 4 ด้านผลที่ได้รับจากโครงการ (Product) นั้นพบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ แต่รายได้ที่เกิดขึ้นหากพิจารณาในเชิงธุรกิจแล้วพบว่าไม่คุ้มค่า ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นพบว่า ด้านกำลังพลถือว่าไม่เหมาะสม

โดยสรุปแล้วพบว่าโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ศึกษาเฉพาะกรณีของกองพลทหารราบที่ 9 นี้ ได้ผลดำเนินงานกิจการพลเรือนเป็นหลัก โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับพลเรือนเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน อีกทั้งเป็นการปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถสอดแทรกการฝึกความอดทนและ

ปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองได้อีกทางหนึ่ง และเป็นรายได้เสริมให้แก่หน่วยงานและบุคลากรของหน่วย แต่หากพิจารณาในเชิงธุรกิจแล้วพบว่าไม่คุ้มค่าเนื่องจากรายได้จากการดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณการลงทุนแล้วถือว่าไม่คุ้มค่า

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ ที่ดำเนินการนั้น อาจให้ครอบครัวของกำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนเยาวชน เข้ามาร่วมดำเนินงานหรืออาจให้ภาคเอกชนที่เป็นมืออาชีพเข้ามามีส่วนร่วมหรืออาจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการเป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าวและจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ที่เข้าร่วมโครงการให้มีความรู้ ความสามารถโดยเชิญ วิทยากรจากหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว สำหรับข้อเสนอแนะทางวิชาการนั้น ในการทำธุรกิจโดยส่วนราชการเพื่อรายได้เสริมนั้น จากบทเรียนควรแบ่งรายได้บางส่วน เป็นสวัสดิการแก่หน่วย และกำลังพล เพื่อเป็นแรงจูงใจโดยมี ข้อควรระวังในเรื่อง ระบบควบคุมและตรวจสอบ และรูปแบบการดำเนินการ ประการสุดท้ายสำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายนั้น การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร จะมีความเหมาะสมในการดำเนินการหรือไม่ต้องคำนึงถึงมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยหน่วย เป็นประการสำคัญ โดยต้องพิจารณาถึงที่ตั้งหน่วย และที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวว่าสามารถจัดระเบียบได้เหมาะสมหรือไม่ หน่วยซึ่งมีโครงสร้างการจัดหน่วยเหมือนกัน พื้นที่ตั้งซึ่งแตกต่างกัน อาจไม่มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการก็ได้หากพื้นที่ตั้งไม่เอื้ออำนวย ทั้งนี้กองทัพบกควรต้องพิจารณาในภาพรวมของความเหมาะสมของแต่ละหน่วย โดยยึดถือมาตรการด้านการรักษาความลับของทางราชการและมาตรการด้านความปลอดภัยของหน่วยเป็นหลัก

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา และ ความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปันรส มาลากุล ณ อยู่ชยา อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขความผิดพลาด และดูแลการศึกษาวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่าง ดียิ่งตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย รวมถึงคณาจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกๆ ท่าน ที่ได้ กรุณาถ่ายทอดความรู้ อบรมสั่งสอน จนสามารถนำความรู้ มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัย ส่งผลให้เอกสาร วิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พลตรี สมเกียรติ สุทธิไวยกิจ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 ที่ให้โอกาส และให้การสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้วยดีมาโดยตลอด รวมถึงผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของ กองพลทหารราบที่ 9 ทุกท่าน ที่ให้การ สนับสนุน และให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ พันเอก จักรพงษ์ นวลชื่น ซึ่งเป็นทั้งเพื่อนและพี่รหัส ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำรวมทั้ง นางสาวน้ำเพชร ศรีวิจิตรโชค เพื่อนนิสิตที่ให้ข้อเสนอแนะ ช่วยเหลือค้นหาเอกสารข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อนนิสิต รุ่นที่ 19 ทุกๆ ท่าน ที่คอยห่วงใยให้คำปรึกษาและมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยดีมา โดยตลอด

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับท่านผู้อ่าน และผู้สนใจที่จะ ทำการศึกษาต่อไป หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขทุกประการ สำหรับผลดีและประโยชน์อันเกิดจากเอกสารการวิจัยฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่ บิดา มารดา และ บุรพจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนและให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน จนกระทั่งเอกสารการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ไปได้ด้วยดี

พันโท โฉมสิต ชินวลัญช์

14 เมษายน 2548

สารบัญ

	หน้า
ชื่อเรื่อง	ก
บทคัดย่อ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
สภาพและความเป็นมาของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
วิธีดำเนินการศึกษา	3
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	4
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวความคิด NPM/Reinventing Government	5
แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ	10
ความหมายการประเมินผลโครงการ	10
รูปแบบของการประเมินโครงการ	12
ทฤษฎีรูปแบบการประเมิน	14
ทฤษฎีการประเมินแบบซิป CIPP MODEL	17
การประเมินบริบท(Context Evaluation)	18
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)	19
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	20

	หน้า
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
กรอบแนวคิดในการศึกษา	22
บทที่ 3 ความเป็นมาและสภาพของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร	25
ความเป็นมาของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร	25
นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร	26
วัตถุประสงค์ของโครงการ	27
ประเภทของการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร	28
การเตรียมความพร้อมของหน่วย	29
สภาพทั่วไปของพลทหารราบที่ 9	30
ความเป็นมา	30
ภารกิจของกองพลทหารราบที่ 9	32
โครงสร้างการจัดหน่วยของกองพลทหารราบที่ 9	32
สภาพของหน่วยกองพลทหารราบที่ 9	33
โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9	36
ความเป็นมา	36
สถานที่ท่องเที่ยวของโครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9	36
พื้นที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยว	43
โครงสร้างการจัดสำนักงานการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9	45
การแบ่งมอบความรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว	47
งบประมาณ	49
กลุ่มเป้าหมาย	49
การบริหารจัดการ (Process)	50
การตรวจสอบและการควบคุม	50
ผลการดำเนินการ (Product)	51
รายได้ในการดำเนินงาน	51

ความพึงพอใจ	54
ผลกระทบต่อนักเรียน	55
บทที่ 4 บทวิเคราะห์	56
การประเมินบริบท ตัวแผน หรือโครงการ (Context Evaluation)	56
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)	60
การประเมินการบริหารโครงการ (Process Evaluation)	62
การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (Product Evaluation)	63
บทที่ 5 สรุปผลการประเมินโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9	65
ข้อค้นพบจากการศึกษา	65
ผลสรุป	67
ปัญหา	67
ข้อเสนอแนะ	67
ข้อเสนอแนะทางวิชาการ	68
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	68
บรรณานุกรม	ณ
ภาคผนวก	ฐ
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	ฑ
ภาคผนวก ข ระเบียบกองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วยการบริหาร โครงการท่องเที่ยว กองพลทหารราบที่ 9 พ.ศ. 2545	ฒ
ประวัติผู้ศึกษา	ฟ

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินแบบชิปในประเด็นต่างๆ ที่ศึกษาในครั้งนี้	23
แผนภาพที่ 2 แสดงอาณาบริเวณที่ตั้ง ค่ายสุรสีห์	34
แผนภาพที่ 3 แผนที่สังเขปแสดงสถานที่ สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของโครงการ ท่องเที่ยวถ้ำกวางพลทหารราบที่ 9	44
แผนภาพที่ 4 ผังการจัดสำนักงานการท่องเที่ยวถ้ำกวางพลทหารราบที่ 9	46

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 องค์ประกอบของหลักการการบริหารสาธารณสุขแนวใหม่	6
ตารางที่ 2 บัญชีสถานภาพจำนวนประชากร	35
ตารางที่ 3 รายได้ของแหล่งท่องเที่ยวใน โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9	52

บทที่ 1

บทนำ

1 สภาพและความเป็นมาของปัญหา

โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ประเทศต้องปรับตัวด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านการบริหารภาครัฐ โดยแนวคิดหลักในการปรับเปลี่ยนการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบันคือ NPM/Reinventing Government ซึ่งมุ่งให้รัฐกำหนดภารกิจที่ชัดเจนเหมาะสมกับสภาพการณ์แวดล้อมและมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเหมือนภาคธุรกิจ (Business-like) เป็นรัฐที่มีหัวการค้า Enterprising Government (Gaebler and Osborne, 1982) เช่น การนำสินทรัพย์หรือกำลังการผลิตที่เหลือ (Excess Capacity) มาใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นผลตอบแทนทางเศรษฐกิจอย่างคุ้มค่า แทนที่จะทิ้งภาษีของประชาชนเท่านั้น

กองทัพบกในฐานะหน่วยงานภาครัฐก็ต้องเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์เช่นกัน กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงไปของโลกในยุคหลังสงครามเย็น ทำให้ภาวะศึกสงครามลดลง ความสำคัญหรือคุณค่าของกองทัพในสายตาประชาชนก็ลดลงไปด้วย ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ทำให้กองทัพได้รับงบประมาณน้อยลง และจากการที่รัฐบาลได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2541 - 2542 เป็นปีส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย โดยกำหนดให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นมาตรการที่ต้องให้การส่งเสริม เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติดังกล่าว ซึ่ง พ.ศ.ท. คร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้จัดประชุมหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องจัดทำ Workshop เพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาติ เมื่อเดือน เมษายน พ.ศ. 2544 ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยระบุให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นภารกิจหลักของทุกส่วนราชการ รวมทั้งได้สั่งการให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะต้องให้การสนับสนุนส่วนราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ ในเรื่องดังกล่าว และล่าสุดได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2547 เรื่องยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547-2551 และแนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๑ ดังกล่าวให้บังเกิดผล

กองทัพบกจึงได้มีนโยบายให้หน่วยทหารต่างๆ ที่มีศักยภาพริเริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในหน่วยทหารขึ้นซึ่งก็มีหน่วยทหารที่ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว เช่น กรมการรักษาดินแดนจัดกิจกรรมท่องเที่ยว อาทิ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ 6 สนามยิงปืน การพักผ่อนและดำรงชีพในป่าที่เขาชนไก่ จังหวัดทหารบกกาญจนบุรีรับผิดชอบอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม 9 ทศ กองพล

ทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ เปิดบริการชมรมขี่ม้าทหารม้ารักษาพระองค์ แหล่งท่องเที่ยวประเภทกิจกรรมทางทหารหรือสนามทดสอบกำลังใจหลายแห่งอาทิเช่น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ค่ายฝึกรบพิเศษแก่กระเจาน กองพลทหารราบที่ 9 เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1 ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในกองทัพมากขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมงาน ด้านกิจการพลเรือน นอกจากนี้ยังเป็นการจัดเตรียมบุคคลให้มีความพร้อม เพื่อเป็นกำลังสำรองในกรณีที่มีความจำเป็น

1.2 ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในเกียรติประวัติของหน่วยจากกำลังพล ทั้งที่ยังรับราชการอยู่ และที่ออกจากราชการไปแล้ว

1.3 ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่กำลังพลภายในหน่วยทหารและครอบครัว ในรูปของค่าตอบแทน รวมทั้งทำให้เกิดการสร้างงาน

1.4 ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของหน่วย โดยเฉพาะในด้าน ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัย

1.5 เป็นตัวอย่างของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามนโยบาย

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารดังกล่าว อาจเรียกได้ว่าเป็นการนำ NPM มาประยุกต์ใช้ในราชการทหาร ซึ่งเป็นเรื่องใหม่และในประเทศไทยก็ยังไม่มีการศึกษาถึงความเหมาะสมมาก่อน จึงทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่าควรต้องทำการศึกษา การท่องเที่ยวในหน่วยทหารเพื่อสร้างกรณีศึกษาสำหรับเป็นบทเรียนทางรัฐประศาสนศาสตร์ และเพื่อนำข้อค้นพบที่ได้เสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

2 ปัญหาการวิจัย

โครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงการดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เฉพาะกรณีหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 โดยใช้การประเมินในรูปแบบซีป (CIPP MODEL) เป็นเครื่องมือ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารมีความเหมาะสมหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร เพื่อให้เป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) โดยเฉพาะในส่วน Enterprising Government

4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาประเมินผลโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 ที่ดำเนินการอยู่ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร โดยกองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยกำลังรบหลักที่กองทัพกให้ความสำคัญให้เป็นกองพลเป้าหมายที่ต้องมีความพร้อมรบระดับหนึ่ง

การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนี้ ก็เป็นโครงการหนึ่งที่หน่วยดำเนินการอยู่ ในปัจจุบัน การประเมินผลโครงการในครั้งนี้จึงมุ่งการประเมินทั้ง 4 ด้าน ตามทฤษฎีการประเมินแบบชิป คือ ด้านบริบทของโครงการ (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ (Input) ด้านปัจจัยการบริหารโครงการ(Process) และด้านผลที่ได้รับจากโครงการ(Product)

5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา โดยทำการศึกษาประเมินผลโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 ที่ดำเนินการอยู่ โดยใช้ทฤษฎีการประเมินรูปแบบชิป (CIPP MODEL) ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Danie L. Stufflebeam) ซึ่งมี 4 ด้าน และแต่ละด้านมีตัวแปรที่ต้องประเมินดังนี้

5.1 ด้านบริบทของโครงการ (Context) ได้แก่

- 5.1.1 ความสอดคล้องกับความต้องการ (Demand) หรือไม่
- 5.1.2 ปัจจัยต่างๆ สนับสนุน (Support) ในการดำเนินการหรือไม่
- 5.1.3 ความเสี่ยง (Risk) เมื่อพิจารณาด้านความมั่นคงมีความเหมาะสมหรือไม่

5.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ (Input)

- 5.2.1 โครงสร้างการดำเนินงาน
- 5.2.2 ความเพียงพอของงบประมาณ
- 5.2.3 ความเหมาะสมของโครงสร้างพื้นฐาน ถึงอำนวยความสะดวกต่างๆ
- 5.2.4 กลุ่มเป้าหมาย

5.3 ด้านปัจจัยการบริหารโครงการ (Process)

- 5.3.1 การดำเนินการตามแผน
- 5.3.2 การติดตามกำกับงาน

5.3.3 การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.3.4 การประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย

5.4 ด้านผลที่ได้รับจากโครงการ (Product)

5.4.1 รายได้

5.4.2 ความพึงพอใจ

5.4.3 ผลกระทบต่อภารกิจหลัก

วิธีการศึกษาในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งค่าของตัวชี้วัดจะเป็นแบบค่าในเชิงคุณลักษณะ เป็นค่าของตัวชี้วัดที่บรรยายเป็นข้อความไม่สามารถกำหนดเป็นตัวเลขได้เช่น ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ซึ่งค่าเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้มาจากความคิดเห็นในการพิจารณาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสารต่างๆ การสังเกต การสอบถามเจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวรวมทั้งกำลังพลและครอบครัวภายในค่าย ในบางกรณีค่าเชิงคุณลักษณะสามารถเปลี่ยนเป็นค่าเชิงปริมาณได้โดยใช้กลุ่มคนพิจารณาแล้วคิดเป็นร้อยละหรือสัดส่วนของคนที่มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม สอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง

6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาประเมินผลโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานต่างๆ ที่ดำเนินโครงการดังกล่าว เป็นการตัดสินใจค่าของสิ่งที่กำลังดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้ว เพื่อนำไปพิจารณาว่า ควรที่จะดำเนินการต่อไป หรือ ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือ ควรยุติโครงการ อีกทั้งเป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) โดยเฉพาะในส่วน Enterprising Government ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางศึกษาต่อไป

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจะกล่าวถึง NPM/Reinventing Government เป็นหัวข้อแรก เพื่อจะได้มีความเข้าใจเห็นกรอบความคิดของการทำธุรกิจของส่วนราชการจากนั้นจะกล่าวถึง แนวความคิดและรูปแบบการประเมินโครงการ ตลอดจนงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 แนวความคิด NPM/Reinventing Government

การที่ธุรกิจภาคเอกชนได้นำแนวคิดและวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการแนวใหม่ มาถือปฏิบัติและประสบผลสำเร็จกันอย่างกว้างขวาง ประกอบกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง จึงทำให้ภาครัฐไม่อาจใช้แนวคิดและรูปแบบการดำเนินการ โดยยึดหลักการบริหารจัดการภาครัฐแบบดั้งเดิมต่อไปได้ ทั้งนี้เนื่องจากสถานะการบริหารจัดการภาครัฐแบบดั้งเดิมที่ดำเนินการอยู่นั้น ได้สะสมและสร้างปัญหาในเชิงปฏิบัติที่ทำให้ กระบวนการทางการบริหารไม่อาจเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นปัจจัยที่จะเหนี่ยวรั้ง หรือเป็นอุปสรรคต่อการจัดดำเนินงาน เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนโดยรวมอีกด้วย ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงได้ให้ความสนใจที่จะนำหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) มาใช้ในกิจการภาครัฐ

การบริหารภาคมหาชนแนวใหม่ หรือที่เรียกกันว่า NPM (คริสโตเฟอร์ ลูค, A Public Management for All Seasons, 1990) เป็นแนวความคิดที่นิยมกันมากในการนำมาใช้จัดการทางด้านสาธารณชนในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา ผลการวิจัยต่างๆ ที่เอ่ยถึงในบทความนี้ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีตัวอย่างในประเทศอังกฤษ แม้ว่า NPM จะไม่ได้พัฒนาจากแนวความคิดของประเทศอังกฤษก็ตาม ต้นกำเนิดของ NPM นั้นเชื่อมโยงกับแนวความคิดสากลยอดนิยม 4 ประการ คือ

1) ความต้องการที่จะชะลอหรือพลิกกลับการเติบโตของรัฐบาล ในแง่ของการใช้เงินในการให้บริการแก่สาธารณะและจ้างคนเพื่อจัดการบริการดังกล่าว

2) การเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบ “เอกชน” หรือ “กึ่งเอกชน” โดยกระจายออกจากสถาบันต่าง ๆ ของรัฐบาลกลาง และการเน้น “ระบบสาขา” ในการให้บริการซึ่งนำกลับมาใช้อีกครั้ง

3) การพัฒนาการ “ระบบการใช้เครื่องจักรแทนมนุษย์” โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและในด้านการผลิตและกระจายบริการให้สาธารณสุข

4) การพัฒนาระเบียบต่างๆ ให้มีความเป็นนานาชาติ ความพยายามที่จะมุ่งเน้นประเด็นโดยรวมของการบริหารสาธารณสุข การออกแบบนโยบาย ลักษณะการตัดสินใจ และการร่วมมือภายในของรัฐบาลมากขึ้น โดยปรับให้เข้ากับพื้นฐานดั้งเดิมในการบริหารภาคมหาชนของแต่ละประเทศ

หลักการของ NPM นั้นได้มีผู้ริเริ่มและผู้ที่เห็นด้วยกับ NPM ได้กล่าวถึงแนวความคิด โดยใช้หลักการหลากหลายแง่มุม แต่ในตารางที่ 1 ทางด้านล่างจะเป็นหลักการสำคัญๆ 7 ประการซึ่งมีผู้กล่าวถึงบ่อยที่สุด ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา หน่วยออกแบบนโยบายการจัดการสาธารณสุขของประเทศอังกฤษ นิวซีแลนด์ และประเทศในกลุ่ม OECD อีกหลายประเทศก็ได้ทราบถึงหลักการเหล่านี้ส่วนใหญ่ แม้ว่าในบางกรณีอาจจะไม่ได้ให้ความสำคัญครบทุกข้อ หลักการเหล่านี้ยังคงไม่มีความแน่นอนชัดเจนนัก สาเหตุส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากมีที่มาอันหลากหลาย

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของหลักการการบริหารสาธารณสุขแนวใหม่

ลำดับที่	หลักการ	ความหมาย	สิ่งที่จำเป็น
1	การบริหารส่วนสาธารณสุขโดยให้อำนาจแก่บุคคลในการบริหารอย่างเต็มที่ (Hands-on professional Management)	ทางการสามารถควบคุมการบริหารได้อย่างชัดเจน รวบขอบ และสม่ำเสมอโดยมีบุคคลเป็นผู้บริหารซึ่งบุคคลเหล่านั้นมีอิสระในการใช้อำนาจบริหารด้วยตัวเอง (Free to Manage)	ต้องมีการแบ่งอำนาจที่ชัดเจนและมีการกำหนดภาระรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน ไม่ใช่เป็นอำนาจที่กระจัดกระจาย

ลำดับ ที่	หลักการ	ความหมาย	สิ่งที่จำเป็น
2	มีมาตรฐานและการ ประเมินการปฏิบัติงาน ของพนักงานที่ชัดเจน (Explicit Standards and Measures of Performance)	มีการตั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์และ เครื่องชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งควรจะวัด ออกมาเป็นปริมาณได้ โดยเฉพาะ การให้บริการ โดยมีอาชีพ (Professional Services)	ต้องกำหนดเป้าหมาย อย่างชัดเจน หลักการข้อ นี้จะมีประสิทธิภาพได้ จำเป็นต้องพิจารณา วัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดย ละเอียดรอบคอบ
3	เน้นการควบคุมผลงาน ให้มากขึ้นกว่าเดิม (Greater Emphasis on Output Controls)	มีการแบ่งปันทรัพยากรและรางวัล ตอบแทน โดยขึ้นอยู่กับคุณภาพของ ผลการปฏิบัติงาน ยกเลิกระบบการ บริหารบุคคลแบบราชการดั้งเดิมซึ่ง รวมทุกอย่างที่ศูนย์กลาง	เน้นที่ผลการปฏิบัติ ไม่ใช่กระบวนการปฏิบัติ
4	เปลี่ยนรูปแบบเป็นการ กระจายหน่วยงานย่อย ในภาคมหาชน (Disaggregation of Units in the Public Sector)	กระจายหน่วยงานที่เป็นก้อนใหญ่ ให้ออกเป็นส่วนย่อย กระจายระบบ บริหารแบบ U-form ให้เป็นแบบ บริษัทย่อย ๆ โดยเฉพาะส่วนที่ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริหารด้วย งบประมาณที่กระจายออกจาก ศูนย์กลาง (Decentralized one-line Budget) และติดต่อเชื่อมโยงกันใน การทำงานแบบมีระยะ (Armslength Basis)	ต้องสร้างหน่วยงานย่อย ที่สามารถอยู่ภายใต้การ บริหารควบคุมแยก Provision ออกจาก Production และหา ผลประโยชน์ทางด้าน ประสิทธิภาพจากการ ว่าจ้างด้วยการทำสัญญา หรือทำสัมปทาน ทั้ง ภายในและภายนอกภาค มหาชน
5	ให้มีการแข่งขันในภาค มหาชนมากขึ้น (Greater Competition in Public Sector)	ใช้ระบบการว่าจ้างแบบทำสัญญา ข้อตกลง และกระบวนการประมูล (Term Contract and Public Tendering Procedures)	ใช้การแข่งขันทำให้เกิด ค่าใช้จ่ายที่ต่ำลงและ มาตรฐานที่สูงขึ้น

ลำดับ ที่	หลักการ	ความหมาย	สิ่งที่จำเป็น
6	นำวิธีการบริหารแบบ เอกชนมาใช้ให้มากขึ้น (Stress on Private Sector's Style of Management Practice)	เลิกการใช้กฎแบบทหารในการบริหาร ทางสาธารณชน มีการยึดหยุ่นมากขึ้น ในการว่าจ้างและการให้รางวัลตอบแทน มีการใช้เทคนิคแบบ PR มากขึ้น	จำเป็นต้องใช้วิธีการ บริหารแบบเอกชนซึ่ง พิสูจน์แล้วว่าได้ผลดี มาใช้ในการบริหารใน ภาคมหาชน
7	เน้นการควบคุมและ การประหยัดการใช้ ทรัพยากร (Stress on Greater Discipline and Parsimony in Resource Use)	ลดทอนค่าใช้จ่ายโดยตรง สร้าง กฎระเบียบให้ผู้ใช้แรงงานมากขึ้นไม่ โอนอ่อนไปตามอุปสงค์ของสภ าแรงงาน จำกัดค่าใช้จ่ายอันเกิดจาก การผ่อนปรนทางธุรกิจ (Compliance Cost)	จำเป็นต้องตรวจสอบ ความต้องการทาง ทรัพยากรของภาค มหาชน และพยายาม ใช้ทรัพยากรจำนวน น้อยให้เป็นประโยชน์ ให้มากที่สุด

ที่มาของแนวคิด NPM คือการประสานแนวคิดที่ตรงข้ามกันให้เป็นหนึ่งเดียววิธีหนึ่งในการ
ตีความที่มาของ NPM ก็คือมองว่ามันเป็นการประสานแนวความคิดที่แตกต่างกันสองแนวให้เป็น
หนึ่งเดียวกัน แนวคิดหนึ่งคือ "เศรษฐกิจแบบสถาบันแนวใหม่" (New Institutional Economics) ซึ่ง
มีที่มาจากสมัยหลักสงครามโลกครั้งที่สอง การพัฒนาทางเลือกของสาธารณชน (Public Choice)
ทฤษฎีค่าใช้จ่ายจากการดำเนินการ Transactions Cost Theory และทฤษฎีตัวแทนหลัก (Principal-
Agent Theory) จากงานของ Black (1958) Arrow (1963) และ Niskanen (1971) รวมทั้งทฤษฎีเขต
แดนของระบบราชการ (Landmark Theory of Bureaucracy)

เศรษฐกิจแบบสถาบันแนวใหม่ทำให้เกิดการปฏิรูปหลักการของระบบการบริหารจัดการ
ซึ่งมาจากแนวคิดในเรื่องความสามารถที่จะจัดการแข่งขัน (Contestability) ทางเลือกของผู้ใช้ (User
Choice) ความโปร่งใส (Transparency) และการพิจารณามุ่งเน้นเรื่องโครงสร้างของสิ่งช่วยสร้าง

แรงผลักดัน (Incentive Structure) แนวความคิดดังกล่าวแสดงภาพของ “ระบบการบริหารราชการที่ คี” แตกต่างจากแนวความคิดของการบริหารราชการแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นแบบทหาร กล่าวคือ มุ่งเน้น ในเรื่องของระบบการปกครองแบบเป็นลำดับขั้น และหลีกเลี่ยงการทำซ้ำหรือความซ้ำซ้อนทาง หน้าที่

แนวความคิดอีกประการหนึ่งที่น่ามาผสมก็คือกระแส “การมุ่งเน้นผู้จัดการ” แบบธุรกิจ (Business-type Managerialism) ซึ่งเป็นกระแสล่าสุดที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาเรื่อยในภาคมหาน ซึ่งมาจากการเคลื่อนไหวด้านกรบริหารแบบวิทยาศาสตร์ระดับสากลซึ่งมีมาแต่ดั้งเดิม (Tradition of International Scientific Management Movement) (page 43) ขบวนการดังกล่าวทำให้เกิดการ ปฏิรูปหลักการของการบริหารการจัดการ โดยยึดแนวความคิด “การจัดการอย่างมืออาชีพ” (Professional Management) ซึ่งสามารถนำไปใช้ที่ไหนก็ได้ (Portable) มีความยอดเยี่ยม (Paramount) ทางด้านความเชี่ยวชาญทางเทคนิค และต้องอาศัยอำนาจที่ควบคุมอย่างรอบคอบ (Discretionary Power) เพื่อที่จะบรรลุผลสำเร็จ (มีอิสระในการบริหาร) มีความเป็นศูนย์กลาง (Central) และมีความสำคัญขาดไม่ได้ (Indispensable) เพื่อที่จะทำให้การปฏิบัติงานของสถาบัน ได้ผลดีขึ้น โดยผ่านการพัฒนาวัฒนธรรมการทำงานแบบใหม่ให้เกิดขึ้นในสถาบัน มีการประเมิน วัตถุประสงค์ของงานและการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ

แนวความคิดสองรูปแบบนี้สามารถผสมกันได้จริงหรือไม่คงจะต้องรอดูไปอีกสักระยะ หนึ่ง “การมีอิสระในการบริหาร” นั้นแตกต่างจาก “การมีอิสระในการเลือก” และอาจขัดแย้งกันได้ โดยเฉพาะในกรณีที่การปฏิวัติ NPM เกิดขึ้นโดยอำนาจระดับสูงของรัฐ ไม่ใช่โดยประชาชน (อย่างเช่นในอังกฤษ) แนวคิดรูปแบบใดจะมีผลมากกว่ากันก็ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศ แม้ว่าจะใช้ Westminster Model ร่วมด้วยก็ตาม ตัวอย่างเช่น ภายได้สภาพการณ์ที่ไม่เหมือนใครของประเทศ นิวซีแลนด์ การใช้ NPM จึงเน้นไปที่องค์ประกอบทางด้านทางเลือกของสาธารณชนทฤษฎีค่าใช้จ่าย จากการดำเนินการ และทฤษฎีตัวแทนหลัก ทำให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวของ NPM ซึ่งมีที่มาจาก การวิเคราะห์และมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างไม่เหมือนที่ใด ขณะที่ในประเทศอังกฤษและ ออสเตรเลีย การมุ่งเน้นผู้จัดการแบบธุรกิจจะมีความโดดเด่นมากกว่า ทำให้เกิด NPM ที่เป็นไปใน ลักษณะเน้นการปฏิบัติมากกว่าไม่ได้มุ่งเน้นที่จะมี NPM ที่ถูกต้องตามหลักแนวคิดหรือ Neo Taylorism มากนัก ความเสียดสีขัดแย้งระหว่างแนวคิดสองรูปแบบที่น่ามาผสมกันนี้ไม่สามารถ แก้ไขจัดการด้วยการกำหนดลักษณะความเชื่อมโยงออกมาเพียงหนึ่งเดียวหรือกำหนดคำอธิบายที่ สมบูรณ์ของปรากฏการณ์นี้ขึ้นมาได้ ดูเหมือนว่างานเขียนของประเทศนิวซีแลนด์เรื่อง “การบริหาร รัฐบาล” (Government Management) จะเป็นการประกาศนโยบายทาง NPM ที่ชัดเจนและมีความ

เชื่อมโยงต่อเนื่องมากที่สุด แต่ก็ไม่ได้มีการบรรยายความหมายที่สมบูรณ์ชัดเจน และก็ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นใน NPM อย่างกระตือรือร้นแต่อย่างใด

Reinventing Government (David Osborne and Ted Gaebler, Reinventing Government, แปลโดย พชร อิศรเสนา, 2537) เป็นแนวคิดการเปลี่ยนแปลงของภาครัฐเพื่อมุ่งที่จะให้มีความสามารถในการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์ โดยภาครัฐต้องสวมวิญญาณวิสาหกิจ มุ่งหาวิธีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีกว่ามาใช้ มีความริเริ่มส่งเสริมการดำเนินการด้วยการสร้างที่มาของรายได้ใหม่ๆ มากกว่าการเป็นผู้ใช้งบประมาณ ซึ่งมาจากภาษีอากรแต่เพียงอย่างเดียว ก็คือ รัฐที่สวมวิญญาณชวนชวชวชามากกว่าใช้ (Enterprising Government : Earning Rather than Spending) ทิศนวิสัยของการลงทุน คือ อุปนิสัยการประเมินผลตอบแทนของการใช้จ่ายเสมือนการลงทุน นักธุรกิจจะมองทั้งสองด้านของงบดุล คือรายรับกับรายจ่าย แต่รัฐบาลมักจะมองเฉพาะบัญชีด้านรายจ่ายเท่านั้นมุ่งที่จะทำให้ต้นทุนลดต่ำลงเท่าที่จะทำได้โดยไม่มีการคำนึงถึงรายได้ หลายครั้งที่องค์กรภาครัฐปฏิเสธ ที่จะพิจารณาการลงทุนที่จะก่อให้เกิดผลตอบแทนมหาศาลอาจเนื่องมาจากไม่มีสิ่งจูงใจหรือไม่สามารถจะเก็บรักษารายได้ที่หามาได้ดังนั้นไม่ลงทุนเสียดีกว่า ดังนั้นระบบงบประมาณมุ่งภารกิจแก้ไขปัญหานี้ โดยการผ่อนผันให้หน่วยงานที่มีรายได้ทั้งหมดหรือบางส่วนจากงบประมาณที่ประหยัดหรือรายได้ที่หาไปเป็นประโยชน์กับหน่วยเอง

2 แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ

สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันมีลักษณะเป็นแผนงานโครงการต่างๆ ประกอบเข้าด้วยกัน จึงมีความจำเป็นต้องใช้การประเมินผล เพื่อตรวจสอบผลที่ได้จากโครงการเหล่านั้น ทำให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน ผลที่ได้จากการประเมินจะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การขยาย ขอบเขต หรือ ยุติโครงการ โดยอาจเป็นการกระทำเพื่อกรณีใดกรณีหนึ่งหรือทุกกรณีก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ใช้การประเมินผลนั้น

2.1 ความหมายการประเมินผลโครงการ

การประเมินโครงการเป็นคำที่เกิดจากการรวมคำว่าโครงการ (Project) ซึ่งหมายถึงแผนหรือเค้าโครงที่กำหนดไว้ และในบางตำรามีความหมายเช่นเดียวกับแผนงาน (Program) ซึ่งหมายถึงแผนงานที่มีรายละเอียดการปฏิบัติที่ชัดเจน ส่วนคำว่า การประเมิน หรือประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการรวม และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อนำคำ

สองคำดังกล่าวมารวมกันจึงเป็นศัพท์ทางวิชาการว่า “การประเมินผลโครงการ” (Project of Program Evaluation) จากการศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “การประเมินผลโครงการ” ไว้ดังนี้

Suchman (อ้างใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 531) มีความเห็นว่า การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากโครงการเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่า เป็นกระบวนการของการกำหนดคุณค่า หรือ ปริมาณของความสำเร็จที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

Alkin (อ้างใน Worthen & Sander, 1987) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า คือ ขบวนการที่จะได้มาซึ่งสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกเฟ้นข่าวสารที่เหมาะสม การรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารเพื่อรายงานข้อมูลสรุปเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำการตัดสินใจในการเลือกหนทางต่างๆ ที่เป็นไปได้

Worthen & Sander (1987: 19) ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นการพิจารณา คุณค่าของสิ่งๆ หนึ่ง ประกอบด้วยการจัดหาสารสนเทศ เพื่อตัดสินใจคุณค่าของแผนงาน ผลผลิต กระบวนการ หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือการพิจารณาศักยภาพของทางเลือกต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

Crobach (Worthen & Sander, 1987: 44) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูล และ ใช้ข้อมูลนั้นเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการ

Rossi (Rossi, 1982: 13) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมินคือ การวัดผลที่พึงปรารถนาอันสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานเพื่อมุ่งเป้าประสงค์ที่ต้องการ

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2529: 7) ให้นิยามของการวิจัยประเมินผลว่า หมายถึง การประเมินสถานะแวดล้อม การประเมินวิสัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลลัพธ์ และ ผลกระทบ รวมถึงการนำระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานวิจัยประเมินผล เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่สืบเนื่องมาจาก นโยบาย หรือ แผนงาน หรือโครงการว่ามีความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุและผลต่อกัน หรือไม่ แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใดและระดับใด

จากความหมายของการประเมินผลโครงการที่นักวิชาการทั้งหลายได้กล่าวมา อาจสรุปได้ว่าการประเมินผลโครงการเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการที่ศึกษา โดยมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการและนำมาวิเคราะห์ เพื่อการตัดสินใจดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่อโครงการดังกล่าวว่า โครงการนั้นสมควรที่จะดำเนินการต่อไปอย่างไร ควรที่จะปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง หรือควรที่จะยุติโครงการนั้นเสีย

สาเหตุที่เราต้องทำการประเมินเป็นเพราะ เราอยากทราบว่าสิ่งที่เราดำเนินการไป มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด และเมื่อดำเนินการไปแล้วพบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังหรือไม่ คอบสนองความต้องการเพียงใด ควรดำเนินการต่อไปหรือควรปรับปรุง หรือควรยุติโดยล้มเลิกโครงการนั้นเสีย ซึ่งเท่ากับเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่กำลังจะดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้ว นอกจากการประเมินมีผลทางตรงต่อความสำเร็จของแผนงานโครงการต่างๆ ยังส่งผลทางอ้อมหากการประเมินมีคุณภาพ ก็จะทำให้การบริหารงานตามแผนที่กำหนดมีคุณภาพไปด้วย แต่ถ้การประเมินไม่มีคุณภาพไม่ว่าเนื่องจากวิธีการประเมิน หรือความบกพร่องของผู้ประเมิน นอกจากจะไม่ได้ประโยชน์ต่อการบริหาร ยังก่อให้เกิดผลเสียต่อแผนงานที่กำหนดไว้อีกด้วย

2.2 รูปแบบของการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการนั้นสามารถกระทำได้หลายรูปแบบและหลายแนวทาง ซึ่งสามารถจัดเป็นประเภทของการประเมินได้สองมิติ คือ มิติวัตถุประสงค์ และมิติวิธีการ โดยอาจทำการประเมินก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ หรือหลังมีโครงการ โดยสมาคมการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research Society) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำการสำรวจ และจัดแบ่งการประเมินผลโครงการออกเป็นหกรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบนั้นมีวัตถุประสงค์และให้คำตอบหรือข้อมูลที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

2.2.1 การวิเคราะห์ระดับแนวหน้า (Front-end Analysis) ซึ่งจะเป็นการประเมินผลก่อนมีโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นโครงการที่กำลังจะได้รับการอนุมัติขึ้นใหม่ การวิเคราะห์ระดับแนวหน้าเช่นนี้จะช่วยทำให้ได้คำตอบหรือข้อมูลบางประการ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเลือกออกแบบโครงการ (Program Design) สำหรับตัวอย่างของการประเมินผลในรูปแบบนี้ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Assessment)

2.2.2 การประเมินความสามารถในการประเมินผล (Evaluability Assessment) ซึ่งมักจะเป็นการประเมินผลก่อนมีโครงการ และจะช่วยให้ได้คำตอบหรือข้อมูลบางประการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเลือกออกแบบโครงการเช่นเดียวกับรูปแบบแรก โดยการประเมินนี้จะทำให้การทดสอบหลักตรรก (Logic) ที่เชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์ต่างๆ ของโครงการ เพื่อที่จะระบุส่วนที่ขาดหายไป (Missing Link) อันอาจจะมีผลทำให้เกิดความล้มเหลวขึ้น

2.2.3 การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) ซึ่งจะเป็นการประเมินผลหลังมีโครงการ ตามปกติการประเมินผลในลักษณะนี้จะพรรณนาถึงผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่รวมไปถึงการประสานงานของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะช่วยทำให้ได้ทราบคำตอบหรือข้อมูลบางประการที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการ (Program Management) สำหรับตัวอย่างการประเมินผลในรูปแบบนี้ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายก็คือ การวิเคราะห์การปฏิบัติการ (Implementation Analysis)

2.2.4 การกำกับโครงการ (Program Monitoring) ซึ่งเป็นการประเมินผลหลังมีโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงขณะที่มีการดำเนินงานตามโครงการ การกำกับโครงการนี้จะช่วยค้นหาหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ตลอดจนความก้าวหน้าของการดำเนินงาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโครงการ นอกจากนี้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากการกำกับโครงการนี้ยังสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลกระบวนการ และการประเมินผลกระทบทหรือประสิทธิผลอีกด้วย

2.2.5 การประเมินประสิทธิผลหรือผลลัพธ์ (Effectiveness or Outcome Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลหลังมีโครงการเช่นเดียวกับแบบที่สาม แต่อย่างไรก็ดีการประเมินผลในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างออกไป กล่าวคือมุ่งที่จะให้คำตอบหรือข้อมูลบางประการเพื่อการตรวจสอบ (Accountability) และการตัดสินใจในการต่อเนื่อง (Continuation) การปรับปรุง (Modification) หรือการสิ้นสุด (Termination) ตัวโครงการ โดยการประเมินนี้จะทำการศึกษาถึงผลของโครงการทั้งที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวังกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และสังคมส่วนรวม

2.2.6 การประเมินผลของการประเมินผล (Metaevaluation) หรือการสังเคราะห์ การประเมินผล (Evaluation Synthesis) ซึ่งอาจจะเป็นการประเมินผลก่อนหรือหลังมีโครงการก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินผลในลักษณะนี้จะเป็นการนำเอาผลที่ได้จากการประเมินในรูปแบบต่างๆ ของบุคคลอื่นมาทำการวิเคราะห์ซ้ำ (Re-analysis) ดังนั้นการประเมินผลในรูปแบบนี้ จึงเปรียบเสมือน

เครื่องมือหลายวัตถุประสงค์ (Multi-purpose Tool) ที่จะให้ได้คำตอบหรือข้อมูลบางประการต่อทั้ง การเลือกออกแบบ โครงการ การบริหาร โครงการ ตลอดจนการตรวจสอบโครงการ

จะเห็นได้ว่าการประเมินผลโครงการเป็นทั้งศาสตร์ และ ศิลป์ โดยจะอาศัยการประยุกต์ระเบียบวิธีการวิจัยอย่างเป็นระบบ (Systematic Research Method) ในการหาคำตอบ หรือ ข้อมูลบางประการสำหรับการเลือกออกแบบโครงการ การบริหารโครงการ และ การตรวจสอบ เพื่อการตัดสินใจต่อเนื่อง ปรับปรุง หรือ สิ้นสุดโครงการ

รูปแบบของการประเมินโดยใช้หลักของเหตุผลทั่วไปอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การประเมินกับการตัดสินใจ และแสดงให้เห็นถึงว่าระบบการประเมินใดๆ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์กิจกรรม และข้อมูลที่จะประเมิน เพื่อสนองความต้องการของผู้ตัดสินใจ ขั้นตอนการรวบรวมสารสนเทศ (Information) ที่ต้องการ และขั้นตอนการเสนอสารสนเทศให้แก่ผู้ตัดสินใจ ด้วยวิธีดังกล่าวนี้ เชื่อว่าการตัดสินใจจะเป็นไปด้วยความสมเหตุสมผลในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.3 ทฤษฎีรูปแบบการประเมิน

การที่จะเข้าใจการประเมินโครงการอย่างลึกซึ้งได้นั้น ความจำเป็นประการหนึ่งสำหรับผู้ใฝ่ใน ศาสตร์ และ การประเมินโครงการจะต้องศึกษาให้ดี คือการทำความเข้าใจกับรูปแบบหรือแนวคิด การประเมินโครงการซึ่งมีหลายรูปแบบและหลายแนวคิด ในที่นี้จะกล่าวถึงรูปแบบที่การประเมิน เน้นที่การตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบ (Systematic Decision-Oriented Evaluation หรือเรียกสั้นๆว่า SD Models) ที่รู้จักกันแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งได้มีผู้เสนอรูปแบบของการประเมินโครงการ ตามแนวคิดดังกล่าวไว้ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาที (2545: 113) กล่าวถึง รูปแบบหรือแนวทางการประเมินตามแนวคิดนี้ ประกอบด้วย

2.3.1 System Analysis กระทรวงกลาโหมของสหรัฐ (1965) ได้นำเทคนิค Planning, Programing, and Budgeting System (PPBS) ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาใช้ใน หน่วยงานของทางรัฐบาล เพื่อการสร้างผลผลิตสูงสุด โดยมีความเชื่อว่า ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) มีความสัมพันธ์กันในลักษณะฟังก์ชันการผลิตที่ สมบูรณ์และมั่นคง และสามารถวัดผลได้ในเชิงปริมาณ การประเมินตามแนวคิดนี้นิยมใช้การ

ทดลอง มีการออกแบบกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมเพื่อหาข้อสรุปเชิงสาเหตุระหว่างปัจจัย เบื้องต้นและผลผลิต พร้อมทั้งสรุปผลที่ได้ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ตลอดจนนิยามเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพกับโครงการอื่น ๆ ในแง่ผลผลิตตามที่คาดหมายโดยใช้เกณฑ์การสิ้นเปลืองทรัพยากร น้อยที่สุด

2.3.2 Cost-related Analysis โดย Levin (1983) ได้ประยุกต์การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในทาง เศรษฐศาสตร์มาใช้ในการประเมินโดยเสนอแนวคิดและเทคนิคในการวิเคราะห์ที่สำคัญได้แก่ Cost-effectiveness Analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผลที่ได้รับ Cost-benefit Analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของตัวเงิน Cost-benefit Analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับผลประโยชน์ของการใช้สอย และ Cost-feasibility Analysis เป็นการคาดคะเนค่าใช้จ่ายของทางเลือกต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าทางเลือก หรือ โครงการนั้นมีค่าใช้จ่ายอยู่ในวงเงินที่มีอยู่ และเป็นไปได้

2.3.3 Program Evaluation and Review Techniques (PERT) (Cook, 1966) เป็นเทคนิค การทบทวนและประเมินการจัดกิจกรรมขององค์กร เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และเสร็จทันเวลาที่กำหนด โดยอาศัยการสร้างแผนผังการดำเนินงานตามขั้นตอนและประมาณ เวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม เพื่อหาเส้นทางการดำเนินงานที่วิกฤติ จะได้รับผลกระทบตาม ความเหมาะสม โดยให้ความสำคัญต่อเส้นทางวิกฤติ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายและเสร็จทัน กำหนดเวลา

2.3.4 Rossi, Freeman, and Wright's Approach (RFWA) โดย Rossi, Freeman, และ Wright (1979) ได้เสนอรูปแบบ การประเมินอย่างเป็นระบบที่พยายามเน้นการประเมินที่มีการวางแผน กำหนดวิธีการที่เป็นมาตรฐานและชัดเจน เพื่อให้ผลการประเมินมีความเที่ยงตรงและเป็นปร มาณ RFW เสนอว่า วัตถุประสงค์ของการประเมินควรเน้นที่การดำเนินงานว่า เข้าถึงประชากร เป้าหมายเพียงไร โดยการประเมินนั้นจะต้องให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การคิด ตามควบคุมผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาเศรษฐศาสตร์การ ดำเนินงาน

2.3.5 Goal-based (Behavioral objectives) Approach โดย Tyler (1950) ได้เสนอรูปแบบ การประเมินที่ยึดวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ประเมินเป็นหลักในการประเมินความสำเร็จ วัตถุประสงค์ ของสิ่งที่ประเมินจึงเป็นทั้งเป้าหมายของการประเมินและผลลัพธ์ที่คาดหวัง ซึ่งสามารถนำมาเป็น เกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินผลสำเร็จของการดำเนินงาน ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่ง

ที่ประเมิน จึงต้องมีความชัดเจนในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อที่นักประเมินจะวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอันเป็นการตัดสินผลสำเร็จของการดำเนินงานกิจกรรม

2.3.6 Discrepancy Approach โดย Provus (1971) ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบความไม่สอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นการชี้จุดเด่นหรือจุดด้อยของการดำเนินงาน โดยการบรรยายเอกสารที่เกี่ยวข้องสังเกตการณ์ในสนาม ประเมินการบรรลุเป้าหมายระหว่างทาง ประเมินการบรรลุเป้าหมายปลายทาง และเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างโครงการหรือกิจกรรมนักประเมินจะต้องตั้งเกณฑ์มาตรฐานความสอดคล้องของแต่ละขั้นตอนของการประเมิน ถ้าความสอดคล้องเกิดขึ้นไม่ถึงระดับที่ยอมรับได้ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานหรือเปลี่ยนเกณฑ์ หรือยุติโครงการหรือกิจกรรม

2.3.7 Goal and Side Effect Attainment Model ของ Cronbach ซึ่งพัฒนาแบบจำลองขึ้นในปี ค.ศ.1963 เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในแบบจำลองของ Tyler จุดเน้นของแบบจำลองนี้เป็นการประเมินเพื่อสร้างสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงรายวิชา การปรับปรุงตัวนักเรียน และการจัดการบริหาร

วิธีการประเมินประกอบด้วย

- 1) ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเหมือน Tyler
- 2) ประเมินกระบวนการเรียนการสอน
- 3) ประเมินประสิทธิภาพ
- 4) ประเมินทัศนคติ
- 5) การติดตามผลหลังการเรียนรู้

Cronbach พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของ Tyler โดยให้มีการประเมินในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

2.3.8 Center for The Study of Evaluation Approach โดย Alkin ได้พัฒนาวิธีการประเมินที่เรียกว่า "Center for The Study of Evaluation Approach" ในปี ค.ศ.1969 โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การประเมินสภาพของระบบที่เป็นอยู่ (System Assessment) เป็นการประเมินสภาพทั้งหมดของพื้นที่เป้าหมาย โดยนำข้อมูลที่ได้มากำหนดขอบเขตของงานและวัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2) การประเมินเพื่อการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการ เป็นการพิจารณาเพื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินการ
- 3) การประเมินเพื่อการดำเนินโครงการ (Program Implementation) เป็นการประเมินในระหว่างที่ดำเนินโครงการเพื่อติดตามกำกับงานให้เป็นไปตามแผน
- 4) การประเมินเพื่อการปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการประเมินในระหว่างดำเนินโครงการเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไข ปรับปรุงโครงการ
- 5) การประเมินเพื่อการยอมรับผลของโครงการ (Program Certification) เป็นการประเมินเพื่อศึกษาผลที่ได้จากโครงการ และรวบรวมข้อมูลไว้เพื่อการปรับปรุง ขกเลิก หรือขยายโครงการ

2.4 ทฤษฎีการประเมินแบบซีป CIPP MODEL ของ Stufflebeam

ทฤษฎีการประเมินแบบซีปนี้ก็ในรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจโดยวิธีเชิงระบบ (SD Models) ซึ่งเป็นแนวความคิดที่มีความคล้ายคลึงกับหลายๆ ทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นแต่ผู้ศึกษาใช้รูปแบบ CIPP MODEL ในการประเมินโครงการท่องเที่ยวที่ถวกลงพลทหารราบที่ 9 ด้วยเหตุผลที่ว่าครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่ศึกษามากกว่าทฤษฎีอื่นๆ ที่กล่าวมา โดยเฉพาะประเด็นการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) ซึ่งทฤษฎีอื่นๆ มิได้กล่าวถึง เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงเหตุผลความจำเป็นในการที่ให้หน่วยทหารมาดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

Stufflebeam และคณะ (1971) ได้เสนอ CIPP MODEL โดย Stufflebeam และคณะ ได้เสนอว่า นักประเมินจะต้องออกแบบการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยการระบุ ประเภท ระดับ และ คาคะเนสถานการณ์ของการตัดสินใจ ที่จะเกิดขึ้น กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์ และวางแนวทางการประเมิน จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ วิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผล โดยการประเมินในด้านต่างๆ ของ CIPP MODEL มีดังนี้คือ

วิธีการศึกษาในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งค่าของตัวชี้วัดจะเป็นแบบค่าในเชิงคุณลักษณะ เป็นค่าของตัวชี้วัดที่บรรยายเป็นข้อความไม่สามารถกำหนดเป็นตัวเลขได้เช่น ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ซึ่งค่าเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้มาจากความคิดเห็นในการพิจารณาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสารต่างๆ การสังเกต การสอบถามเจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวรวมทั้งกำลังพลและครอบครัวภายในค่าย ในบางกรณีค่าเชิงคุณลักษณะสามารถเปลี่ยนเป็นค่าเชิงปริมาณได้โดย

การใช้กลุ่มคนพิจารณาแล้วคิดเป็นร้อยละหรือสัดส่วนของคนที่มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมหรือไม่
เหมาะสม สอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง

2.4.1 การประเมินบริบท หรือ สภาพแวดล้อม (Context Evaluation)

เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกเป้าหมาย หรือ จุดมุ่งหมายของโครงการ
หรือ การดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions)

การประเมินสภาพแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไป เป็นการ
ประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นใน
ด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
กับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน ที่จะ
เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสภาพแวดล้อม ที่มีลักษณะเด่นๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็น
การวิเคราะห์ขนาดใหญ่ (Macro Analytic) เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยาย
และการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญ
สำหรับการบรรยายเป้าหมาย การประเมินสภาพแวดล้อมนั้นยังทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลง
วัตถุประสงค์ โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของ
ประชาชนและสถานการณ์ วิธีการประเมินสภาพแวดล้อมมีสองวิธีคือ

2.4.1.1 Contingency Mode เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมเพื่อหาโอกาสและแรง
ผลักดันจากภายนอกระบบ (Opportunities and Pressure outside of the immediate system) เพื่อให้
ได้ข้อมูลมาไว้พัฒนาส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนด
อย่างกว้างๆ เช่น การสำรวจงานวิจัย และวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง การประเมินค่านิยมของชุมชน
ข้อเสนอแนะต่างๆ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจสถิติประชากร ฯลฯ การสำรวจปัญหาเหล่านี้
ทำให้สามารถที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตซึ่งมีประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป คำถามที่
ใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อมแบบ Contingency Mode คือ คำถามประเภท “ถ้า.....แล้ว”

2.4.1.2 Congruence Mode เป็นการประเมินโดยเปรียบเทียบระหว่าง การปฏิบัติจริง
(Actual-result) กับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่า วัตถุประสงค์ใดบ้าง
ที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมาย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การประเมินสภาวะแวดล้อมจะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในทางปฏิบัติสถาบันการศึกษาควรจะได้มีการประเมินสภาวะแวดล้อมเพื่อที่จะให้ได้มาทั้งข้อมูลที่เป็น Contingency Mode และ Congruence การกำหนดเป้าหมายและคุณค่าของระบบ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบเพื่อดูว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ต้องใช้วิธีแบบ Congruence แต่ในสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความต้องการของบุคคล และสถานที่จะเป็นตัวหลักของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงควรใช้วิธีประเมินแบบ Contingency Mode โดยใช้คำถาม “ ถ้า.....แล้ว ” เพื่อตัดสินใจว่าเป้าหมาย และนโยบายเดิมนี้อาจจะได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ดังนั้น ในการประเมินสภาวะแวดล้อมโดยทั่วไปควรใช้การประเมินทั้งสองแบบ เพราะ Congruence จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุประสงค์ ในขณะที่ Contingency Mode เป็นไปเพื่อการปรับปรุง

การประเมินบริบทที่เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้น การศึกษาในการประเมินบริบทดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษานำประเด็นแนวความคิดเรื่องการประเมินความต้องการ (Needs Assessment) ซึ่งจะศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับ ความต้องการ (Demand) ว่า สถานการณ์บ่งให้เห็นความจำเป็นในการดำเนินโครงการหรือไม่ การจัดทำแผนที่มีความสอดคล้องกัน ระหว่างแผนแต่ละฉบับจะศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับ แผนหรือนโยบายต่างๆ ที่มีส่วนสนับสนุน (Support) ให้ดำเนินโครงการ และอีกประเด็นที่จะศึกษา ก็คือเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk) ในการดำเนินโครงการ ซึ่งเกี่ยวกับสถานภาพของหน่วยงานที่ดำเนินโครงการว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่)

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ การกำหนดยุทธวิธี แผนงาน และการดำเนินงาน (Structuring Decisions)

2.4.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่างๆ ที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบโครงการจัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 โครงสร้างการดำเนินงาน

2.4.2.2 ความเพียงพอของงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ

2.4.2.3 ความเหมาะสมของปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานตั้งอำนวยความสะดวกต่างๆ

2.4.2.4 กลุ่มเป้าหมาย

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินความพร้อมของสิ่งต่างๆ ของหน่วยงานที่ถูกนำเข้าร่วมในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

2.4.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

เป็นการตัดสินใจในด้านการประ ยุคค์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินโครงการ การปรับเปลี่ยนยุทธวิธี หรือ แผนงาน หรือ การดำเนินงานให้มีความเหมาะสม (Implementing Decisions)

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อหา และ ทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการต่างๆ

2.4.3.1 การดำเนินการเป็นไปตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้หรือไม่

2.4.3.2 การติดตามกำกับงาน

2.4.3.3 การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นหน่วยงานภายใน และ หน่วยงานภายนอก

2.4.3.4 การประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย

2.4.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

จะช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ เปลี่ยน หรือ คง - ขยาย หรือ ยุบ - เลิก โครงการ (Recycling Decisions)

การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จในการดำเนินโครงการ รวมทั้งเป็นการศึกษาประเมินผลกระทบโดยตรงที่เกิดขึ้น และผลกระทบอื่นๆ

3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรียงศักดิ์ วัฒนาวรรณ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุ ในการวิจัยประเมินผลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้การประเมินผลรูปแบบ CIPP ของสตีเฟลบีม และแนวคิดในการประเมินผลเบื้องต้น (Formative Evaluation) ของสคริฟเวน เท่าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการประเมินโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุเป็นกรอบในการศึกษา โดยสนใจเฉพาะส่วนการประเมินผลผลิตในด้านคุณภาพและการประเมินกระบวนการเท่านั้น

สมชัย วิจิณันทรณ์ (2538) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการให้การศึกษา และเผยแพร่สิ่งแวดล้อมในชนบท ด้วยแบบจำลองชิป กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ นักเรียนที่เข้ารับการศึกษาและอบรมตามโครงการให้การศึกษา และเผยแพร่สิ่งแวดล้อมในชนบท ของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 395 คน อาจารย์ของโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการให้การศึกษาและเผยแพร่สิ่งแวดล้อมในชนบท จำนวน 105 คน เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการตามโครงการให้การศึกษาและเผยแพร่สิ่งแวดล้อมในชนบท จำนวน 51 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และสอบถามเพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นสำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินกิจกรรมของโครงการ แบบสอบถามเพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการเป็นผู้ตอบ การรวบรวมกระทำโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการใช้แบบสอบถาม สอบถามนักเรียน อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมและเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการ

วิชัย เทียนถาวร (2543) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการประเมินผลโครงการป้องกันและควบคุมโรคธาลัสซีเมีย โดยใช้ CIPP MODEL เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบท (Context) ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการฯ ปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งมีผลเกื้อหนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานโครงการฯ กระบวนการดำเนินงานตามที่กำหนดในโครงการฯ (Process) และผลผลิต (Product) ประชากรที่ใช้ในการศึกษามี 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารได้แก่ หัวหน้าสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ จำนวน 129 ราย ผู้ปฏิบัติงานโครงการฯ ระดับโรงพยาบาลทุกระดับ คือ แพทย์ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ให้การปรึกษาทางพันธุศาสตร์โรคเลือดจางธาลัสซีเมีย และเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ จำนวน 58 ราย ประชากรกลุ่มวัยเจริญพันธุ์ จำนวน 200 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบบันทึกรายงานของสถานบริการ สาธารณสุขวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตารางไขว้ และวิเคราะห์เนื้อหา ผลประเมินพบว่า บริบทของการดำเนินงานโครงการฯ ความเห็นของผู้บริหารทุกระดับและผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่คิดว่า มีความพร้อมและต้องการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับสูง ส่วนทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานต่อโครงการฯ อยู่ในระดับดีมาก และทัศนคติของประชากรวัยเจริญพันธุ์ต่อโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง

จากเอกสารงานวิจัยทั้งสามท่านที่กล่าวมานั้น ผู้ศึกษาได้นำมาเป็นแนวทางศึกษาในแง่ของการใช้ การประเมินผลรูปแบบ CIPP MODEL ของสตีฟเฟิลบีม การกำหนดตัวชี้วัดต่างๆ แต่เอกสารวิจัยทั้งหมดดังกล่าวเป็นการศึกษาข้อมูลในเชิงปริมาณและใช้หลักการทางสถิติมาใช้ในการ

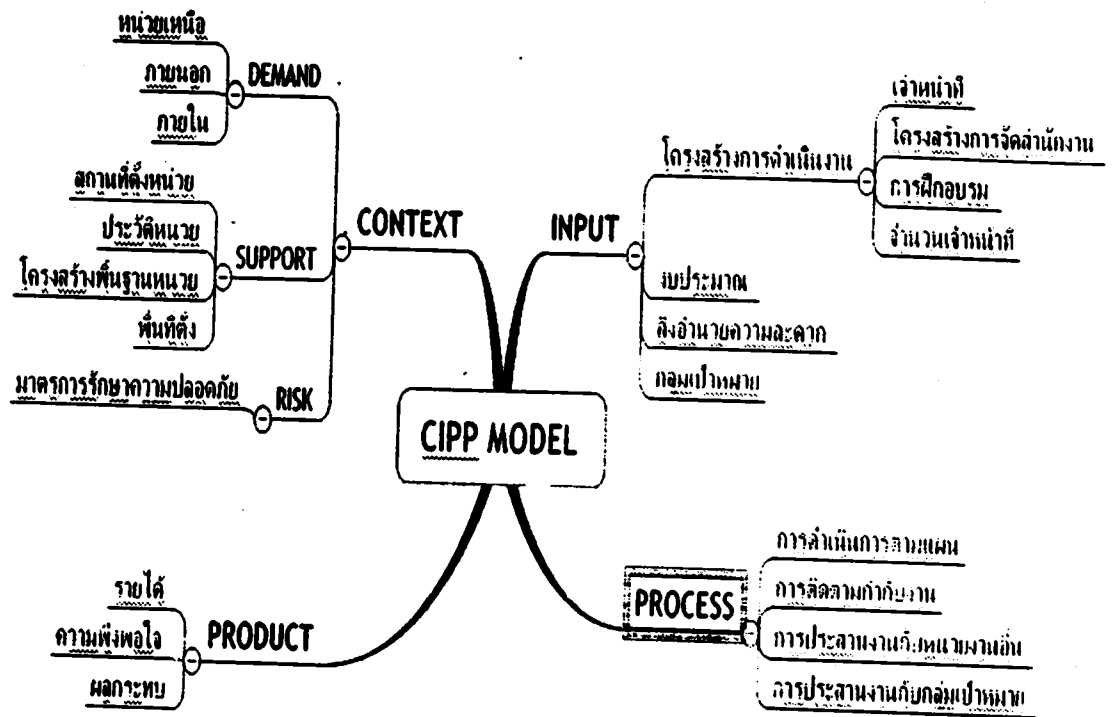
วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีความแตกต่างกับการประเมินผลโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ที่ผู้ศึกษา
ทำการศึกษา โดยทำการศึกษาในเชิงคุณภาพ

Michael Spicer ในเรื่อง "Public Administration , the History of Ideas , and the
Reinventing Government Movement" (Public Administration Review, May/June, 2004 : Vol.64,
No.3, pp.353-362) กล่าวถึงบรรดานักเขียนต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจำนวนหนึ่ง
ไม่ได้ให้ความสนใจในแนวความคิดดั้งเดิม แต่มีแนวความคิดมองผลกระทบจากด้านการเมืองและ
สังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การรวบรวมกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าประสงค์จะ
ช่วยในการจัดกลาแนวความคิดของบรรดานักเขียนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเฉพาะการ
เคลื่อนไหวของแนวคิด Reinventing Government ซึ่งมีการศึกษาอย่างกว้างขวาง ว่าสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในระบบการเมืองและองค์การต่างๆ ได้หลากหลาย ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ก็นำ
แนวคิดดังกล่าวมาใช้

Lois Recascino Wise ในเรื่อง "Public Management Reform : Competing Drivers of
Change." (Public Administration Review, Sep/Oct, 2002 : Vol.62, No.5, pp.555-567.) กล่าวถึงการ
ปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งมักจะวาดภาพว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงในยุค
โลกาภิวัตน์และองค์การต่างๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยน โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์และหลักการ
ตลาดมาเกี่ยวข้อง แต่บทความดังกล่าวนี้กล่าวถึงสิ่งสำคัญที่ถูกลืมมองข้าม ไปและเป็นตัวขับเคลื่อนที่
สำคัญคือ Social equity , Democratization และ Humanization เป็นแนวคิดหนึ่งซึ่งผู้ศึกษานำมาใช้
เป็นแนวทางในการศึกษา เรื่องเกี่ยวกับ NPM

กรอบแนวคิดในการศึกษา

สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี้กระผมได้ทำการศึกษาประเมินผลโครงการ
ท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 ที่ดำเนินการอยู่ โดยใช้ทฤษฎีการประเมิน
รูปแบบซีป (CIPP MODEL) ของ แคนเน็ล แอล สตัฟเฟิลบีม (Danie L. Stufflebeam) ซึ่งมี 4
ด้าน ดังนี้ ด้านของบริบท (Context Evaluation) ด้านของปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ด้าน
กระบวนการ (Process Evaluation) และประการสุดท้าย ด้านผลที่ได้รับจากโครงการ (Product
Evaluation) โดยในแต่ละด้านจะวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ประกอบรายละเอียดตามภาพประกอบ

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินแบบชิปในประเด็นต่างๆ ที่ศึกษาในครั้งนี้

เหตุผลที่ใช้ทฤษฎีการประเมินแบบชิปนี้ก็เพราะเป็นรูปแบบการประเมินผลที่เน้นการตัดสินใจโดยวิธีเชิงระบบ (Systematic Decision-Oriented Evaluation หรือเรียกสั้นๆว่าSD Models) ซึ่งเป็นแนวความคิดที่มีความคล้ายคลึงกับหลายๆ ทฤษฎี แต่ผู้ศึกษาใช้รูปแบบ CIPP MODEL ในการประเมินโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 ด้วยเหตุผลที่ว่าครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่ศึกษามากกว่าทฤษฎีอื่นๆ โดยเฉพาะประเด็นการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) ซึ่งทฤษฎีอื่นๆ มิได้กล่าวถึงเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงเหตุผลความจำเป็นในการที่ให้หน่วยทหารมาดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

วิธีการศึกษาในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งค่าของตัวชี้วัดจะเป็นแบบค่าในเชิงคุณลักษณะ เป็นค่าของตัวชี้วัดที่บรรยายเป็นข้อความไม่สามารถกำหนดเป็นตัวเลขได้เช่น ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ซึ่งค่าเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้มาจากความคิดเห็นในการพิจารณาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในบางกรณีค่าเชิงคุณลักษณะสามารถเปลี่ยนเป็นค่าเชิงปริมาณได้โดยการใช้กลุ่มคนพิจารณาแล้วคิดเป็นร้อยละหรือสัดส่วนของคนที่มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม สอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง

ประเภทของการศึกษาในครั้งนี้ซึ่งผู้ศึกษาใช้เป็นลักษณะของการวิจัยเอกสาร การวิจัยสนาม หลายประเภทประกอบกัน โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น จะมี 3 วิธี

- 1) รวบรวมจากเอกสาร เช่น จากตำรา ระเบียบ คำสั่งต่างๆ แผนแม่บท เป็นต้น
- 2) รวบรวมจากการวิจัยสนาม โดยการสอบถามเจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถามจำนวน 25 ชุด จากประชากรประมาณ 60 คน และการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวยุบรวมทั้งกำลังพล และครอบครัวภายในค่ายด้วย
- 3) รวบรวมจากการสังเกตการณ์ เป็นการสังเกตเหตุการณ์ สภาพแวดล้อมต่างๆ

หลังจากเก็บข้อมูลได้แล้ว จะตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาประมวลวิเคราะห์ และนำเสนอในแบบพรรณนา (Descriptive Analysis) พร้อมมีตารางสรุปผลการประเมิน

บทที่ 3

ความเป็นมาและสภาพของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

ประเด็นของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาวิเคราะห์ในรูปแบบการประเมินผลโครงการ ดังนั้นเพื่ออธิบายและแสดงให้เห็นถึงความเป็นมา และ สภาพของการดำเนินการ โครงการดังกล่าวนี้ ในบทนี้ผู้ศึกษาจึงขอกล่าวถึง ความเป็นมาของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เพื่อให้มีความเข้าใจเหตุผลของการที่หน่วยทหารต่างๆ ต้องมาดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนั้นเป็นมาอย่างไร นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ซึ่งเป็นหลักการให้หน่วยทหารนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติ โดยกองทัพบกได้กำหนดแผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร ของกองทัพบก พ.ศ. 2544 - 2553 โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ ประเภทการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เป็นการกำหนดประเภทหรือกลุ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หน่วยดำเนินการ จากนั้นจะอธิบายให้ทราบถึง สภาพทั่วไปกองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยในกรณีศึกษาที่ดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารเพื่อให้มีความเข้าใจถึงภาพรวมของหน่วย และ โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่หน่วยดำเนินการ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาหลักของการศึกษาในครั้งนี้

1 ความเป็นมาของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

การส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนั้น เกิดจากนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการให้การส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นภารกิจหลักของทุกส่วนราชการที่ต้องให้การสนับสนุน และได้จัดการประชุมหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องขึ้นเพื่อจัดทำ Workshop เพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาติ เมื่อเดือน เมษายน 2544 ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยล่าสุดได้มีมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อ 29 มิถุนายน 2547 เรื่องยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ.2547 - 2551 และแนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ฯ ดังกล่าวให้บังเกิดผล ตามที่กล่าวไว้ในบทนำนั้น กองทัพบกได้จัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบก ขึ้นศึกษาความเป็นไปได้โดยต่อเนื่องและพัฒนาจัดทำ แผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบก พ.ศ.2544 - 2553 ขึ้นซึ่งได้รับการอนุมัติจากผู้บัญชาการทหารบก เมื่อ 15 มิถุนายน 2544 เพื่อให้หน่วยต่างๆ ในกองทัพบกได้มี ความรู้ ความเข้าใจ และมองเห็นความสำคัญของ

นโยบายดังกล่าว โดยในแผนแม่บทดังกล่าวนี้ ได้กล่าวถึงเหตุผล และ ความจำเป็นไว้ว่า “ กองทัพบกในฐานะกลไกหนึ่งของรัฐบาล ที่จะต้องรักษาเอกราชและอธิปไตย จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนทั้งแนวความคิด ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี เพื่อเป็นหลักประกันและรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นที่พึ่งของประชาชน สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคีและร่วมกันพัฒนาประเทศ จึงเป็นการเหมาะสมที่กองทัพบกจะต้องตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ” และนอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้วยังมีบทบาทสำคัญหลายด้านดังนี้.-

1.1 เป็นการส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างประชาชนกับทหาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านกิจการพลเรือน

1.2 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เกียรติประวัติของหน่วย รวมทั้งการฝึกสาธิต เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในสมรรถภาพของหน่วยต่อผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพทหารของกำลังพลและผู้ที่เคยรับราชการทหารในการรับใช้ชาติ

1.3 สร้างเสริมวิสัยทัศน์ให้กับกำลังพลในด้านงานบริการ

1.4 การพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวนั้นยังเป็นอีกเครื่องมือหนึ่ง ในการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ทั้งยังสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ภูมิภาคต่างๆ ได้อีกทางหนึ่งด้วย โดยในปี พ.ศ. 2542 การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งจากคนไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังภูมิภาคต่างๆ มากมาย ซึ่งข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปรากฏว่า กรุงเทพมหานครเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด หรือประมาณ 177,000 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ประมาณ 55,000 ล้านบาท ในส่วนของพัทลุงและจังหวัดเชียงใหม่ ได้รายได้เป็นอันดับ 3 ประมาณ 34,000 ล้านบาท จากตัวเลขดังกล่าว หากมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม หรือ ร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่หน่วยจัดขึ้น จะทำให้เกิดการสร้างรายได้ ให้กับกำลังพลภายในหน่วยเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพลและครอบครัว ซึ่งจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่

1.5 ด้านสังคม การท่องเที่ยวนอกจากจะให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจแล้วยังมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจ ความผูกพันแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมอีกด้วย

2 นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารตามที่ระบุไว้ในแผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร พ.ศ. 2544 - 2553 นั้นได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยทหารต่างๆ นำไป

ดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบก มีความต่อเนื่อง โดยกำหนดไว้ดังนี้.-

2.1 การพัฒนาต้องสนองคอบนโยบายของรัฐบาลและต้องมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวแห่งชาติ

2.2 การท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร ต้องสนับสนุนงานด้านกิจการพลเรือน

2.3 เร่งรัดให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางทหารของหน่วยในกองทัพบก

2.4 เพื่อปรับปรุงคณะทำงาน และ โครงสร้างสำนักงานการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบกทุกระดับ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน เพื่อสนองคอบนโยบาย

2.5 อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของหน่วยทหารในกองทัพบก ให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์

3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

การดำเนิน โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ในแผนแม่บทที่กล่าวในขั้นต้นนั้น ได้กำหนดถึงผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนิน โครงการดังกล่าว ซึ่งก็คือวัตถุประสงค์นั่นเอง คือ

3.1 ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในกองทัพบกมากขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมงานด้านกิจการพลเรือน นอกจากนี้ยังเป็นการจัดเตรียมบุคคลให้มีความพร้อม เพื่อเป็นกำลังสำรองในกรณีที่มีความจำเป็น

3.2 ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในเกียรติประวัติของหน่วยจากกำลังพล ทั้งที่ยังรับราชการอยู่ และที่ออกจากราชการไปแล้ว

3.3 ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่กำลังพลภายในหน่วยทหาร และครอบครัวในรูปของค่าตอบแทน รวมทั้งทำให้เกิดการสร้างงาน

3.4 ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของหน่วย โดยเฉพาะในด้านความสะดวก ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัย

3.5 เป็นตัวอย่างของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามนโยบาย

จะเห็นได้ว่าจากความเป็นมาที่ภาครัฐอาจมุ่งเน้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นรายได้ในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ แต่ในด้านนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารที่กล่าวมานั้น มิได้มุ่งเน้นรายได้ในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่มุ่งเน้นความสำคัญงานด้านกิจการพลเรือนในด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับประชาชน

การประชาสัมพันธ์หน่วย การอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมของหน่วย และมุ่งการกระจายรายได้ไปสู่กำลังพลในรูปค่าตอบแทนเพื่อให้เกิดการสร้างงานเท่านั้น

4 ประเภทของการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร

ในแผนแม่บทการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยในกองทัพบกนั้น ได้ได้กำหนดประเภทของการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารหรือกลุ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากร ตลอดจนกิจกรรมการฝึกสารถที่หน่วยดำเนินการดังนี้ -

4.1 ด้านประวัติศาสตร์ ได้แก่ อาคารพิพิธภัณฑ์ และสิ่งปลูกสร้าง ที่เก็บรวบรวมสิ่งของข้อมูล รวมถึงเกียรติประวัติ ภารกิจที่หน่วยได้ดำเนินการมาตั้งแต่ในอดีต ซึ่งจะมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นความภาคภูมิใจของหน่วยตลอดจนกำลังพลและครอบครัว

4.2 ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พื้นที่ในความรับผิดชอบของหน่วยในปัจจุบัน ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด ยังคงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ยังไม่ถูกทำลาย รวมทั้งได้มีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสวยงาม สะดวกปลอดภัย เหมาะแก่การจัดกิจกรรมในการเดินป่าพักผ่อน การพักผ่อนหย่อนใจ

4.3 ด้านกิจกรรมทหาร เป็นการดำเนินงานที่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน หรือนักศึกษา ให้ความสนใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากมีความสนุกสนานตื่นเต้น และเป็น การส่งเสริมให้มีความรักความสามัคคีในหมู่คณะ โดยเน้นเรื่องความปลอดภัยให้มากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการยิงปืน การกระโดดหอสุง การกระโดดร่ม ค่ายลูกเสือกิจกรรมเดินป่าและพักผ่อน, ใต้น้ำผา, ถ่องแก่ง และการทดสอบกำลังใจ ฯลฯ เป็นต้น

4.4 ด้านการศึกษา ตามนโยบายของกองทัพบกสนับสนุนให้กำลังพลได้มีการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา ทำให้หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก มีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ อยู่ภายในหน่วย เช่น สนามยิงปืน สนามฟุตบอล สนามเทนนิส สนามแบดมินตัน สนามขี่ม้า สนามแข่งจักรยานยนต์ สระว่ายน้ำ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งหากนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยว จะทำให้เกิดความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

4.5 ด้านการนันทนาการอื่นๆ เช่น การดูควา การส่องนก การศึกษาธรรมชาติวิทยา ฯลฯ เป็นต้น จากแนวทางของแผนแม่บทที่แบ่งประเภทแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในหน่วยทหารนี้ จะเห็นได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับด้านประวัติศาสตร์ สามารถสอดแทรกการสร้างจิตสำนึกด้านความรักชาติ และความภาคภูมิใจในวีรกรรมของบรรพบุรุษชาติไทยอีกทางหนึ่ง และ กิจกรรมทางทหารก็เป็นลักษณะสนามทดสอบกำลังใจ เพื่อฝึกความอดทน ความสามัคคี อีกทั้งเป็นการฝึกระเบียบวินัยแก่ผู้มาใช้บริการอีกด้วย ส่วนสถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือด้านการศึกษา เป็น

ลักษณะการประชาสัมพันธ์หน่วย และพัฒนาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานทหารกับฝ่ายพลเรือนเป็นส่วนใหญ่

5 การเตรียมความพร้อมของหน่วย

ในแผนแม่บทของกองทัพบก ได้กำหนดให้หน่วยต่างๆ ที่ดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร จำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชม ดังนี้-

- 5.1 ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหน่วย และสถานที่ท่องเที่ยว
- 5.2 ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชม และร่วมกิจกรรม
- 5.3 เจ้าหน้าที่นำเยี่ยมชม และข้อมูลประกอบการบรรยาย
- 5.4 การจัดทำแผนผังเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการติดป้ายบอกเส้นทางภายใน และภายนอกหน่วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชมเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้ถูกต้อง
- 5.5 การประชาสัมพันธ์หน่วย ควรจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรม ทางทหารที่จัดขึ้นส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการลงประชาสัมพันธ์ในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ การจัดทำแผ่นป้ายขนาดใหญ่บริเวณทางเข้าด้านหน้าของหน่วย ซึ่งจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ เพื่อแนะนำทั้งในวันธรรมดาและวันหยุดราชการรวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ในการติดต่อสอบถาม
- 5.6 การจัดตั้งสำนักงาน หรือ ศูนย์ประสานงาน เพื่อแนะนำและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชมเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมที่หน่วยจัดขึ้น โดยสถานที่ตั้งควรจะอยู่บริเวณทางเข้าด้านหน้าของหน่วย ซึ่งจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ เพื่อแนะนำทั้งในวันธรรมดาและวันหยุดราชการรวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ในการติดต่อสอบถาม
- 5.7 การจัดสิ่งของอุปโภคและบริโภค เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว
- 5.8 การจัดร้านค้าขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชม
- 5.9 การจัดเตรียมพื้นที่ เพื่อเป็นการรักษามาตรการรักษาความปลอดภัยได้แก่-
 - พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวและผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชมสามารถเข้ามาเยี่ยมชมได้โดยด่าพั้ง
 - พื้นที่สีเหลือง หมายถึง พื้นที่ที่มีความสำคัญซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตและมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยนำเข้ามาเยี่ยมชม
 - พื้นที่สีแดง หมายถึง พื้นที่หวงห้ามซึ่งจะห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้า ยกเว้นจะได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ

ในสภาพความเป็นจริงแล้วแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารหลายๆ แห่งยังไม่มีความพร้อมเพียงพอในการดำเนินโครงการดังกล่าว เนื่องจากสภาพพื้นที่ตั้งของหน่วยมีความแตกต่างกัน ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ยังไม่เพียงพอในการดำเนินการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ระบบการบริหารจัดการ บุคลากรของหน่วย มีความรู้ ความสามารถต่างๆ ตลอดจนจำนวนกำลังพลของหน่วยเพียงพอหรือไม่ ในการดำเนินการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งก็คือ หน่วยทหารซึ่งเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดในการดำเนินโครงการดังกล่าว เพราะมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งจะมีความขัดแย้งกับการเปิดหน่วยทหารให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น หน่วยทหารต่างๆ ซึ่งมีที่ตั้งหลายๆ แห่งในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ย่อมจะมีศักยภาพ หรือความพร้อม หรือความเหมาะสม ที่จะดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารที่แตกต่างกัน โดยประเด็นที่สำคัญก็คือ ต้องพิจารณาว่าบริเวณที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความขัดแย้งกับมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วยมากน้อยเพียงใดและขีดความสามารถของหน่วยในการจัดระเบียบพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นจะอย่างไรก็ตามเหนือสิ่งอื่นใด ต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติเป็นหลัก

6 สภาพทั่วไปของพลทหารราบที่ 9 ค่ายสุรสีห์

กองพลทหารราบที่ 9 เป็นกองพลเดียวในประเทศไทย ที่มีหน่วยขึ้นตรงทั้งหมดตั้งอยู่ในอาณาบริเวณพื้นที่ค่ายเดียวกัน คือ ค่ายสุรสีห์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยเริ่มก่อตั้งมาเมื่อครั้งเสร็จสิ้นสงครามเวียดนาม โดยมีประวัติความเป็นมา สภาพทั่วไป ภารกิจ และโครงสร้างการจัดดังนี้

6.1 ความเป็นมา

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ในปี พ.ศ. 2484 เวียดนามได้ประกาศที่จะต่อสู้กับฝรั่งเศส อย่างเปิดเผย เพื่อให้เวียดนามหลุดพ้น จากสภาพการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และมีเอกราชเป็นของตนเอง ได้มีการสู้รบกันอย่างหนักเป็นเวลาถึง 8 ปี จนกระทั่งกองกำลังเวียดมินห์ ของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม สามารถโจมตีป้อมปราการสำคัญของฝรั่งเศสที่เดียนเบียนฟู แดกลงในวันที่ 4 พฤษภาคม 2497

วิกฤตการณ์สงครามครั้งนั้น มีที่ท่าว่าจะลุกลาม จนกลายเป็นสงครามระหว่างประเทศ ฝรั่งเศสขอรับความช่วยเหลือ และ ต้องสงบศึก จึงได้มีการลงนามใน “อนุสัญญาเจนีวา พ.ศ. 2497 ”

ที่ กรุงเจนีวา ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ มีผลให้เวียคนามเหนือ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เวียคนามเหนือ และ เวียคนามใต้ โดยเส้นขนานที่ 17 องศาเหนือ เป็นเส้นแบ่งเขต เวียคนามเหนือ ยึดถือการปกครองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ภายใต้การนำของ โฮจิมินห์ ซึ่งมีความพยายามที่จะ รวมเวียคนามทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน จึงได้ส่งกำลังกองโจรเวียคกงเข้าก่อวินาศกรรม และ แทรกซึมเข้าไปในเวียคนามใต้อย่างต่อเนื่อง โดยแฝงเข้ามาในลักษณะ ผู้ลี้ภัย และ ผู้อพยพ ตั้งแต่ พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา จากนั้นได้ปฏิบัติการรุกรานด้วยอาวุธ และ กำลังทหารอย่างรุนแรง ตลอดจนโฆษณาชวนเชื่อ ชักจูงโจรเวียคกงเวียคนามใต้ ซึ่งได้ผลเป็นอย่างดี ประกอบ การดำเนินนโยบาย ด้านการบริหารประเทศของรัฐบาลเวียคนามใต้ประสบความล้มเหลว จึงไม่สามารถต่อต้านได้เพียงลำพังตนเอง และ ได้ร้องขอความช่วยเหลือจากมิตรประเทศฝ่ายโลกเสรี ใน พ.ศ. 2508 เวียคนามใต้ตกอยู่ในจุดอ่อนแอก ในที่ศรัทธาของสหรัฐอเมริกา ได้ส่งกำลังทหารเข้าไปปฏิบัติการในเวียคนามใต้ พร้อมด้วยกำลังทหารของพันธมิตรอีก 6 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สเปน ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ และ ประเทศไทย สงครามเวียคนาม จึงได้เริ่ม ตั้งแต่บัดนั้น เป็นต้นมา

ในวันที่ 26 สิงหาคม 2509 เอกอัครราชทูต สาธารณรัฐเวียคนามประจำกรุงเทพฯ ได้มีหนังสือ แจ้งความประสงค์ของรัฐบาล สาธารณรัฐเวียคนาม ซึ่งมี ประธานาธิบดี เหงียน วัน เทียว เป็นผู้นำ ขอรับการช่วยเหลือทางทหารเพิ่มเติมจากรัฐบาลไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้ลงมติ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2510 อนุมัติหลักการให้ความช่วยเหลือทางทหาร แก่รัฐบาลสาธารณรัฐเวียคนาม จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจขึ้น เรียกว่า "กรมทหารอาสาสมัคร" (กรมอสส.) มีขนาดใหญ่กว่ากองพัน แต่เล็กกว่ากรมผสม มีภารกิจในการรบเป็นหลัก และปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนเป็นรอง เป็นกองกำลังทหารไทยหน่วยแรก ที่ปฏิบัติการรบในเวียคนาม ได้สมญานามว่า "จงอางศึก"

หลังจากที่กรมทหารอาสาสมัคร เดินทางไปปฏิบัติการรบในสาธารณรัฐเวียคนามเป็นเวลา 1 ปี กองทัพบกได้มอบให้คณะกรรมการพิจารณาเตรียมการส่งกำลังไปผลิตเปลี่ยน กรมทหารอาสาสมัคร โดยให้เพิ่มเติมเป็น 1 กองพล เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2511 จึงมีคำสั่งจัดตั้ง "กองพลทหารอาสาสมัคร" บรรจุมอบเป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก มีที่ตั้งบังคับ ณ ค่ายกาญจนบุรี ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และเดินทางไปปฏิบัติการรบในสาธารณรัฐเวียคนาม มีสมญานามเป็นที่รู้จักกันในนาม "กองพลเสือดำ" ซึ่งกองพลดังกล่าวนี้เมื่อจบภารกิจการรบที่ประเทศเวียคนาม เมื่อเดินทางกลับสู่ประเทศไทย ก็แปรสภาพ กองพลทหารอาสาสมัคร "กองพลเสือดำ" เป็นกองพลใหม่ ขนานนามว่า "กองพลที่ 9" หรือ "กองพลทหารราบที่ 9" ในสมัยต่อมา มีที่ตั้ง ณ ค่ายสุรสีห์ ต.ลาดหญ้า อ.เมือง จ.กาญจนบุรี ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นกองพลที่กำเนิดขึ้นในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 และ คำสั่งจัดตั้งกองพลนี้มีผลบังคับใช้ใน วันที่ 9 มิถุนายน 2514 ซึ่งตรงกับ การครบรอบปีที่ 24 แห่งวันรัชดาภิเษกของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ รัชกาลปัจจุบัน กองพลที่ 9 จึงตั้งวันที่ 9 มิถุนายน เป็นวันสถาปนาหน่วย “กองพลทหารราบที่ 9” จนถึงปัจจุบัน

6.2 ภารกิจของกองพลทหารราบที่ 9

ผู้ศึกษาจะกล่าวถึงภารกิจ ที่สำคัญของกองพลทหารราบที่ 9 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่สำคัญในด้านความมั่นคงของประเทศหลายประการ ซึ่งมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำมาพิจารณา ถึงความเหมาะสมเพียงใด ในการดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารในครั้งนี้ โดยรายละเอียดของภารกิจต่างๆ มีดังนี้

6.2.1 รักษาความมั่นคงภายในประเทศและเป็นกำลังรบหลักของ กองทัพภาคที่ 1 และกองทัพภาคที่ 2 ตามแผนป้องกันประเทศ

6.2.2 รักษาความมั่นคงทางด้านตะวันตก ป้องกันอธิปไตยของชาติ

6.2.3 ดำเนินการ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง เพื่อการพัฒนาระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จในเขตรับผิดชอบ

6.2.4 อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติในเรื่อง

- การเฝ้าตรวจและควบคุมพื้นที่ชายแดน การจัดเตรียมพื้นที่การรบ การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนและการดำเนินงาน โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน รวมทั้ง โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงต่างๆ

- ประสานการปฏิบัติและกำกับดูแล ศูนย์ประสานงานชายแดนไทย - พม่า จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดน โดยพ่วงเล็งเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย ผู้พลัดถิ่น และผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าการปราบปรามขบวนการนอกกฎหมาย

- ยับยั้ง ผลักดัน และตอบโต้กำลัง ไม่ทราบฝ่าย หรือกำลังที่โจ่งใจจะรุกรานอธิปไตยโดยใช้กำลังประจำถิ่นที่มีอยู่

6.3 โครงสร้างการจัดหน่วยของกองพลทหารราบที่ 9

การศึกษาการดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารต้องคำนึงถึงโครงสร้างการจัดของหน่วยว่ามีความสอดคล้องต่อการดำเนินโครงการหรือไม่อย่างไร โดยโครงสร้างการจัดของแต่ละหน่วยทหารในแต่ละภูมิภาคก็อาจแตกต่างกัน ในส่วนของ กองพลทหารราบที่ 9 นั้นประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สำคัญ 4 ส่วน คือ ส่วนบังคับบัญชา ส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ และ ส่วนสนับสนุนการช่วยรบ โดยแต่ละส่วนมีส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนี้

ส่วนบังคับบัญชา ประกอบด้วย

- กองบัญชาการกองพล
- กองร้อยกองบัญชาการกองพล

ส่วนกำลังรบ ประกอบด้วย

- กรมทหารราบที่ 9
- กรมทหารราบที่ 19
- กรมทหารราบที่ 29
- กองพันทหารม้าที่ 19
- กองร้อยลาดตระเวนระยะไกล 9

ส่วนสนับสนุนการรบ ประกอบด้วย

- กรมทหารปืนใหญ่ที่ 9
- กองพันทหารสื่อสารที่ 9
- กองพันทหารช่างที่ 9
- กองร้อยบิน กองพลทหารราบที่ 9

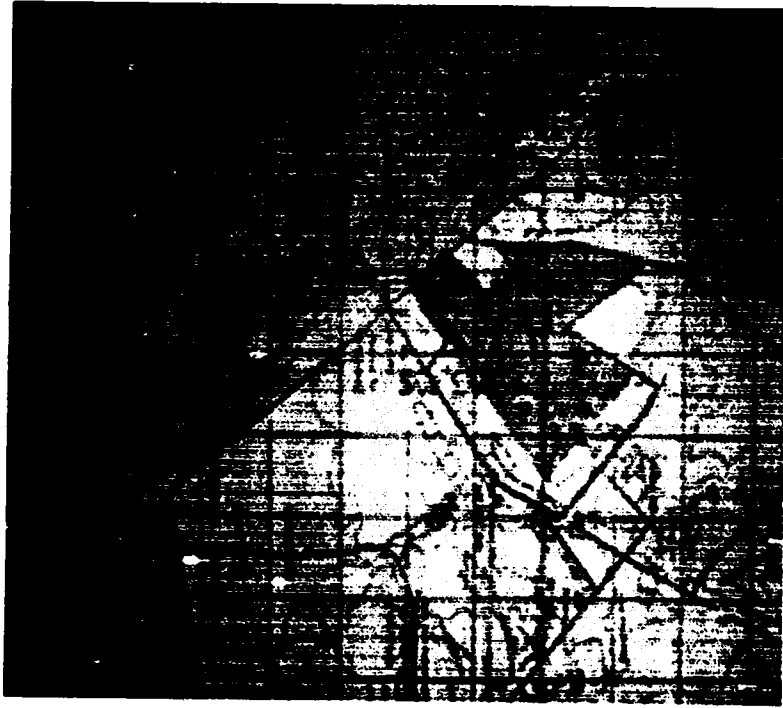
ส่วนสนับสนุนการช่วยรบ ประกอบด้วย

- กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9
- กองร้อยทหารสารวัตร กองพลทหารราบที่ 9

6.4 สภาพของหน่วยกองพลทหารราบที่ 9

ในการศึกษาประเมิน โครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่ประกอบด้วย ซึ่งแต่ละหน่วยทหารย่อมมีความเหมาะสมของพื้นที่ที่รับผิดชอบและพื้นที่ดำเนินโครงการ ที่แตกต่างกัน โดยพื้นที่ที่หน่วยทหารต่างๆ รับผิดชอบกำกับดูแล และใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตาม พื้นที่เขตหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.2481 ในส่วนพื้นที่ที่อยู่ใน จังหวัดกาญจนบุรีนั้น กองทัพบกได้แบ่งมอบให้กับหน่วยต่างๆ ดูแลใช้ประโยชน์ ซึ่งพื้นที่ตามพระราชกฤษฎีกา 2481 ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กองพลทหารราบที่ 9 ดูแลใช้ประโยชน์ มีดังนี้

- พื้นที่ดั่งคำสุรสิทธิ์ เนื้อที่ประมาณ 66,752 ไร่
- พื้นที่ฝึก กองพลทหารราบที่ 9 อ.บ่อพลอย อ.พนมทวน เนื้อที่ประมาณ 330,000 ไร่

แผนภาพที่ 2 แสดงอาณาบริเวณที่ตั้ง ค่ายสุรสีห์

ที่มา: แผนที่ประเทศไทย มาตรฐาน 1:50,000 ระวัง บ้านลาดหญ้า

พื้นที่ตั้งค่ายสุรสีห์ (66,752 ไร่) นั้นมีอาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านทุ่งนางนารอก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากทางแยกเข้าหมู่บ้านทุ่งนางนารอก ริมถนนทุ่งนางนารอก ตรงไปถึงพิกัด NR 523684 ของบ้านทุ่งมะสังข์ ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3086 (ลาดหญ้า-บ่อพลอย) ทิศตะวันออกเริ่มจก พิกัด NR523684 ตัดตรงมาทางบ้านน้ำคอก เขตอำเภอ บ่อพลอย พิกัด NR564646 ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตรเศษ แล้วหักมุมมาทางทิศใต้ผ่านบ้านหนองจอก ต.แก่งเสี้ยน อ.เมือง จ.กาญจนบุรี มาสิ้นสุดที่พิกัด NR 532548 ข้างเส้นทาง 3199 ทิศตะวันตกเริ่มจากพิกัด NR 455586 ต.ลาดหญ้า อ.เมือง จ.กาญจนบุรี สิ้นสุดที่โค้งหนองบัว ทิศใต้เริ่มจากโค้งหนองบัวผ่านสามแยกหนองบัวมาตามเส้นทาง 3199 ผ่านทางเข้าค่ายสุรสีห์ ผ่านบ้านท่าพะเนียด ผ่านสามแยกบ้านท่าพะเนียด สิ้นสุดที่พิกัด NR 532548 ลักษณะทางกายภาพโดยทั่วไปภายในพื้นที่ตั้งค่ายสุรสีห์ ตามภาพ จะประกอบด้วยหน่วยทหารซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงของ พล.ร.9 กระจายอยู่ในพื้นที่ตั้งค่าย มีการจัดสัดส่วนบ้านพักของกำลังพล ไม่ปะปนกับหน่วยทหาร โดยมีพื้นที่บ้านพักอยู่บริเวณ ตรงข้าม กรมทหารปืนใหญ่ที่ 9 และบริเวณ ตลาดค่ายสุรสีห์ กลุ่มบ้านพักนายทหาร และบ้านพักนายสิบ ได้รับการแบ่งแยกออกเป็นสัดส่วน สิ่งอำนวยความสะดวก

รวมทั้งสาธารณูปโภค มีที่ตั้งรวมอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว เช่น ประปา โรงพยาบาล โรงเรียนอนุบาลต่างๆ ตลาดสด สนามกีฬา สระว่ายน้ำ และอื่นๆ จำนวนประชากร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 บัญชีสถานภาพจำนวนประชากร

หน่วย	กำลังพล			ครอบครัว	รวม
	นายทหาร	นายสิบ	พลทหาร		
บก.พล.ร.9 และ หน่วยขึ้นตรง	150	1,261	861	1,327	3,599
กรมทหารราบที่ 9 และ หน่วยขึ้นตรง	78	686	1,314	924	3,002
กรมทหารราบที่ 19 และ หน่วยขึ้นตรง	88	691	1,292	911	2,982
กรมทหารราบที่ 29 และ หน่วยขึ้นตรง	70	679	1,237	302	2,288
กรมทหารปืนใหญ่ที่ 9 และหน่วยขึ้นตรง	68	656	721	829	2,274
กรมสนับสนุนฯ และหน่วยขึ้นตรง	93	745	531	737	2,106
รวม	547	4718	5956	5030	16251
รวมกำลังพลทั้งสิ้น	11221				
รวมประชากรในค่ายสุรสีห์ทั้งสิ้น					16251

ที่มา : ฝ่ายสารบรรณ กองพลทหารราบที่ 9 (ก.พ. 2546)

จากสภาพข้อเท็จจริงของอัตรากำลังพลของหน่วยที่ปรากฏในตารางนั้นในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราอนุมัติ ที่ กองทัพบกกำหนดให้กองพลทหารราบที่ 9 เป็นกองพลเป้าหมายที่ต้องมีความพร้อมระดับ 1 ปรากฏว่าอัตรากำลังพลยังไม่เพียงพอ ประกอบกับภารกิจที่กองพลทหารราบที่ 9 ที่ต้องรับผิดชอบกองกำลังสุรสีห์ ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่แนวชายแดนด้านตะวันตกครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด คือ จ.กาญจนบุรี จ.เพชรบุรี จ.ราชบุรี และ จ.ประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 15 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 39 ตำบล 350 หมู่บ้าน ระยะทางตลอดแนวชายแดนยาวประมาณ 846 กม. (จ.กาญจนบุรี 371 กม. จ.ราชบุรี 71 กม. จ.เพชรบุรี 121 กม. และ จ.ประจวบคีรีขันธ์ 283 กม.) ช่องทางผ่านตามแนวชายแดน ประมาณ 30 ช่องทาง ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากองพลทหารราบที่ 9 นั้นมีความจำเป็นต้องใช้กำลังพลเป็นจำนวนมากในภารกิจด้านรักษาความมั่นคง งานพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงตามพื้นที่ชายแดน ภารกิจป้องกันชายแดน และ ต้องเป็นกำลังรบหลักที่มีความพร้อมรบตลอดเวลา

7 โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9

กองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก ซึ่งต้องปฏิบัติตามนโยบายของกองทัพบก ในการจัดทำโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้ หากจะพิจารณาถึงความเหมาะสมในการดำเนินการแล้ว จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเหล่านั้นหรือข้อสังเกตที่ตรวจพบ ไปทำการวิเคราะห์การประเมินโครงการตามกรอบของ CIPP MODEL ในบทต่อไป

7.1 ความเป็นมา

กองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยงานหนึ่งของกองทัพบก ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ต้องการให้หน่วยงานของรัฐที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ได้เปิดให้บริการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งกองทัพบกก็ได้สนองคอบต่อนโยบายดังกล่าว โดยกองพลทหารราบที่ 9 ก็ได้เริ่มดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

7.1.1 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในค่ายสุรสีห์ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมงานด้านกิจการพลเรือน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับประชาชน

7.1.2 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เกียรติประวัติของหน่วย อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพทหารของกำลังพลที่ยังรับราชการอยู่และผู้ที่เคยรับราชการทหาร

7.1.3 ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่กำลังพลภายในหน่วย และครอบครัวในรูปของค่าตอบแทนรวม ทั้งทำให้เกิดการสร้างงาน

7.1.4 ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของหน่วย โดยเฉพาะในด้านความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัย

7.2 สถานที่ท่องเที่ยวของโครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9

โครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของ กองพลทหารราบที่ 9 นั้น ได้มีแหล่งท่องเที่ยว ที่จัดประเภทตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการท่องเที่ยวของกองทัพบกแล้วสามารถแบ่งได้เป็นประเภทอาคารพิพิธภัณฑ์ และสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ เช่น พระบวรราชานุสาวรีย์สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาทฯ ศาลขุนรัตนาวุธ และอนุสาวรีย์และพิพิธภัณฑ์ทหารผ่านศึก

เวียคนาม ประเภทกิจกรรมทหาร เช่น หน้าผาจำลอง หอคอย 34 ฟุต และเลื่อนช่วยชีวิต ประเภท กีฬา เช่น โครงการจักรยานเสือภูเขา สนามยิงปืนพื้นที่บอล สนามยิงปืนรัตนาวุธ และ ประเภท นันทนาการ เช่น สวนสัตว์ค่ายสุรสีห์ จักรยานน้ำ และสวนสาธารณะโดยมีรายละเอียดของแต่ละ สถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้

7.2.1 พระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระบรมราชเจ้า มหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ในรัชกาลที่ 1

ประดิษฐานอยู่หน้ากองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 พระองค์ทรงเป็นแม่ทัพทรงบัญชาการรบ ณ สมรภูมิต่างหลาย เมื่อครั้งสงครามเก้าทัพ ระหว่างไทยกับพม่าเมื่อ พ.ศ. 2328 ในสมัยรัชกาลที่ 1 ซึ่งได้รับชัยชนะนับเป็นการรบครั้งสุดท้ายและหลังจากนั้นพม่าก็ไม่กล้ายกกองทัพมารุกรานประเทศไทยอีกเลย จนถึงปัจจุบัน จากพระวีรกรรมที่กล้าหาญ เด็ดเดี่ยวไม่หวั่นไหว ต่อข้าศึกศัตรู จึงทรงได้รับขนานนามว่า “พระยาเสือ”

7.2.2 ศาลขุนรัตนาวุธ

เมื่อสมัยรัชกาลที่ 1 ได้เกิดศึกสงครามเก้าทัพ ในปี พ.ศ. 2328 ซึ่งพม่าได้แบ่งกองทัพ ออกเป็นเก้าทัพ แล้วดราทัพเข้าไทยในทิศทางต่างๆ หนึ่งในเก้าทัพเคลื่อนที่ผ่านช่องทางพระเจดีย์ 3 องค์ มุ่งตรงมายังทุ่งลาดหญ้า จังหวัดกาญจนบุรี ในสงครามครั้งนั้นทำให้เกิดบุคคลสำคัญคือ “ขุนรัตนาวุธ” ซึ่งในตอนนั้นท่านเป็นผู้นำกองทหารคาบพลวงฟัน เข้าทำการรบกับกองทัพพม่าอย่าง ห้าวหาญ โดยการจุ่มโคมไฟบริเวณรั้วหน่วงการเดินทัพของพม่าให้ช้าลง

7.2.3 อนุสาวรีย์และพิพิธภัณฑสถานผ่านศึกเวียคนาม

อนุสาวรีย์ทหารผ่านศึกเวียคนาม ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกคำขวัญภายในกองพลทหารราบที่ 9 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับการก่อสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ วีรกรรมของทหารไทยที่ได้เดินทางไปปฏิบัติภารกิจร่วมกับชาติพันธมิตรในสงครามเวียคนาม ระหว่างปี พ.ศ.2507 – 2515 ซึ่งได้นำชื่อเสียงและเกียรติยศมาสู่ประเทศไทย และเพื่อเป็นที่ระลึกถึงคุณความดีและความเสียสละของทหารที่เสียสละชีวิตในสงครามครั้งนั้น โดยทั้งนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2533 และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงกระทำพิธีเปิดเมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2539

พิพิธภัณฑสถานผ่านศึกเวียคนาม ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างระหว่าง ปี พ.ศ.2543 – 2545 โดยภายในอาคารพิพิธภัณฑสถานได้มีการถ่ายทอดเรื่องราวประวัติของสงครามเวียคนาม กับทั้งประวัติ และผลงานของกองกำลังทหารไทยที่ร่วมรบในสงครามเวียคนามในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น ป้ายจารึกและบอร์ดแสดงเรื่องราวของเหตุการณ์และรายนามทหารไทย ผู้จำลองเหตุการณ์รบที่สำคัญ

ผู้จัดแสดงธงไชยเฉลิมพล เครื่องแบบทหารและเหรียญตรา คอมพิวเตอร์รวบรวมฐานข้อมูลรายชื่อทหารไทย และการบรรยายสรุปในระบบมัลติมีเดีย เป็นต้น

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองพันทหารสื่อสารที่ 9

- อัตราค่าเข้าชมอาคารพิพิธภัณฑ์ทหารผ่านศึกเวียดนาม บุคคลภายนอก ท่านละ 20 บาท

สำหรับทหารและครอบครัวในค่ายท่านละ 10 บาทในวันเสาร์ และ อาทิตย์ โดยจะเปิดให้เข้าชมวันละ 2 รอบ เวลา 10.00 น. และ 14.00 น.

- ส่วนราชการและหน่วยงานใดที่มีความประสงค์จะเข้าชมเป็นหมู่คณะสามารถติดต่อขอเข้าชมล่วงหน้าและสอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักงานโครงการท่องเที่ยว กองพลทหารราบที่ 9

- เจ้าหน้าที่ดำเนินการ จำนวน 4 คน เป็น นายทหาร 2 นาย นายสิบ 2 นาย

ผลการดำเนินการ

- ผู้มาใช้บริการ : ส่วนมาจะเป็นคณะ ๆ ละ 40 - 80 คน และทหารใหม่ในค่ายสุรสีห์

- รายได้ : ประมาณ 10,000 - 20,000 บาท/ปี

7.2.4 โครงการจักรยานเสือภูเขา ค่ายสุรสีห์

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ ศึกษาดูแลในค่ายสุรสีห์ และเป็นการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ทดสอบความสามารถในการขับขี่จักรยานในภูมิประเทศตามเส้นทางที่กำหนด

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29

- เปิดบริการตั้งแต่ 09.00 - 18.00 น. มีจักรยานบริการจำนวน 38 คัน ให้เช่าบริการ ในอัตราค่าเช่าคันละ 10 บาท/คัน/ชม.

- เจ้าหน้าที่ดำเนินการ จำนวน 5 คน เป็น นายสิบจำนวน 2 นาย และพลทหารจำนวน 3 นาย

ผลการดำเนินการ

- ผู้มาใช้บริการเดือนละประมาณ 100 - 200 คน

- รายได้เดือนละประมาณ 2,000 - 3,000 บาท

7.2.5 สนามยิงปืนพื้นที่บอล ค่ายสุรสีห์

เพื่อเป็นการฝึกทักษะการใช้อาวุธปืนที่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์จริงในการชิงตัวประกัน การฝึกที่หมายและการทำลายค่อฝ้ายตรงข้าม โดยมีกติกาการเล่น คือการแบ่งทีมๆ ละ 3 - 5 คน ได้รับ

กระสุนดี คนละ 10 - 20 นัด ในเวลา 10 นาที ฝ่ายใดยิงตรงฝ่ายตรงข้ามได้ก่อนเป็นผู้ชนะ หรือหาก
หมดเวลาฝ่ายใดที่สูญเสียน้อยก็จะเป็นผู้ชนะ

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29
- การบริการจะเปิดรับนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ และ มีการติดต่อประสานงานมา
ล่วงหน้า
- เจ้าหน้าที่ดำเนินการจำนวน 6 คน
- อัตราค่าบริการ 10 นัด/60 บาท/ครั้ง/คน, ค่ากระสุน 6 บาท/นัด พร้อมชุดแต่งกาย

ผลการดำเนินการ

- ผู้มาใช้บริการ ประมาณ 200 คน/ปี
- รายได้ประมาณ 30,000 - 50,000 บาท/ปี (ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่าย)

7.2.6 สนามยิงปืนรตนาวุธ

สนามยิงปืนรตนาวุธ เป็นสนามยิงปืนมาตรฐาน ที่ก่อสร้างมาตั้งแต่ ปี เคยใช้ในการ
จัดการแข่งขันกีฬายิงปืนที่สำคัญๆ หลายครั้ง โดยแบ่งพื้นที่ภายในของสนามออกตาม ระยะการยิง
และประเภทการยิง ออกเป็น 6 สนาม ดังนี้

1) สนามยิงปืนรตนาวุธ ระยะ 10 เมตร

เป็นสนามแบบมาตรฐานสากลใช้ทำการยิงปืนสั้นอัดลม และปืนยาวอัดลม มีช่องยิง 18 ช่อง
ใช้รอกแบบมือหมุนในการตีเป้าและตรวจสอบผลการยิง เหมาะสำหรับผู้ใช้ในการฝึกซ้อม
ยิงเบื้องต้น เพื่อหาประสบการณ์

2) สนามยิงปืน ระยะ 25 เมตร

เป็นสนามแบบมาตรฐานสากลใช้ทำการยิงปืนสั้นมีช่องยิง 12 ช่องยิง และมีระบบเป้าพลิก
อัตโนมัติ ปืนที่ใช้ยิง ๗ สนามนี้ ได้แก่ ปืนสั้นแบบออโตแมติกและปืนสั้นแบบลูกไม่ เป็นต้น

3) สนามยิงปืน ระยะ 50 เมตร

เป็นสนามแบบมาตรฐานสากลใช้ทำการยิงปืนยาว มีช่องยิง 18 ช่องยิง มีระบบรอกไฟฟ้า
ในการตีเป้าและตรวจสอบผลการยิงได้ ปืนที่ใช้ยิง สนามนี้ ได้แก่ ปืนยาวแบบมาตรฐานขนาด.22
ปืนชาวบ้าน และปืนสั้นพาคแทน

4) สนามยิงปืนลูกซอง

เป็นสนามมาตรฐาน ใช้สำหรับผู้ที่รักการยิงปืนลูกซองทุกชนิดทุกแบบ วัดผลการยิงด้วย
นาฬิกาจับเวลาโปรโทมเมอร์ และระบบจับเวลาแบบดิจิตอล เหมาะสำหรับผู้รักในการยิงปืนลูก
ซองแบบรรถยุทธ์ดับพลัน ทันเวลา

5) สนามยิงปืนสปีดอีเว้น

เป็นสนามแบบมาตรฐาน ใช้ทำการยิงปืนสั้นแบบยิงเร็ว วัตถุประสงค์ยิงด้วยนาฬิกาจับเวลา โปรโทมเมอร์และระบบจับเวลาแบบดิจิทัล เหมาะสำหรับผู้ที่ยังรักในการยิงเร็วแบบฉบับพลัน

6) สนามยิงปืนต่อเป้าโบว์ลิ่งพิน

เป็นสนามแบบมาตรฐานใช้สำหรับผู้ที่ยังรักการยิงปืนต่อเป้าลูกโบว์ลิ่งพิน วัตถุประสงค์ยิงด้วย นาฬิกาจับเวลา โปรโทมเมอร์และระบบจับเวลาแบบดิจิทัล เหมาะสำหรับผู้ที่ยังรักในการยิงปืนต่อ เป้าลูกโบว์ลิ่งพิน ชนิดฉบับพลัน ทันเวลา

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองพันทหารปืนใหญ่ ที่ 109
- เวลาเปิดปิด : 09.00 - 18.00 น. ของทุกวัน
- ค่าใช้จ่ายในการให้บริการ :
 - สมาชิก กำลังพลในค่ายฯ 100 บาท/ปี ตลอดชีพ 1,000 บาท/ปี (ไม่เสีย ค่าบริการ ในการใช้แต่ละครั้ง)
 - สมาชิก บุคคลพลเรือน 300 บาท/ปี ตลอดชีพ 2,000 บาท (ให้บริการ 50 บาท/ ครั้ง)
 - อัตราค่าเช่าอาวุธ 100 บาท/กระบอก/ครั้ง
- จนท.รับผิดชอบ : นายทหาร 3 นาย นายสิบ 7 นาย และพลทหาร 3 นาย

ผลการดำเนินการ

- ผู้มาใช้บริการประมาณ 200 - 300 คน/ปี
- รายได้ประมาณ 250,000 - 300,000 บาท/ปี (ยังไม่ได้หักรายจ่าย)

7.2.7 สนามยิงปืนเป้าหุ่นลัมลูกอัด โนมัติ

เป็นสนามยิงปืนที่ใช้ในการฝึกทักษะความรวดเร็วในการใช้อาวุธ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ประเภทกิจกรรมทางทหาร ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากค่าใช้จ่าย ดำรงเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ในวงเงินงบประมาณ 424,532.50 บาท

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบดำเนินการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29
 - โครงการสนามยิงปืนเป้าหุ่นลัมลูกอัด โนมัติ ค่าขุสุทธิ (ปัจจุบันปิดซ่อมแซมอุปกรณ์)
 - เวลาเปิดปิด ตั้งแต่ ห้วงเวลา 08.30 - 17.00 น. ของทุกวันจันทร์ - ศุกร์ สำหรับ กรู๊ปทัวร์ ต้องจองล่วงหน้า
 - ผู้เล่นจะทำการยิงครั้งละ 1 คน โดยมีกระสุนปืน ขนาด .22 มม. คนละ 20 - 30 นัด
- อัตราค่าบริการ
- มาตัวเปล่า (Walk in)

ค่ากระสุน 20 นัด	100 บาท/ครั้ง
ค่ากระสุน 30 นัด	150 บาท/ครั้ง
- นำอาวุธปืนมา

ค่ากระสุน 20 นัด	100 บาท/ครั้ง
ค่ากระสุน 30 นัด	150 บาท/ครั้ง
 - นำอาวุธปืน/กระสุนมา

ค่าบำรุงสนาม/อุปกรณ์	50 บาท/ครั้ง
----------------------	--------------
 - นำกระสุนมา

ค่าบำรุงสนาม/อุปกรณ์	60 บาท/ครั้ง (ราคาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น)
----------------------	---
- จนท.รับผิดชอบ : 10 นาย (มีอุปกรณ์ จำนวน 15 ชุด)
 - ผู้มาใช้บริการ : ปี 47 ไม่มีผู้ใช้บริการ
 - รายได้ : (ปี 2547 ไม่มีรายได้)

7.2.8 ใต้หน้าผาจำลอง

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเสริมสร้างร่างกาย จิตใจ สมานธิ ความสนุกตื่นเต้นและเร้าใจ ตลอดจนเป็นการทำทนาย พิสูจน์ความสามารถ ความมั่นใจ ความอดทน และพลังกำลัง สามารถนำไปใช้กับตนเองหรือผู้อื่น เช่นกรณีเมื่อต้องติดอยู่ในที่สูงขณะเกิดไฟไหม้ เป็นต้น

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ 9
- การบริการจะเปิดรับนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ และ มีการติดต่อประสานงานมา

ล่วงหน้า

- เจ้าหน้าที่ดำเนินการจำนวน 3 คน
- ค่าใช้จ่ายในการให้บริการ
 - o ข้าราชการค่ายสุรสีห์/ครอบครัว 30 บาท/ครั้ง
 - o ข้าราชการทหาร/ครอบครัวทั่วไป 30 บาท/ครั้ง
 - o ข้าราชการทั่วไป/บุคคลพลเรือน 50 บาท/ครั้ง

ผลการดำเนินการ

7.2.9 หอโศก 34 ฟูค

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทดสอบกำลังใจ กำลังกาย ความกล้า ความเคียดเคี้ยวของการเป็นผู้นำ ซึ่งมีความสนุกตื่นเต้นเพราะเป็นความสูงที่เสียวที่สุดของคนทั่วไป

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ 9
- การบริการจะเปิดรับนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ และ มีการติดต่อประสานงานมาล่วงหน้า

- เจ้าหน้าที่ดำเนินการจำนวน 6 คน
- ค่าใช้จ่ายในการให้บริการ
 - ข้าราชการค่ายสุรสีห์/ครอบครัว 80 บาท/คน
 - บุคคลพลเรือน 100 บาท/คน

ผลการดำเนินการ**7.2.10 สวนสัตว์ค่ายสุรสีห์**

สวนสัตว์ค่ายสุรสีห์นั้นเป็นการอนุรักษ์พืชพรรณไม้ที่มีอายุเก่าแก่ในพื้นที่ค่ายสุรสีห์ ไม้ให้ถูกทำลายไป ประกอบด้วย สัตว์ป่าต่างๆ อาทิ เช่น ลิง กระต่าย ไก่บ้านพันธุ์ หมี เก้ง หมูป่า ชะนี และสัตว์อื่นๆ นานาชนิด เพื่อให้เด็กๆ ได้ศึกษา และครอบครัวกำลังพลได้ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9
- เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00 - 17.00 น. โดยเปิดให้เข้าชม ฟรี
- เจ้าหน้าที่ดำเนินการจำนวน 4 คน เป็นนายสิบ จำนวน 1 นาย พลทหารจำนวน 3 นาย

ผลการดำเนินการ

- ผู้มาใช้บริการประมาณ 15,000 - 20,000 คน/ปี
- รายได้ : รายรับจากการบริจาค เดือนละ ประมาณ 200 - 300 บาท
- งบประมาณดูแล เดือนละ 7,000 บาท (กองพันเป็นผู้จ่ายให้ จนท.รับผิดชอบ)

7.2.11 จักรยานน้ำสวนสาธารณะเพื่อชุมชนค่ายสุรสีห์

จักรยานน้ำ สวนสาธารณะเพื่อชุมชนค่ายสุรสีห์ เป็นกิจกรรมประเภทสันทนาการ เพื่อให้เยาวชน หรือ บุคคลภายนอกที่กำลังพลในค่ายสุรสีห์ ตลอดจนบุคคลภายนอกสามารถเข้ามาใช้บริการในการพักผ่อนหย่อนใจ ตั้งอยู่ในบริเวณสวนสาธารณะ โดยมีจักรยานน้ำให้เช่าบริการจำนวน 15 ลำ เช่นเป็นรายชั่วโมง ละ 20 บาท

การดำเนินการ

- หน่วยรับผิดชอบ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29
- เปิดบริการตั้งแต่ 08.00 - 18.00 น. ทุกวัน

เจ้าหน้าที่ดำเนินการจำนวน 4 คน เป็น นายสิบจำนวน 3 นาย และ พลทหารจำนวน 1 นาย
ค่าใช้จ่ายในการให้บริการ 20 บาท/คน/ชม

ผลการดำเนินการ

ผู้มาใช้บริการประมาณ 1,500 คน/ปี

รายได้ : 30,000 – 35,000 บาท

7.2.12 สวนสาธารณะกองพลทหารราบที่ 9

สวนสาธารณะเป็นสถานที่ประเภทสันทนาการเช่นเดียวกัน ภายในสวนสาธารณะ มีความสวยงามและร่วมเงาของพืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ชนิด สวนน้ำกว้างใหญ่ ซึ่งมี กิจกรรมจักรยานน้ำ กิจกรรม ว่ายน้ำท่ามกลาง ไร่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนเส้นทางสำหรับวิ่งออกกำลังกาย และ สนามเด็กเล่น เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย ของกำลังพลและครอบครัว ในค่ายสุรสีห์ ตลอดจน ประชาชนในชุมชนต่างๆ บริเวณรอบค่าย

การดำเนินการ

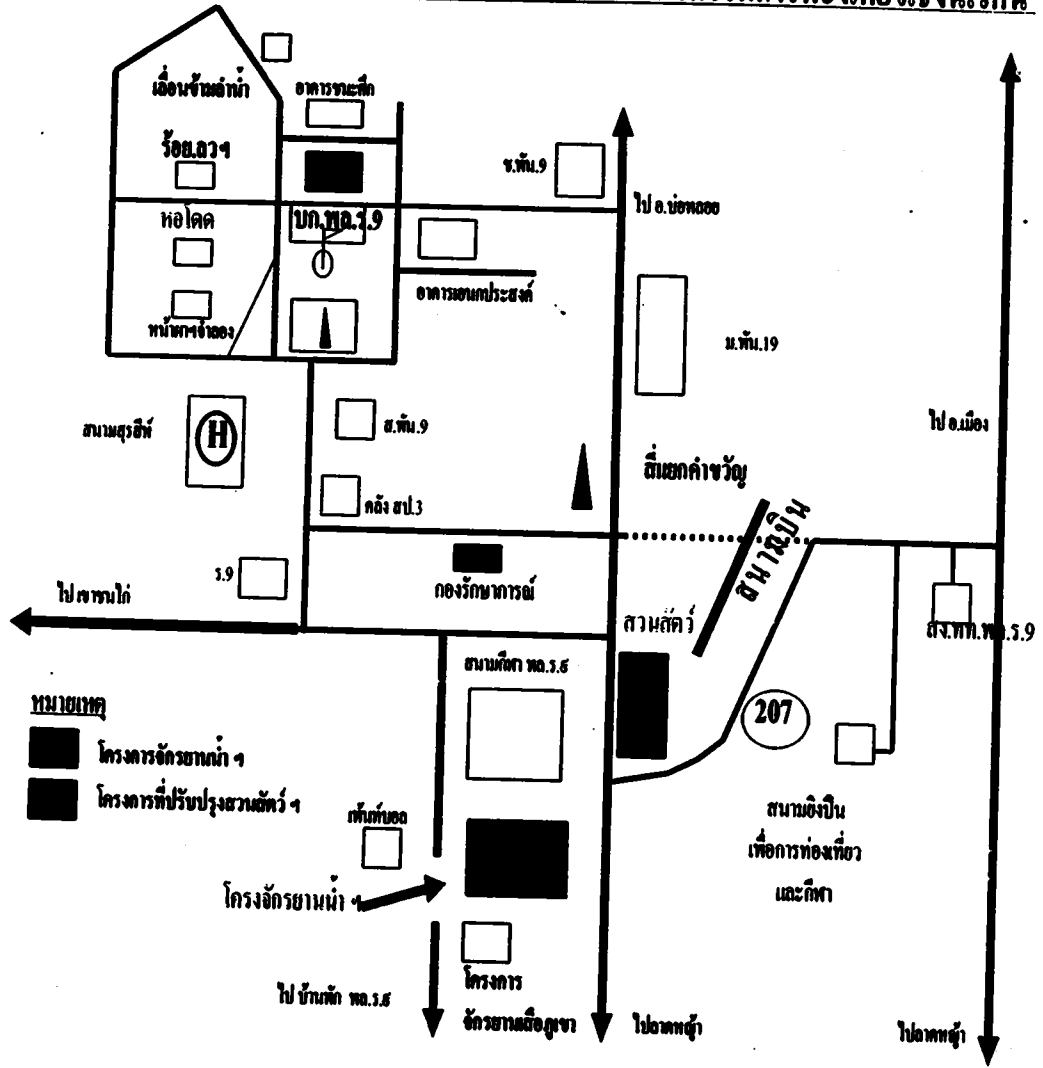
- หน่วยรับผิดชอบ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29

7.3 พื้นที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยว

พื้นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในค่ายสุรสีห์ หากพิจารณาถึงในสภาพทั่วไปของค่ายสุรสีห์ตามที่กล่าวในข้างต้น จะเห็นได้ว่าพื้นที่ตั้งของค่ายมีจำนวนถึง 66,752 ไร่ นับได้ว่าเป็นค่ายที่มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่มาก ดังนั้นจึงมีความสะดวกในการจัดระเบียบ หรือวางผัง การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ไม่ให้มีผลกระทบต่อมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วยซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในสถานะปัจจุบัน โดยแหล่งท่องเที่ยวไม่ควรมีที่ตั้งอยู่ใน เขตหวงห้าม* ซึ่งหากสังเกตที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 แล้วจะไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใดตั้งอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว อันเป็นผลมาจากการที่ค่ายสุรสีห์มีพื้นที่กว้างขวางตามที่กล่าวมา

* เขตหวงห้าม หมายถึง เขตพื้นที่ซึ่งมีสิ่งที่เป็นความลับ หรือสิ่งที่มีความสำคัญจะต้องพิทักษ์รักษา การเข้าไปในเขตพื้นที่หวงห้ามโดยปราศจากการควบคุมอาจทำให้สามารถเข้าถึงความลับของพื้นที่นั้น บุคคลที่จะได้รับอนุญาตให้เข้าไปจะต้องได้รับความไว้วางใจ ฉะนั้นจะต้องกำหนดระเบียบ ข้อบังคับขึ้นควบคุมพื้นที่นั้น
(ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ปี 2517 เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยสถานที่)

แผนที่สังเขปแสดงสถานที่ สถานที่ตั้งโครงการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

แผนภาพที่ 3 แผนที่สังเขปแสดงสถานที่ สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของโครงการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของพลทหารราบที่ 9
ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของพลทหารราบที่ 9

7.4 โครงสร้างการจัดสำนักงานการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9

การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 นั้นได้ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงระเบียบหรือข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า กองพลทหารราบที่ 9 ได้จัดทำระเบียบกองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วย การบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 เมื่อปี พ.ศ.2545 ซึ่งกำหนดโครงสร้างและการจัดสำนักงานท่องเที่ยว โดยกำหนดให้สำนักงานการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 ขึ้นตรงกับคณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ สำนักงานอำนวยการ และส่วนปฏิบัติการ สำหรับสำนักงานอำนวยการนั้นจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

สำนักผู้อำนวยการ ประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการ จำนวน 1 อัตรา
- รองผู้อำนวยการ จำนวน 1 อัตรา
- เจ้าหน้าที่ จำนวน 1 อัตรา

ส่วนธุรการ ประกอบด้วย

- หัวหน้าส่วน จำนวน 1 อัตรา
- นายทหารการเงิน จำนวน 1 อัตรา
- เจ้าหน้าที่ จำนวน 2 อัตรา

ส่วนแผนประสานงานและปฏิบัติการ

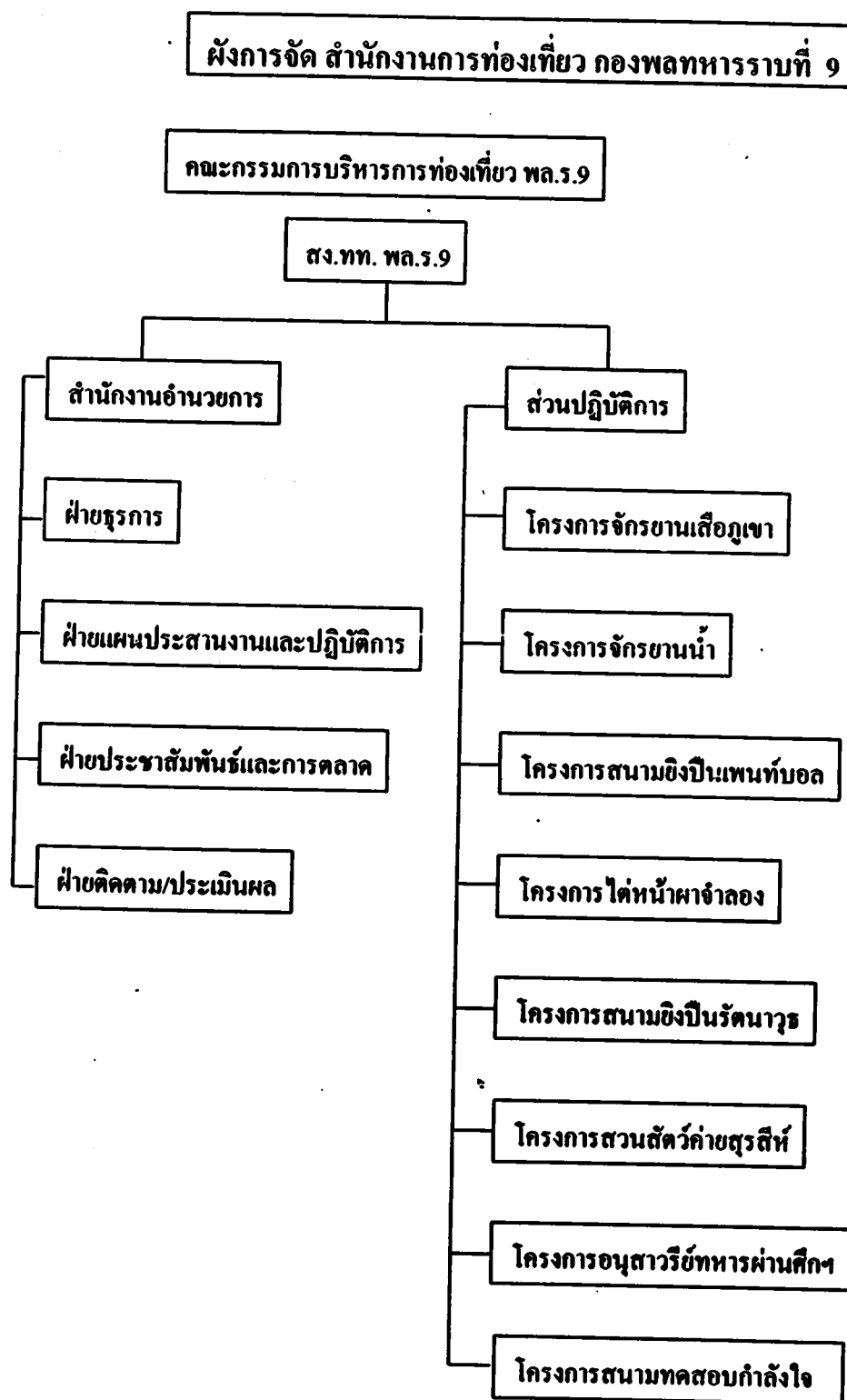
- หัวหน้าส่วน จำนวน 1 อัตรา
- รองหัวหน้าส่วน จำนวน - อัตรา
- เจ้าหน้าที่ จำนวน 2 อัตรา

ฝ่ายประชาสัมพันธ์และการตลาด

- หัวหน้าฝ่าย จำนวน 1 อัตรา
- รองหัวหน้าฝ่าย จำนวน - อัตรา
- เจ้าหน้าที่ จำนวน 3 อัตรา

ฝ่ายติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล

- หัวหน้าฝ่าย จำนวน 1 อัตรา
- เจ้าหน้าที่ จำนวน 2 อัตรา

แผนภาพที่ 4 ผังการจัดสำนักงานการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9

ที่มา: ระเบียบกองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วยการบริหารโครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9

ภายใต้ระเบียบกองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วย การบริหาร โครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 เมื่อปี พ.ศ.2545 นั้น ได้กำหนดให้ คณะกรรมการบริหาร โครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 มีอำนาจหน้าที่ตามแบบแผนหรือนโยบายของกองทัพบกหรือกำกับดูแลการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานท่องเที่ยว กองพลทหารราบที่ 9

สำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 มีหน้าที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ค่ายสุรสีห์ ภายใต้การอำนวยการและการกำกับดูแลของผู้อำนวยการ ดังนี้

7.4.1 อำนวยการและกำกับดูแล การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในกองพลทหารราบที่ 9 ให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการบริหาร โครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9

7.4.2 คัดต่อประสานงานเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง บริษัท/สมาคม ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

7.4.3 ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล การดำเนินการของหน่วยในการดำเนินงานโครงการท่องเที่ยวที่รับมอบหมาย

7.4.4 แสพแพร่ประชาสัมพันธ์ โครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 เพื่อให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

7.4.5 รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ให้คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 เป็นประจำทุก 2 เดือน

7.4.6 จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใน กองพลทหารราบที่ 9

จากการศึกษาโครงสร้างการจัดของสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 แล้วมีข้อที่น่าสังเกตได้ว่าเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานในโครงการดังกล่าว จะใช้กำลังพลที่ปฏิบัติงานประจำของหน่วยดำเนินการ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบในงานที่เพิ่มขึ้น และข้อสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ โครงสร้างการจัดและระเบียบการดำเนินการต่างๆ จะเป็นไปในลักษณะระบบราชการค่อนข้างมาก ดังนั้น การดำเนินงานในเชิงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวย่อมขาดความคล่องตัว และประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในการประเมินก็คือ ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในงานที่ได้รับเพิ่มเติมและจำนวนเจ้าหน้าที่ของหอหรือไม่ในการดูแลนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

7.5 การแบ่งมอบความรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว

ในการแบ่งมอบความรับผิดชอบของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้นคณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบโครงการแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และกิจกรรมทางทหาร ให้หน่วยขึ้นตรงของกองพลทหารราบที่ 9 รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29 รับผิดชอบจำนวน 4 โครงการ คือ

- โครงการจักรยานเสือภูเขา ค่ายสุรสีห์
- สนามยิงปืนพื้นที่บอด
- โครงการจักรยานน้ำสวนสาธารณะเพื่อชุมชนค่ายสุรสีห์

กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 109 รับผิดชอบ

- สนามยิงปืนรัตนาวุธ

กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ 9 รับผิดชอบ

- ไล่น้ำมาจำลอง
- เลื่อนข้ามลำน้ำ
- หอโศก 34 ชุด

กองพันทหารสื่อสารที่ 9 รับผิดชอบ

- อนุสาวรีย์ทหารผ่านศึกเวียงคนาม
- พิพิธภัณฑ์ทหารผ่านศึกเวียงคนาม

กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 รับผิดชอบ

- สวนสัตว์ค่ายสุรสีห์

หน่วยต่างๆที่รับผิดชอบโครงการตามที่กล่าวมา ทำการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

โครงการพร้อมจัดทำระเบียบการบริการของโครงการ และดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงาน
ท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 กำหนด คือ

- ปฏิบัติงานตามนโยบายภายใต้การควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติของ ส่วนอำนวยการที่
มอบหมายให้เกิดความเรียบร้อย

- ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละกิจกรรมที่รับผิดชอบ ให้
เป็นไปตามระเบียบข้อปฏิบัติที่กำหนด

- ปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย ปลอดภัย เพื่อ
ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการหรือนักท่องเที่ยว

- จัดทำบัญชีสรุปการรับ - จ่ายเงินเกี่ยวกับรายได้ที่ได้จากกิจกรรมในแต่ละครั้ง ส่งฝ่าย
ธุรการ สำนักงานท่องเที่ยว พล.ร.๕

- บันทึกและรายงานสถิติผลงานตามหน้าที่

7.6 งบประมาณ

กองพลทหารราบที่ 9 ได้เสนอแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม จากค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ กลุ่มแผนงานด้านการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร จำนวน 5 แผนงาน เมื่อ ปีพ.ศ. 2545 และได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นจำนวน 4,502,964.50 บาท โดยมีรายละเอียดของงบประมาณแต่ละโครงการที่ได้รับการจัดสรร ดังนี้

- โครงการสำนักงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว พล.ร. 9	จำนวน	498,233	บาท
- โครงการยิงปืนเพนท์บอลแบบกลยุทธ์	จำนวน	521,525	บาท
- โครงการสนามยิงปืนอัดลมดับเพลิงเป้าหุ่นล้มลุกฮัดโนมิตี	จำนวน	424,532.50	บาท
- โครงการจักรยานเสือภูเขาค่ายสุรสีห์	จำนวน	2,882,434	บาท
- โครงการทดสอบกำลังใจได้น้ำผาจำลอง	จำนวน	176,240	บาท

นอกจากงบประมาณงบประมาณ จากที่กล่าวมาแล้ว แหล่งที่มาของรายได้เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับสำนักงานโครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 ได้มาจากการดำเนินการท่องเที่ยวในหน่วยทหารก็คือ

- ค่าบริการของนักท่องเที่ยว เหลือหักจากค่าใช้จ่ายเรียบร้อยแล้ว
- เงินบริจาคจากผู้สนับสนุน โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ ๙
- ดอกผลที่พึงได้จากเงินทุน โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ ๙

7.7 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 คาดหวังไว้ก็คือ กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา จากสถาบันต่างๆ กลุ่มธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ที่ต้องการพัฒนาบุคลากรของตนโดยสำนักงานท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 จะประสานวิทยากรที่เหมาะสมในการอบรม

ตามที่กล่าวมาจะสังเกตได้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่สำนักงานท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 นั้นมองนั้นต้องเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ และส่วนใหญ่อยู่ในวัยศึกษาหรือวัยทำงาน โดยต้องติดต่อประสานงานมาล่วงหน้าไม่ว่าปีเป็นลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเปิดที่นักท่องเที่ยวสามารถมาใช้บริการได้ตลอดเวลา

7.8 ระบบการบริหารจัดการ (Process)

การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 ซึ่งมีการจัดตั้งสำนักงานท่องเที่ยวตามที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ในความสัมพันธ์กับงานประจำปกติ (Work Flow) แล้วมีข้อสังเกตได้ว่าเกี่ยวข้องกับสายงานด้านกิจการพลเรือนเป็นหลัก โดยงานหลักของสายงานกิจการพลเรือนโดยปกติแล้วจะประกอบด้วยงานที่สำคัญ 4 งานคือ การปฏิบัติการกิจการพลเรือน การประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติการจิตวิทยา และ การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้ในตอนต้นของโครงการท่องเที่ยวท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ว่าเป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนงานด้านกิจการพลเรือนในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับประชาชน ตลอดจนงานประชาสัมพันธ์หน่วยงาน

ระบบการบริหารจัดการ ก็เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบในการดำเนินการให้หน่วยขึ้นตรงต่างๆ ซึ่งจัดอยู่ในส่วนปฏิบัติการดำเนินการบริหารจัดการภายใต้ระเบียบ การบริหาร โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 พ.ศ. 2545 โดยแหล่งท่องเที่ยวซึ่งอยู่ในโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 นั้นจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ซึ่งจะเปิดบริการตามเวลาที่กำหนด และ แหล่งท่องเที่ยวด้านกิจกรรมทางทหารซึ่งเปิดบริการแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะ หมู่คณะ และ ต้องมีการติดต่อประสานงานมาล่วงหน้า รวมทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์ที่กำหนด

7.9 การตรวจสอบและการควบคุม

การตรวจสอบและการควบคุมนั้น ในระเบียบการบริหาร โครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 ได้กำหนดให้ สำนักงานผู้บัญชาการ มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและกำกับดูแลดังนี้

- อำนาจการบริหารงานตลอดจนควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รวมทั้งอุปกรณ์กิจกรรมท่องเที่ยวภายใน พท.ร.9 ทั้งหมด ให้เป็นไปตามระเบียบและนโยบายที่คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยว พท.ร.9 มอบหมายให้ เกิดความเรียบร้อย
- วางแผน และ กำกับดูแลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมดให้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา
- ประสานงานและจัดทำแผนโครงการกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกกิจกรรมท่องเที่ยวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของ ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยว พท.ร.๕
- จัดทำแผนและดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ พท.ร.9 ให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบาย

- ประสานงานดำเนินงานและกำกับดูแลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามนโยบายคณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยว พ.ร.บ. 9
- ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน และการบัญชีของสำนักงานการท่องเที่ยว พ.ร.บ. 9
- ดำเนินการเบิก - จ่ายเงินและนำส่งเงินค่าบำรุงกิจกรรมการท่องเที่ยว พ.ร.บ. 9 ให้กับฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 9 นำเข้ากองทุน โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9
- สรุปรายงานขอครบ - จ่ายเงินค่าบำรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือนรายงานให้ พ.ร.บ. 9
- บันทึกและรายงานสถิติผลงานตามหน้าที่

การดำเนินการด้านการท่องเที่ยว นั้น จะมีข้อที่ข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งจะมีข้อจำกัดในด้านกฎระเบียบเกี่ยวกับมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยก็คือชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาในพื้นที่ของหน่วย จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมข่าวทหารบก ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะเข้ามาท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

7.10 ผลการดำเนินการ (Product)

ด้านผลการดำเนินการนั้น ผู้ศึกษาได้มองประเด็นที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ 3 ด้าน โดยในประการแรกจะเกี่ยวกับรายได้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการประการที่สองในด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการและประการสุดท้ายเกี่ยวกับผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับหน่วย

7.10.1 รายได้ในการค้า

การดำเนินโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 นั้นมีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่ดำเนินการแล้วเกิดรายได้ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวด้านกิจกรรมทางทหารซึ่งจากข้อมูลของผู้ศึกษาได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้รับข้อมูลมาเป็นสรุปผลการดำเนินการในห้วงปี 2547 โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 3 รายได้ของแหล่งท่องเที่ยวใน โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9
ที่มา : จากรายงานสรุปรายได้ประจำปี 2547 ของสำนักงานการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9

เดือน	ประเภท	จำนวน ผู้ให้บริการ (คน)	รายได้ไม่หัก ค่าใช้จ่าย (บาท)	รายได้สุทธิ (บาท)
ม.ค.47	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	1,000	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	854	12,177	12,177
	ด้านการกีฬา	101-150	บริการฟรี	-
ก.พ.47	ด้านอาคารพิพิธภัณฑ์และสิ่งปลูกสร้าง	51 - 100	2,000	1,000
	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	600	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	209	12,480	11,480
มี.ค.47	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	600	บริการฟรี	-
เม.ย.47	ด้านอาคารพิพิธภัณฑ์และสิ่งปลูกสร้าง	101-150	2,000	1,000
	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	500	บริการฟรี	-
พ.ค.47	ด้านอาคารพิพิธภัณฑ์และสิ่งปลูกสร้าง	240	ไม่มีข้อมูล	-
	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	200	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	240	ไม่มีข้อมูล	-
มิ.ย.47	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	600	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	101-150	11,000	10,000
ก.ค.47	ด้านอาคารพิพิธภัณฑ์และสิ่งปลูกสร้าง	101-150	3,000	3,000
	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	600	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	101-150	5,380	5,380
ส.ค.47	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	600	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	218	5,380	5,380
ก.ย.47	ด้านอาคารพิพิธภัณฑ์และสิ่งปลูกสร้าง	250	ไม่มีข้อมูล	-
	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	1,000	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	300	10,760	10,760
ต.ค.47	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	1,000	บริการฟรี	-
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	101 - 150	2,000	2,000

เดือน	ประเภท	จำนวน ผู้ให้บริการ (คน)	รายได้ไม่หัก ค่าใช้จ่าย (บาท)	รายได้สุทธิ (บาท)
พ.ย.47	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	1,000	บริการฟรี	-
ม.ค.48	ด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	650	2,000	1,000
	ด้านกิจกรรมทางทหาร	101 - 150	3,000	2,000
	รวมทั้งสิ้น	11,177-11,811	71,177	65,177

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๕ ที่กำหนดไว้ในระเบียบ กองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วย การบริหาร โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 เมื่อปี พ.ศ.2545 นั้นประกอบด้วย ค่าตอบแทน ค่าวัสดุอุปกรณ์ในสำนักงาน ค่าการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในกองพลทหารราบที่ 9 ค่าเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ค่าบำรุงรักษาอาคารสำนักงาน ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ประจำสำนักงาน และ ค่าสาธารณูปโภคอื่น ๆ

โคจรรายได้จากการบริหาร โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 ประกอบด้วย

- ค่าบริการของนักท่องเที่ยวแต่ละโครงการปี 2547
 - * รวมรายได้โครงการทั้งสิ้น จำนวน 71,177 บาท
 - * ค่าตอบแทนกำลังพล จำนวน 6,000 บาท
 - * คงเหลือรายได้สุทธิ จำนวน 65,177 บาท
 - * หัก 25 % ให้กับ สว.ทท.พล.ร.9 จำนวน 16,294.25 บาท
 - * หัก 75 % ให้กับ หน่วยรับผิดชอบโครงการ จำนวน 48,882.75 บาท

ค่าใช้จ่ายการจัดกิจกรรมโครงการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- ค่าตอบแทนกำลังพล
- ค่าจัดซื้ออุปกรณ์
- ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์

การส่งจ่ายเงินหรือค่อนี้ผูกพันเงินให้กระทำเฉพาะเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เท่านั้น โดยกำหนดให้ประธานคณะกรรมการบริหาร โครงการ ฯ เป็นผู้สั่งจ่าย

การดำเนินการใช้จ่ายเงินที่เกี่ยวกับการพัสดุของสำนักงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กองพลทหารราบที่ 9 ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และคำสั่งหรือระเบียบของทางราชการ โดยอนุโลม

การดำเนินการต่อรายได้ที่เกิดขึ้นนั้น สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร กองทัพบก ได้ประสานกับกระทรวงการคลังในการดำเนินการต่อรายได้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนิน โครงการดังกล่าว โดยกระทรวงการคลังได้มีข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินรายได้ จากการประกอบกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหาร พ.ศ. 2547 และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหาร พ.ศ. 2547 ซึ่งมี รายละเอียดที่สำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

- ให้หน่วยทหารที่ดำเนินกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารเก็บรักษารายได้เป็น เงินสดไว้เพื่อสำรองใช้จ่ายได้ในวงเงินที่ได้รับอนุญาตจาก ผู้มีอำนาจตามข้อกำหนด ซึ่งก็คือ ผู้บัญชาการทหารบก นอกนั้นให้นำฝากธนาคารพาณิชย์

- การซื้อและการจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง อำนาจในการสั่งซื้อ การสั่งจ้าง การสั่งจ่ายเงิน หรือก่อนนี้ผูกพันให้ ปฏิบัติตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

7.10.2 ความพึงพอใจ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการท่องเที่ยว โดยการ ทुकดูแบบไม่เป็นทางการและได้ผลสรุปได้ดังนี้

- เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ส่วนใหญ่ ได้รับการคัดเลือกมาจากความสมัครใจ และ พิจารณาจาก ด้านมารยาท บุคลิกภาพที่เหมาะสมในงานด้านบริการ และมีความพึงพอใจในงานดังกล่าวเพราะได้ มีโอกาสพบปะนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย และประชาสัมพันธ์หน่วย สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่หน่วย

- เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานในแหล่งท่องเที่ยวด้านกิจกรรมทางทหารจะพิจารณาคัดเลือกใน ลักษณะครุฑทหาร สำหรับสนามยิงปืนจะพิจารณานักยิงปืนเป็นหลัก

- รายได้ของเจ้าหน้าที่ : วัน - เวลาราชการ ไม่ได้รับเงินเพิ่มพิเศษ ยกเว้น เสาร์-อาทิตย์ จะได้เบี่ยเลี้ยงเป็นค่าตอบแทน คนละประมาณ 120 บาท/คน/วัน (เนื่องจากรายได้ไม่แน่นอน)

ความพึงพอใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างๆ ที่เข้ามาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองพลทหารราบที่ 9 นั้นจากการสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยวได้ผลสรุปดังนี้

- นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ในลักษณะเป็นหมู่คณะต่างมีความเห็นว่า มีความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านกิจกรรมทางทหารมากเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ทำหาย ความปลอดภัยสูง และมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวไม่มากนัก โอกาสที่จะได้เล่นกิจกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่ต้องมาเป็นหมู่คณะหรือ เป็นการฝึกอบรม หรือ ทักษะศึกษาเท่านั้น โดยค่าใช้จ่ายในการใช้บริการก็มีความเหมาะสม

- นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสนใจอยากรู้ เรื่องราวในค่ายทหารซึ่งยังมีความรู้สึกถึงความน่าสนใจและอยากรู้ อยากเห็น

7.10.3 ผลกระทบต่อหน่วย

ผลกระทบจากการที่กองพลทหารราบที่ 9 ดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนั้น ข้อสังเกตที่สำคัญก็คือต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อด้านความมั่นคง โดยต้องคำนึงถึงภารกิจหลักของหน่วย เป็นประการสำคัญว่าคุ้มค่าหรือไม่ในการดำเนิน โครงการดังกล่าว แต่ประเด็นที่นำมาพิจารณาก็คือปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

บทที่ 4

การวิเคราะห์

ในส่วนนี้จะเป็นการนำสภาพข้อเท็จจริง ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 เอกสารระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยอาศัยกรอบทฤษฎีการประเมินแบบซีป CIPP MODEL เพื่อให้เห็นว่าในแต่ละปัจจัย ซึ่งโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 ที่ดำเนินการอยู่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เช่นใด โดยในด้านของบริบท (Context Evaluation) จะพิจารณาจากความต้องการ การสนับสนุนและความเสี่ยง ในด้านของปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) จะพิจารณาจาก ความสามารถของเจ้าหน้าที่ ความเพียงพอของงบประมาณ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมความสะดวกต่างๆ และกลุ่มเป้าหมาย ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่ การติดตามงาน การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และประการสุดท้ายด้านผลที่ได้รับจากโครงการ (Product Evaluation) โดยพิจารณาจาก รายได้ ความพึงพอใจและผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้น

1 การประเมินบริบท ตัวแผน หรือโครงการ (Context Evaluation)

ในการวิเคราะห์บริบท ตัวแผนหรือโครงการนี้ จะประเมินถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มี ความสำคัญ และมีผลต่อหน่วยทหารต่างๆ ที่ดำเนินโครงการดังกล่าวว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดและเหมาะสมหรือไม่ โดยวิเคราะห์ในประเด็นด้านความต้องการ (Demand) ด้านการสนับสนุน (Support) และด้านความเสี่ยง (Risk)

1.1 ในด้านความต้องการ (Demand) ซึ่งหมายถึงสถานการณ์ปัจจุบันบังคับถึงความจำเป็นที่หน่วยทหารจะต้องดำเนินโครงการดังกล่าวหรือไม่นั้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเกิดจากความต้องการซึ่งกำหนดเป็นนโยบายของหน่วยเหนือ ความต้องการจากภายนอกและภายใน ดังนี้

1.1.1 นโยบายของหน่วยเหนือ ก็คือความต้องการของรัฐบาล (แผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร, 2544 - 2453) ที่กล่าวไว้ชัดเจนในการประชุมหน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Workshop) ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ วันที่ 20 - 21 เมษายน พ.ศ. 2544 โดยระบุให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นเป็นภารกิจหลักของทุกส่วนราชการ รวมทั้งได้สั่งการให้การ

ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จะต้องให้การสนับสนุนส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ในเรื่องดังกล่าว ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ในประเด็นนี้แล้ว รัฐบาลได้สั่งการให้การท่องเที่ยวฯ ให้การสนับสนุนตามที่กล่าวมาและให้การสนับสนุนงบประมาณในแผนงานด้านการท่องเที่ยวแก่หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เสนอขอแล้ว โอกาสที่จะบรรลุผลตามนโยบายดังกล่าวย่อมเป็นไปได้มาก กองทัพบกจึงได้จัดทำแผนแม่บทการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เพื่อสนับสนุนนโยบายดังกล่าว

1.1.2 ความต้องการจากภายนอกก็คือความต้องการของประชาชนทั่วไปหรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยวิเคราะห์จากการติดต่อประสานงานของกลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อมาใช้บริการด้านกิจกรรมทางทหารอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและนักศึกษาที่มีหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ และมักจะมีกิจกรรมสอดแทรกในด้านกิจกรรมทางทหาร สนามทดสอบกำลังใจต่างๆ ที่มีความตื่นเต้น และ ทำทาย โดยเน้นเรื่องความปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมยิงปืน กระโดดสูง ไต่หน้าผา เดินป่าพักแรม รวมทั้งด้านการออกกำลังกาย ในสนามกีฬาต่างๆ ของหน่วยทหาร โดยวิเคราะห์จากข้อมูลการติดต่อประสานงานจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มาขอใช้บริการเป็นหมู่คณะ จำนวนประมาณ 11,000 - 12,000 คน ในห้วงเดือน มกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2547 (ที่มา: ข้อมูลสรุปการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวประจำปี 2547 ของสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9) แล้วก็ได้ถือว่าเป็นความต้องการจากภายนอกในปริมาณที่มากพอที่จะผลักดันให้ดำเนินโครงการดังกล่าว

1.1.3 ความต้องการจากภายในหน่วยงานเอง ในการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกองทัพบก โดยต้องการสนับสนุนงานด้านกิจการพลเรือน การประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ทั้งเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองพลทหารราบที่ 9 ในการดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนี้ ยังสามารถสอดแทรกการปลูกฝังความมีวินัย ความอดทนให้แก่ กลุ่มเยาวชนและนักศึกษา ที่มาท่องเที่ยวด้านกิจกรรมทางทหาร ตลอดทั้งสามารถเป็นรายได้เสริมให้แก่กำลังพลและครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วยจากการสัมภาษณ์กำลังพลของหน่วยและครอบครัวมีความเห็นด้วยในการดำเนินโครงการร้อยละ 80

1.2 ในด้านการสนับสนุน (Support) หากวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์ของหน่วยกองพลทหารราบที่ 9 ที่กล่าวรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 แล้วนั้น จะต้องพิจารณาด้วยว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เกื้อกูลและสนับสนุนให้หน่วยดำเนินโครงการดังกล่าวหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1.2.1 สถานที่ตั้งของหน่วยทหารต่างๆ ในพื้นที่ตั้งของค่ายสุรสีห์นั้น จะประกอบด้วยหน่วยทหารซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองพลทหารราบที่ 9 จะกระจายอยู่ในพื้นที่ตั้งค่ายซึ่งมีเนื้อที่

ทั้งหมด ประมาณ 66,752 ไร่ จัดได้ว่ามีพื้นที่กว้างใหญ่มาก และ มีการจัดสัดส่วนบ้านพักของกำลังพล ไม่ปะปนกับหน่วยทหาร จึงสนับสนุนในการจัดระเบียบพื้นที่ให้มีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการดังกล่าวได้ง่ายเนื่องจากมีพื้นที่มาก จากการประเมิน โดยการสัมภาษณ์ผู้บังคับหน่วยที่เห็นว่ามีความเหมาะสมร้อยละ 80

1.2.2 ประวัติหน่วยของกองพลทหารราบที่ 9 นั้นมีประวัติความเป็นมาที่สำคัญในครั้งสมรภูมิเวียงคานม ซึ่งเป็นกองพลทหารอาสาสมัคร ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการรบในสาธารณรัฐเวียงคานม มีสมญานามเป็นที่รู้จักกันในนาม “ กองพลเสือคำ ” ซึ่งกองพลดังกล่าวนี้เมื่อจบภารกิจการรบที่ประเทศเวียงคานม เมื่อเดินทางกลับสู่ประเทศไทย ก็แปรสภาพ กองพลทหารอาสาสมัครหรือที่เรียกกันติดปากว่า “ กองพลเสือคำ ” เป็นกองพลใหม่ ชื่อนามว่า “ กองพลที่ 9 ” หรือ “ กองพลทหารราบที่ 9 ” ในสมัยปัจจุบัน ประวัติดังกล่าวนี้ย่อมสนับสนุนให้ภาพลักษณ์ของหน่วยเป็นที่น่าสนใจแก่ประชาชนทั่วไป

1.2.3 โครงสร้างพื้นฐานของหน่วยมีความเพียงพออย่างน้อยเพียงใดในการดำเนินโครงการดังกล่าวซึ่งต้องรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าเนื่องจากกองพลทหารราบที่ 9 เป็นกองพลเดียวในประเทศไทย ที่มีที่ตั้งของหน่วยขึ้นตรงทั้งหมดอยู่ในค่ายเดียวกัน ดังนั้นจึงเป็นค่ายทหารที่มีกำลังพลและครอบครัวอยู่มากที่สุด เป็นชุมชนขนาดใหญ่ กลุ่มบ้านพักนายทหาร และบ้านพักนายสิบ ได้รับการแบ่งแยกอย่างเป็นสัดส่วน มีสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งสาธารณูปโภค ต่างๆ อยู่ในที่ตั้งค่าย เช่น ประปา โรงพยาบาล โรงเรียนอนุบาลค่ายฯ คลาสสค สนามกีฬา สระว่ายน้ำ และอื่นๆ ดังนั้นหากได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมอีกบางส่วน ก็ย่อมมีความพร้อมยิ่งขึ้นในการสนับสนุนให้ดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

1.2.4 พื้นที่ตั้งของหน่วยมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินโครงการฯ เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร เมื่อมาพิจารณาพื้นที่ตั้งของกองพลทหารราบที่ 9 นั้น ก็เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ชาติไทยใน สมรภูมิตุ้งลาตคอง เมื่อครั้งสงครามเก้าทัพ ระหว่างไทยกับพม่าเมื่อ พ.ศ.2328 ใน สมัยรัชกาลที่ 1 อีกทั้งนามค่ายก็เป็นพระนามของแม่ทัพที่บัญชาการรบในสมรภูมิดังกล่าวคือ สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคลในรัชกาลที่ 1 ดังนั้น จึงเป็นสถานที่ที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวและประชาชนชาวไทยได้มาเคารพสักการะ และศึกษาประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาติไทยแห่งนี้

1.3 ความเสี่ยง (Risk) หน่วยทหารซึ่งเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคง ดังนั้นย่อมมีความเสี่ยงอย่างแน่นอน ต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารซึ่งเปิดให้บุคคลพลเรือนเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการฯ ในประเด็นดังกล่าวนี้คงต้องวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากสถานที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของหน่วยที่ดำเนินการอยู่นั้นว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร โดยพิจารณาจากมาตรการ การรักษาความปลอดภัยของหน่วยทหารเป็นหลัก เพราะภายในเขตทหาร ก็จะกำหนดพื้นที่หวงห้าม หรือพื้นที่ที่มีความสำคัญต่างๆ ซึ่งมีความจำเป็นต้องควบคุมบุคคลที่ผ่านเข้าออกดังนั้นพื้นที่ตั้งของแต่ละหน่วยย่อมมีความเหมาะสมแตกต่างกัน ในการดำเนินโครงการดังกล่าว

1.3.1 สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของกองพลทหารราบที่ 9 นั้นมีความเสี่ยงหรือผลกระทบต่อมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วยน้อยมาก เนื่องจากสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จะอยู่บริเวณนอกที่ตั้งหน่วย และตามที่กล่าวถึงพื้นที่ตั้งของค่ายสุรสีห์ในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่าผังการจัดระเบียบที่ตั้งหน่วยต่างๆ แบ่งพื้นที่หน่วยกับบ้านพักของกำลังพลต่างๆ อย่างชัดเจนเหมาะสม ตลอดจนสถานที่ก่อสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนั้น ก็กำหนดให้อยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนการจัดเตรียมพื้นที่ เพื่อการรักษาความปลอดภัย ตามที่กล่าวไว้ในแผนแม่บทการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ซึ่งส่วนใหญ่แล้วสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 จะอยู่ในพื้นที่สีเขียวเป็นส่วนใหญ่ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่พื้นที่สีเหลืองเพียงแห่งเดียวก็คือ พระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระบรมราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคลในรัชกาลที่ 1 ซึ่งประดิษฐานบริเวณพื้นที่หน้าอาคารกองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 โดยปกติจะเป็นที่มาเคารพสักการะของคณะต่างๆ ที่มาดูงาน ณ กองพลทหารราบที่ 9 แห่งนี้ ซึ่งคิดต่อประสานงานก่อนล่วงหน้าทุกครั้ง จึงไม่ส่งผลกระทบต่อมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วยแต่อย่างใด

1.3.2 ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วย ในข้อจำกัดที่กล่าวถึงเป็นข้อสังเกตในบทที่ 3 นั้นยังคงต้องคำนึงถึงเพราะเป็นกฎระเบียบที่หน่วยยังคงต้องปฏิบัติแต่ทั้งนี้หากพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วประเด็นนี้คงต้องพิจารณาเป็นเฉพาะกรณีหากจะอนุโลมในมาตรการดังกล่าวโดยต้องศึกษาถึงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวที่นั้นต้องไม่กระทบต่อมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยอย่างแท้จริง

2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

การวิเคราะห์ปัจจัยเบื้องต้นนี้ ผู้ศึกษาได้พิจารณาโครงสร้างการดำเนินการโครงการท่องเที่ยวของกองพลทหารราบที่ 9 ซึ่งหมายรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการ ด้านงบประมาณ วิธีการดำเนินการ ความเหมาะสมของที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และกลุ่มเป้าหมาย

2.1 โครงสร้างการดำเนินโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจากข้อสังเกตที่กล่าวถึงในบทที่ 3 และประเมินโดยการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการในสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 และข้อมูลเอกสารระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ผลสรุปในภาพรวม ดังนี้

2.1.1 เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานในสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 ในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในส่วนของสำนักงานอำนาจการนั้นจะมีงานประจำในหน้าที่ปกติ ซึ่งเป็นงานด้านฝ่ายอำนาจการและ การประสานงานอยู่แล้วจึงไม่เป็นการเพิ่มปริมาณให้มากขึ้นจากเดิม ส่วนเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในส่วนปฏิบัติการจะได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในโครงการ โดยตรงอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลกระทบต่องานในหน้าที่ปกติโดยเฉพาะกำลังพลที่เป็นนายทหารและนายสิบ เนื่องจากจะมีภารกิจของหน่วยปกติมาทั้งการฝึกตามวงรอบประจำปีและการฝึกพิเศษต่างๆ ตลอดทั้งการรักษากลับป้องกันชายแดน เป็นต้น

2.1.2 โครงสร้างการจัดของสำนักงานมีความเหมาะสมหรือไม่ การดำเนินงานตามโครงสร้างการจัดสำนักงานท่องเที่ยวดังกล่าว จะเกิดประสิทธิผลกับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากสถาบันการศึกษา หรือ บริษัทภาคเอกชน ที่มาท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ ที่ติดต่อประสานงานล่วงหน้ามากกว่านักท่องเที่ยวอิสระที่มาโดยลำพัง หากดำเนินการ โดยมุ่งหวังในเชิงธุรกิจ โครงสร้างดังกล่าวคงไม่มีเหมาะสมซึ่งประเมินโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 การฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ จากการประเมินโดยวิธีสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการ ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินการร้อยละ 95 ยังไม่เคยได้รับการอบรมจากวิทยากรที่ทำงานด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงขาดทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ด้านงานบริการ การท่องเที่ยว ซึ่งหน่วยดำเนินการคัดเลือกเจ้าหน้าที่โดยพิจารณาจาก บุคลิกลักษณะท่าทาง มารยาท และความสมัครใจ จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาทำให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้ พัฒนา ทักษะงานด้านการท่องเที่ยวจากประสบการณ์ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น

2.1.4 จำนวนของเจ้าหน้าที่ กับจำนวนนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสมเพียงพอ หรือไม่ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ดำเนินการและสำรวจจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พบว่าเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวด้านกิจกรรมทางทหาร จะเปิดบริการแก่คณะนักท่องเที่ยวจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ติดต่อประสานงานล่วงหน้า ดังนั้นจึงทราบจำนวนของนักท่องเที่ยว และมีเวลาในการเตรียมการจัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เพียงพอ แต่เป็นการจัดเฉพาะกิจเท่านั้น ดังนั้นในข้อเท็จจริงแล้วหากมุ่งเน้นงานด้านการท่องเที่ยวที่ดีและมีความต่อเนื่องแล้วจำนวนเจ้าหน้าที่หากเป็นกำลังพลนายสิบคงไม่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าว

2.2 คำนวณประมาณที่ได้รับในการดำเนิน โครงการดังกล่าวเพียงพอหรือไม่ ประเมินจากข้อมูลที่เป็นเอกสาร และสัมภาษณ์ฝ่ายอำนวยการที่เกี่ยวข้องทราบว่า งบประมาณในการดำเนินการนั้นไม่ได้รับงบประมาณจากกองทัพบกเลข แต่เนื่องจากสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 นั้นได้รับอนุมัติงบประมาณ จากการเสนอแผนงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม จากค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ กลุ่มแผนงานด้านการท่องเที่ยวในหน่วยทหารจำนวน 5 แผนงาน เมื่อปี 2545 เป็นจำนวนถึง 4,502,964.50 บาท รายละเอียดในบทที่ 3 นั้น ดังนั้นสรุปได้ว่างบประมาณสำหรับสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 มีเพียงพอในการเริ่มต้นดำเนินโครงการดังกล่าว

2.3 ความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ในประเด็นดังกล่าวนี้ ต้องพิจารณาถึงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว อาทิความพร้อมของอาคารสถานที่ อาคารประชาสัมพันธ์ พื้นที่จอดรถที่รับประทานอาหาร ห้างสุขา เป็นต้น ควรกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ โดยประเมินจากปัจจัยพื้นฐานที่มีอยู่โดยการสำรวจ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการ พบว่า มีความเหมาะสมและเพียงพอ

2.4 กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มารับบริการตามโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ 9 นั้น จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ดำเนินการทราบว่ากลุ่มเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้และที่มารับบริการจริงส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มนักเรียน นิสิตนักศึกษา ตลอดจนพนักงานของบริษัทที่จัดการฝึกอบรมพนักงาน หรือจัดสัมมนา โดยจัดกิจกรรมสอดแทรกในด้านการทหาร ซึ่งเป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยประเมินจากข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานในรอบปี 2547 หากแต่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่ปฏิบัติตามแผนที่คาดการณ์ไว้

3 การประเมินการบริหารโครงการ (Process Evaluation)

การประเมินการบริหารโครงการนั้นประเด็นที่ต้องวิเคราะห์ก็คือ การดำเนินการเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดหรือไม่ การติดตามกำกับกับการดำเนินการ ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ และกลุ่มเป้าหมายก็คือคณะนักทอ่งเทีวที่มาใช้บริการ

3.1 การดำเนินการตามแผนงาน จากการพิจารณาการดำเนินการตามแผนงานของโครงการทอ่งเทีวกองพลทหารราบที่ 9 นั้นจะประเมินการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามระเบียบกองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วยการบริหารโครงการทอ่งเทีวกองพลทหารราบที่ 9 พ.ศ. 2545 หรือไม่ รวมทั้งแผนงานและโครงการต่างๆ ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ กลุ่มแผนงานด้านการทอ่งเทีวในหน่วยทหาร ว่าการดำเนินการเป็นไปตามแผนงานต่างๆ ที่กำหนดหรือไม่เช่นกัน โดยประเด็นต่างๆ มีดังนี้

3.1.1 การดำเนินโครงการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจากการประเมิน โดยพิจารณาจากเอกสารรายงาน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพบว่าการดำเนินการเป็นไปตามระเบียบกองพลทหารราบที่ 9 พ.ศ. 2545 ที่กำหนด เนื่องจากหน่วยต่างๆ ที่ดำเนินการเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองพล ประกอบกับการเป็นหน่วยทหารซึ่งปฏิบัติงานต่างๆ โดยมีกฎระเบียบและวินัยทางทหารที่ลืออยู่แล้ว ดังนั้นการดำเนินโครงการเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดอย่างชัดเจน ในแบบระบบราชการ แต่ไม่ได้ดำเนินการในลักษณะอุตสาหกรรมการทอ่งเทีวที่มุ่งเน้นรายได้เป็นสำคัญ

3.1.2 โครงการต่างๆ ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ กลุ่มแผนงานด้านการทอ่งเทีวในหน่วยทหารนั้นหน่วยสามารถดำเนินการ ในการจัดสร้างอาคารสำนักงานประชาสัมพันธ์การทอ่งเทีว สนามยิงปืนเพนทบอล สนามยิงปืนเป้าหุ่นล้มลุกอัด โนมัติ โครงการจักรยานเสือภูเขา และสนามทดสอบกำลังใจได้หน้าผาจำลองได้ตรงตามแผนงาน และห้วงเวลาที่กำหนด ยกเว้นในประเด็นเป้าหมายของนักทอ่งเทีวที่คาดการณ์ไว้ ในผลการดำเนินการไม่ได้จำนวนนักทอ่งเทีวมาใช้บริการตามเป้าหมายที่ประมาณการไว้

3.2 การติดตามกำกับงาน ใน การประเมินประเด็นดังกล่าวนี้ต้องประเมินว่าการดำเนินงานดังกล่าวได้มีมาตรการเหมาะสมในการติดตามกำกับงานให้การดำเนินการทอ่งเทีวนั้น มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ หรือไม่ มีการประเมินการดำเนินงานหรือไม่ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่

และผู้เกี่ยวข้องพบว่า เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวมีน้อย และในปัจจุบันหน่วยต่างๆ ที่รับผิดชอบกิจกรรมท่องเที่ยวเหล่านั้นจะมีการริเริ่มความรับผิดชอบมากมาย ทั้งงานป้องกันชายแดน การฝึกคณาจารย์ประจำปีและการฝึกพิเศษต่างๆ อีกทั้งกำลังพลยังมีความคิดเห็นว่า การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในนั้น มีความสำคัญน้อยกว่าภารกิจด้านความมั่นคง

3.3 การประสานงานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน จากการประเมินด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ดำเนินการ พบว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินการไม่เคยได้รับการอบรมงานด้านการท่องเที่ยว ช่อมแสดงว่า การประสานงานระหว่างหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางแผนไว้ รวมทั้งขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ด้านการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานทหารที่ดำเนินโครงการท่องเที่ยวต่างๆ อีกด้วย โดยประเมินจากจำนวนครั้งของการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.4 การประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย การประเมินในประเด็นดังกล่าวนี้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ผลว่า การติดต่อประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายของคณะนักท่องเที่ยวต่างๆ ที่เดินทางมาเป็นหมู่คณะมีการประสานงานล่วงหน้าเนื่องจากการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในนั้นอยู่ภายใต้การประสานงานของฝ่ายกิจการพลเรือนของกองพลทหารราบที่ 9 จึงทำให้การดำเนินงานด้านการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายเป็นไปคามด้วยความเรียบร้อย

4 การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (Product Evaluation)

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ ประการแรกที่จะกล่าวถึงก็คือรายได้จากการดำเนินการจากนั้นก็ควรประเมินถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และผลกระทบต่อภารกิจของหน่วยที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมว่ามีอะไรบ้าง

4.1 รายได้จากการดำเนินการ โดยประเมินจากสรุปผลการดำเนินการวงรอบปี 2547 ซึ่งกล่าวไว้ในบทที่ 3 รายได้ของกิจการท่องเที่ยว หากพิจารณาเปรียบเทียบกับงบประมาณการลงทุนแล้วยังไม่มีความสามารถสร้างรายได้คุ้มค่าในเชิงธุรกิจ อันเนื่องจากหน่วยไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรในเชิงธุรกิจ และเจ้าหน้าที่บริหารยังดำเนินงานในลักษณะบริหารจัดการแบบเดิม สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจะได้รับค่าตอบแทนเฉพาะในวันหยุดราชการเท่านั้น

4.2 ความพึงพอใจ จากการสัมภาษณ์ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการในลักษณะเป็นหมู่คณะ ต่างมีความเห็นว่า มีความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวด้านกิจกรรมทางทหารร้อยละ 90 เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่ท้าทาย แต่มีความปลอดภัยสูง และมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวไม่มากนัก โอกาสที่จะได้เล่นกิจกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่ต้องเป็นหมู่คณะในการมาฝึกอบรม หรือ ทัศนศึกษา เท่านั้น โดยค่าใช้จ่ายในการใช้บริการก็มีความเหมาะสม

4.3 ผลกระทบต่อหน่วย จากการประเมิน โดยการสัมภาษณ์และพิจารณาจากภารกิจหลักของ กองพลทหารราบที่ 9 และเป้าหมายของกองทัพบกที่ต้องการให้ กองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยที่มีความพร้อมระดับ 1 แล้วนั้นพบว่า เมื่อมีการกึ่งเพิ่มเติมในการจัดทำโครงการท่องเที่ยวใน หน่วยทหาร ย่อมส่งผลกระทบต่อด้านกำลังพลเป็นหลัก หากใช้กำลังพลนายทหารหรือนายสิบไป ดำเนินโครงการดังกล่าว เนื่องจากภารกิจด้านการฝึกตามวงรอบประจำปี อีกทั้งการฝึกพิเศษ ตลอดจน การจัดกำลังป้องกันชายแดนทำให้กำลังพลไม่เพียงพอ ในการดำเนินโครงการท่องเที่ยวให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการประเมินโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9

การประเมินผล โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9 นั้นเป็นการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองพลทหารราบที่ 9 มีความเหมาะสมหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร โดยใช้รูปแบบการประเมินผลของซีบีซี (CIPP MODEL) เป็นกรอบในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านบริบทของโครงการ (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ (Input) ด้านปัจจัยการบริหารโครงการ (Process) และด้านผลที่ได้รับจากโครงการ (Product) ซึ่งมีประเด็นรายละเอียดแยกย่อยลงไปอีกในการศึกษาแต่ละประเด็น โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งค่าของตัวชี้วัดจะเป็นแบบค่าในเชิงคุณลักษณะ เป็นค่าของตัวชี้วัดที่บรรยายเป็นข้อความไม่สามารถกำหนดเป็นตัวเลขได้ เช่น ความเพียงพอ ความเหมาะสม ซึ่งค่าเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้มาจากความคิดเห็นในการพิจารณาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสารต่างๆ การสังเกต การสอบถามเจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถามจำนวน 25 ชุด จากประชากรประมาณ 60 คน และการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ รวมทั้งกำลังพล และครอบครัวภายในค่ายด้วย ซึ่งในบางกรณีค่าเชิงคุณลักษณะสามารถเปลี่ยนเป็นค่าเชิงปริมาณได้ โดยการใช้กลุ่มคนพิจารณาแล้วคิดเป็นร้อยละหรือสัดส่วนของคนที่มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม พอเพียงหรือไม่พอเพียง

ข้อค้นพบจากการศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
1. ด้านบริบท 1.1 ด้านความต้องการ (Demand) 1.1.1 นโยบายหน่วยเหนือ 1.1.2 ความต้องการจากภายนอก 1.1.3 ความต้องการจากภายในหน่วยฐาน	- มีนโยบายชัดเจน (แผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบก (พ.ศ.2544 – 2553) - นักท่องเที่ยว มีความต้องการ - ผลสำรวจกำลังพลและครอบครัวมีความต้องการร้อยละ 80 เหมาะสม

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
<p>1.2 ด้านการสนับสนุน</p> <p>1.2.1 สถานที่ตั้งหน่วย</p> <p>1.2.2 ประวัติหน่วย</p> <p>1.2.3 โครงสร้างพื้นฐานของหน่วย</p> <p>1.1.4 พื้นที่ตั้ง</p> <p>1.3 ด้านความเสี่ยง (Risk)</p>	<p>- ผลสำรวจ ร้อยละ 80 เห็นว่า <u>เหมาะสม</u></p> <p>- เกิดประวัติหน่วยสมรภูมิเวียดนาม <u>เหมาะสม</u></p> <p>- เพียงพอ <u>เหมาะสม</u></p> <p>- พื้นที่สมรภูมิทุ่งลาดหญ้า <u>เหมาะสม</u></p> <p>- จัดระเบียบพื้นที่ได้ดี <u>เหมาะสม</u></p>
<p>2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น</p> <p>2.1 โครงสร้างการดำเนินงาน</p> <p>2.1.1 เจ้าหน้าที่</p> <p>2.1.2 โครงสร้างการจัดสำนักงาน</p> <p>2.1.3 การฝึกอบรม</p> <p>2.1.4 จำนวนเจ้าหน้าที่</p> <p>2.2 งบประมาณ</p> <p>2.3 สิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>2.4 กลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>- ส่วนปฏิบัติเพิ่มงาน โดยเฉพาะนายทหาร และ นายสิบ</p> <p>- ในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยว <u>ไม่เหมาะสม</u></p> <p>- ผลสำรวจร้อยละ 95 ไม่เคย ได้รับการอบรม <u>ไม่เหมาะสม</u></p> <p>- ไม่เพียงพอ</p> <p>- ได้งบประมาณเศรษฐกิจจากรัฐบาล เพียงพอ</p> <p>- เพียงพอ <u>เหมาะสม</u></p> <p>- กลุ่มเยาวชน นักศึกษา คณะนักท่องเที่ยวจาก หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน <u>เหมาะสม</u></p>
<p>3. ด้านการบริหารโครงการ</p> <p>3.1 การดำเนินการตามแผน</p> <p>3.2 การติดตามกำกับงาน</p> <p>3.3 การประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3.4 การประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>- ชีตธีระเบียบ กำลังพลมีวินัย <u>เหมาะสม</u></p> <p>- ขาดการประเมินการดำเนินงาน <u>ไม่เหมาะสม</u></p> <p>- จำนวนครั้งการติดต่อ น้อยมาก <u>ไม่เหมาะสม</u></p> <p>- กลุ่มนักท่องเที่ยว <u>เหมาะสม</u></p>

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
4. การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ	
4.1 รายได้	- เจริญธุรกิจการท่องเที่ยว ไม่คุ้มค่า <u>ไม่เหมาะสม</u>
4.2 ความพึงพอใจ	- ผลการสำรวจ ร้อยละ 90 พึงพอใจ <u>เหมาะสม</u>
4.3 ผลกระทบ	- ด้านกำลังพล <u>ไม่เหมาะสม</u>

ผลสรุป

โครงการนี้เหมาะสม อย่างไร

- ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ เนื่องจากรายได้จากการดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณการลงทุนแล้วถือว่าไม่คุ้มค่า
- แต่มีผลด้านงานกิจการพลเรือน ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับพลเรือน เป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานอีกทั้งเป็นการปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถสอดแทรกการฝึกความอดทนและปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองได้อีกทางหนึ่ง
- รายได้เสริมให้แก่หน่วยงานและบุคลากรของหน่วย

ปัญหา

- ผลตอบแทนทางการเงินไม่คุ้มค่า
- ประสิทธิภาพการดำเนินงานยังไม่เพียงพอ ในการแข่งขันเจริญธุรกิจการท่องเที่ยว
- ระบบการควบคุมตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

- ควรดำเนินโครงการต่อไป แต่ควรปรับโครงสร้างการดำเนินการ โดยเจ้าหน้าที่ ที่ดำเนินการนั้น อาจให้ครอบครัวของกำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนเยาวชน เข้าร่วมดำเนินงาน หรืออาจให้ภาคเอกชนที่เป็นมืออาชีพเข้ามามีส่วนร่วม
- ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการเป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าว
- จัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ที่เข้าร่วมโครงการ ให้มีความรู้ ความสามารถโดยเชิญ วิทยากรจากหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

- การทำธุรกิจโดยส่วนราชการเพื่อรายได้เสริมนั้น จากบทเรียนควรแบ่งรายได้บางส่วนเป็นสวัสดิการแก่หน่วย และกำลังพล เพื่อเป็นแรงจูงใจโดยมีข้อควรระวังในเรื่อง

- * ระบบควบคุมและตรวจสอบ
- * รูปแบบการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร จะมีความเหมาะสมในการดำเนินการหรือไม่ ต้องคำนึงถึงมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยหน่วยเป็นประการสำคัญ โดยต้องพิจารณาถึงที่ตั้งหน่วย และที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวว่าสามารถจัดระเบียบได้เหมาะสมหรือไม่ หน่วยซึ่งมีโครงสร้างการจัดหน่วยเหมือนกัน พื้นที่ตั้งซึ่งแตกต่างกัน อาจไม่มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการก็ได้หากพื้นที่ตั้งไม่เอื้ออำนวย ทั้งนี้กองทัพควรต้องพิจารณาในภาพรวมของความเหมาะสมของแต่ละหน่วย โดยยึดถือมาตรการด้านการรักษาความลับของทางราชการและมาตรการด้านความปลอดภัยของหน่วยเป็นหลัก

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

คณะทำงานส่งเสริมการท่องเที่ยว. กองทัพบก. แผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร พ.ศ. 2544-2553. กรุงเทพมหานคร: กองทัพบก, 2544. (เอกสารอัดสำเนา)

เดวิด ออสเบอร์น และ เท็ด เกบเลอร์. Reinventing Government. แปลโดย พชร อิศรเสนา ณ อยุธยา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทคู่แข่ง จำกัด (มหาชน), 2539.

คริสโตเฟอร์ ฮูด. A Public Management for All Seasons. แปลโดย นิสิต ร.ป.ม. รุ่นที่ 19. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ศิริชัย กาญจนวาสิ. ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สุวิมล ตีรกานันท์. การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2545.

กองพลทหารราบที่ 9. ระเบียบกองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วยการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ 9. กาญจนบุรี: กองพลทหารราบที่ 9, 2545. (เอกสารอัดสำเนา)

กระทรวงการคลัง. หนังสือราชการ เรื่องการยกเว้นไม่นำเงินที่ได้รับจากการประกอบกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2545. (เอกสารอัดสำเนา)

วิชัย เทียนदार. การประเมินโครงการป้องกันและควบคุมโรคชาติสัญเมียบ กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2542. เอกสารวิจัยปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

นฤพนธ์ บานชื่น. การประเมินผลโครงการจัดหาที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ : ศึกษาโครงการ
ถ้ำป่าทอง, เอกสารวิจัยปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สุจิต ชื่อดรง. การประเมินผลโครงการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถท่าอากาศยานกรุงเทพ :
ศึกษากิจกรรมงานก่อสร้างอาคารเทียบเครื่องบิน(PIER) หมายเลข 5, เอกสารวิจัยปริญญารัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.

ภาษาอังกฤษ

Hood, C. A Public Management for All Seasons, 1990.

Stufflebeam, Daniel L. Education Evaluation and Decision Making in Education Theory and
Practice. California : Wadsworth, 1973.

Lois Recascino Wise , "Public Management Reform : Competing Drivers of Change." Public
Administration Review, Sep/Oct, 2002 : Vol.62, No.5, pp.555-567.

Michael Spicer , "Public Administration , the History of Ideas, and the Reinventing Government
Movement." Public Administration Review, May/June, 2004 : Vol.64, No.3, pp.353-362.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อซักถามและรวบรวมความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของ กองพลทหารราบที่ 9 ดังนี้

1. พันเอก ขวลิขิต	พงษ์พิทักษ์
2. พันโท ทรงคุณ	พัทศุระพงษ์
3. พันโท รัชชา	จ้อยเจริญ
4. พันโท พรชัย	สมทรัพย์
5. ร้อยเอก วันชนะ	สวัสดิ์
6. ร้อยเอก จิระเดช	สีบรรตปถิม
7. ร้อยโท กมวุฒิ	คำวิสัย
8. จำสับเอก สุวัฒน์	คำเสิดา
9. จำสับเอก สุรวิทย์	แก่นใจ
10. จำสับเอก บุญยงค์	คอดิศ
11. จำสับเอก ศิริพล	หงษ์ทอง
12. จำสับเอก หงษ์สุทธิ	พยัคเนศ
13. จำสับเอก ชโลธร	โสอนุช
14. จำสับเอก อร่าม	พงษ์แขก
15. จำสับเอก รณชัย	เสิดาเขตร์
16. จำสับเอกชูชาติ	กลิ่นทุคตาล
17. จำสับเอกจิรวุฒิ	โพธิ์แก้ว
18. จำสับเอกขงยุทธ	ไกร์คราวญ
19. จำสับโท นิวัต	แสนคำ
20. จำสับโท สำเรียง	คะเจนทร
21. สิบเอก อาทิตย์	เทพวงษา
22. สิบเอก สมพล	พรมษา
23. สิบเอก กรันชัย	แซ่ฮึง
24. สิบเอก เฉลิมพล	น้ำน้า
25. สิบเอก นคร	ศรีตำราญ

ภาคผนวก ข

**ระเบียบกองพลทหารราบที่ ๑ ว่าด้วยการบริหาร
โครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕**

ระเบียบกองพลทหารราบที่ ๔

ว่าด้วย การบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ พ.ศ.๒๕๔๕

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ เป็นไปตามนโยบายของกองทัพและรัฐบาล ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงวางระเบียบ ว่าด้วย การบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ ไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกองพลทหารราบที่ ๔ ว่าด้วย การบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ พ.ศ.๒๕๔๕"
- ข้อ ๒. ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓. ให้ประธานคณะกรรมการการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๔. ในระเบียบนี้

- ๔.๑ ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ หมายถึง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๔
- ๔.๒ คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ หมายถึง บุคคล ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ เป็นผู้แต่งตั้ง
- ๔.๓ รายได้ของโครงการ หมายถึง เงินค่าบริการท่องเที่ยวหรือเงินที่ได้รับบริจาค

หมวดที่ ๒

โครงสร้างและการจัดสำนักงานท่องเที่ยว

ข้อ ๕ สำนักงานการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ ขึ้นตรงกับ คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔

ข้อ ๖ สำนักงานการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ ประกอบด้วย

- ๖.๑ สำนักผู้อำนวยการ
- ๖.๒ ฝ่ายธุรการ
- ๖.๓ ฝ่ายแผนประสานงานและปฏิบัติการ
- ๖.๔ ฝ่ายประชาสัมพันธ์และการตลาด
- ๖.๕ ฝ่ายติดตามความก้าวหน้า และ ประเมินผล

หมวดที่ ๓

อัตรากำลังพลโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔

ข้อ ๗ อัตรากำลังพลของสำนักงานท่องเที่ยว หมายถึง ตำแหน่งและจำนวนบุคคลกรภายในสำนักงานการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ ประกอบด้วย

๗.๑ ผู้อำนวยการ	จำนวน	๑	อัตรา
๗.๒ รองผู้อำนวยการ	จำนวน	๑	อัตรา
๗.๓ หัวหน้าส่วนธุรการ	จำนวน	๑	อัตรา
๗.๔ หัวหน้าฝ่าย	จำนวน	๓	อัตรา
๗.๕ นายทหารการเงิน	จำนวน	๑	อัตรา
๗.๖ เจ้าหน้าที่	จำนวน	๘	อัตรา

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ พิจารณาแต่งตั้งบุคคลกรตามข้อ ๗ และ อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

ข้อ ๙ การสิ้นสุดสถานะบุคคลกรในสำนักงานโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔

๙.๑ พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ในกองพลทหารราบที่ ๔

๙.๒ คณะทำงานโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ พิจารณาให้ออก

หมวดที่ ๔

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ มีอำนาจหน้าที่ตามแบบแผนหรือนโยบายของกองทัพบกหรือกำกับดูแลการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานท่องเที่ยว กองพลทหารราบที่ ๔

ข้อ ๑๑ สำนักงานการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ มีหน้าที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ค่ายสุรสีห์และแนะนำภายในจังหวัดกาญจนบุรี ภายใต้ผู้อำนวยการและการกำกับดูแลของผู้บัญชาการ ดังนี้

๑๑.๑ กำกับดูแลและบริหารจัดการ การท่องเที่ยวใน กองพลทหารราบที่ ๔ ให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔

๑๑.๒ ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง บริษัท/สมาคม ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

๑๑.๓ ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินการของหน่วยในการดำเนินงานโครงการท่องเที่ยวที่รับมอบหมาย

๑๑.๔ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ เพื่อให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

๑๑.๕ รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ให้คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ เป็นประจำทุก ๒ เดือน

๑๑.๖ จัดกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใน กองพลทหารราบที่ ๔

ข้อ ๑๒. หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานผู้อำนวยการ

๑๒.๑ ควบคุมการปฏิบัติและพัฒนาโครงการท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่ ๔ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

๑๒.๒ ให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ ได้มอบนโยบาย

๑๒.๓ กำกับดูแลการดำเนินการของ ส่วนปฏิบัติการ และ ฝ่ายต่าง ๆ ในสำนักงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๑๒.๔ จัดกิจกรรมตามระยะเวลาที่เหมาะสม

ข้อ ๑๓. หน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายธุรการ

๑๓.๑ ดำเนินการในด้านธุรการและงบประมาณของสำนักงาน ฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๑๓.๒ ดำเนินการในด้านเอกสารและ รับ - ส่ง หนังสือของสำนักงาน ฯ

๑๓.๓ ให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๑๔. หน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล

๑๔.๑ รวบรวมข้อมูลและติดตามความก้าวหน้าโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔

๑๔.๒ จัดทำสถิติและรายรับ - รายจ่าย จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการและร่วมกิจกรรมของโครงการ

ท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔

๑๔.๓ ให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๑๕ หน้าที่และความรับผิดชอบฝ่ายวางแผนประสานงานและปฏิบัติการ

๑๕.๑ วางแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย

๑๕.๒ ประสานงานในด้านการวางแผนกับหน่วยรอง, หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

๑๕.๓ จัดทำและบริหารงบประมาณประจำปี

๑๕.๔ จัดให้มีการประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าตามนโยบาย

๑๕.๕ กำกับดูแลและให้คำแนะนำการดำเนินการของสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ ให้กับ

หน่วยต่าง ๆ ใน กองพลทหารราบที่ ๔

๑๕.๖ ให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๑๖. หน้าที่และความรับผิดชอบฝ่ายประชาสัมพันธ์และการตลาด

๑๖.๑ วางแผนริเริ่มและดำเนินการในด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด

๑๖.๒ ประสานงานกับหน่วยรอง หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งบริษัทที่ดำเนินธุรกิจ

การท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศเกี่ยวกับโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ จัดทำขึ้น

๑๖.๓ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม

๑๖.๔ ให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

หมวดที่ ๕

แหล่งที่มาของเงินทุน

ข้อ ๑๗. แหล่งที่มาของเงินทุนสำนักงานโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ ได้มาจาก

๑๗.๑ ค่าบริการของนักท่องเที่ยว เหลือหักจากค่าใช้จ่ายเรียบร้อยแล้ว

- ๑๗.๒ เงินบริจาคจากผู้สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔
๑๗.๓ ดอกผลที่พึงได้จากเงินทุนโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔

หมวดที่ ๖

ค่าใช้จ่ายและรายได้ในการดำเนินงาน

ข้อ ๑๘. ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ ประกอบด้วย ค่าตอบแทน, ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในสำนักงาน, ค่าการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในกองพลทหารราบที่ ๔, ค่าเผยแพร่ประชาสัมพันธ์, ค่าบำรุงรักษา อาคารสำนักงาน, ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ประจำสำนักงาน และ ค่าสาธารณูปโภคอื่น ๆ

ข้อ ๑๙. รายได้จากการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ ประกอบด้วย

๑๙.๑ ค่าบริการของนักท่องเที่ยวแต่ละโครงการ

๑๙.๒ รายได้อื่น ๆ จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของแต่ละโครงการ ฯ

ข้อ ๒๐. ค่าใช้จ่ายการจัดกิจกรรมโครงการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

๒๐.๑ ค่าตอบแทนกำลังพล

๒๐.๒ ค่าจัดซื้ออุปกรณ์

๒๐.๓ ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์

ข้อ ๒๑. การสั่งจ่ายเงินหรือกักหน้ผู้กักเงินให้กระทำเฉพาะเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เท่านั้น โดยกำหนดให้ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการ ฯ เป็นผู้สั่งจ่าย

ข้อ ๒๒. การดำเนินการใช้จ่ายเงินที่เกี่ยวกับการพัสดุของสำนักงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และคำสั่งหรือ ระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

หมวดที่ ๗

กิจกรรมการท่องเที่ยว

ข้อ ๒๓. การแบ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ สามารถแบ่งเป็นประเภทหรือกลุ่มเพื่อให้ สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ตลอดจนการให้บริการนักท่องเที่ยว ดังนี้

๒๓.๑ ประเภทอาคารพิพิธภัณฑ์และสิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์

๒๓.๒ ประเภทกิจกรรมทหาร

๒๓.๓ ประเภทกีฬา

ข้อ ๒๔. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในกองพลทหารราบที่ ๔ ให้หน่วยที่รับผิดชอบกิจกรรมท่องเที่ยว รายงานผลการปฏิบัติหลังจากการบริการนักท่องเที่ยวเรียบร้อยทุกครั้ง เพื่อสรุปผลการดำเนินการและประเมินผล โดย ผ่านสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ และรายงานให้หน่วยเหนือทราบต่อไป

ข้อ ๒๕. การจัดกิจกรรม ให้หน่วยที่รับผิดชอบกิจกรรมการท่องเที่ยว เปิดการบริการนักท่องเที่ยวได้ทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ ถ้าขัดข้องในการปฏิบัติให้รายงานสำนักงานการท่องเที่ยว เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๖. การบริการนักท่องเที่ยวให้หน่วย คำนึงถึงความปลอดภัย, ความเป็นระเบียบ มีวินัย ความเสมอภาค และการให้ความช่วยเหลือในด้านการปฐมพยาบาลขั้นต้น

หมวดที่ ๘

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๗. ให้คณะทำงานโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ ออกระเบียบปฏิบัติประจำภายในสำนักงาน
ประชาสัมพันธ์ ฯ

ข้อ ๒๘. ให้คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ จัดการประชุมอย่างน้อย ๓ เดือน/ ครั้ง
ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงใจได้ ให้ถือคำตัดสินของประธานคณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ เป็น
ข้อยุติ

ข้อ ๒๙. การปฏิบัติอื่นใดที่มีได้กำหนดในระเบียบนี้ ให้ ประธานคณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวของพล
ทหารราบที่ ๔ เป็นผู้พิจารณา

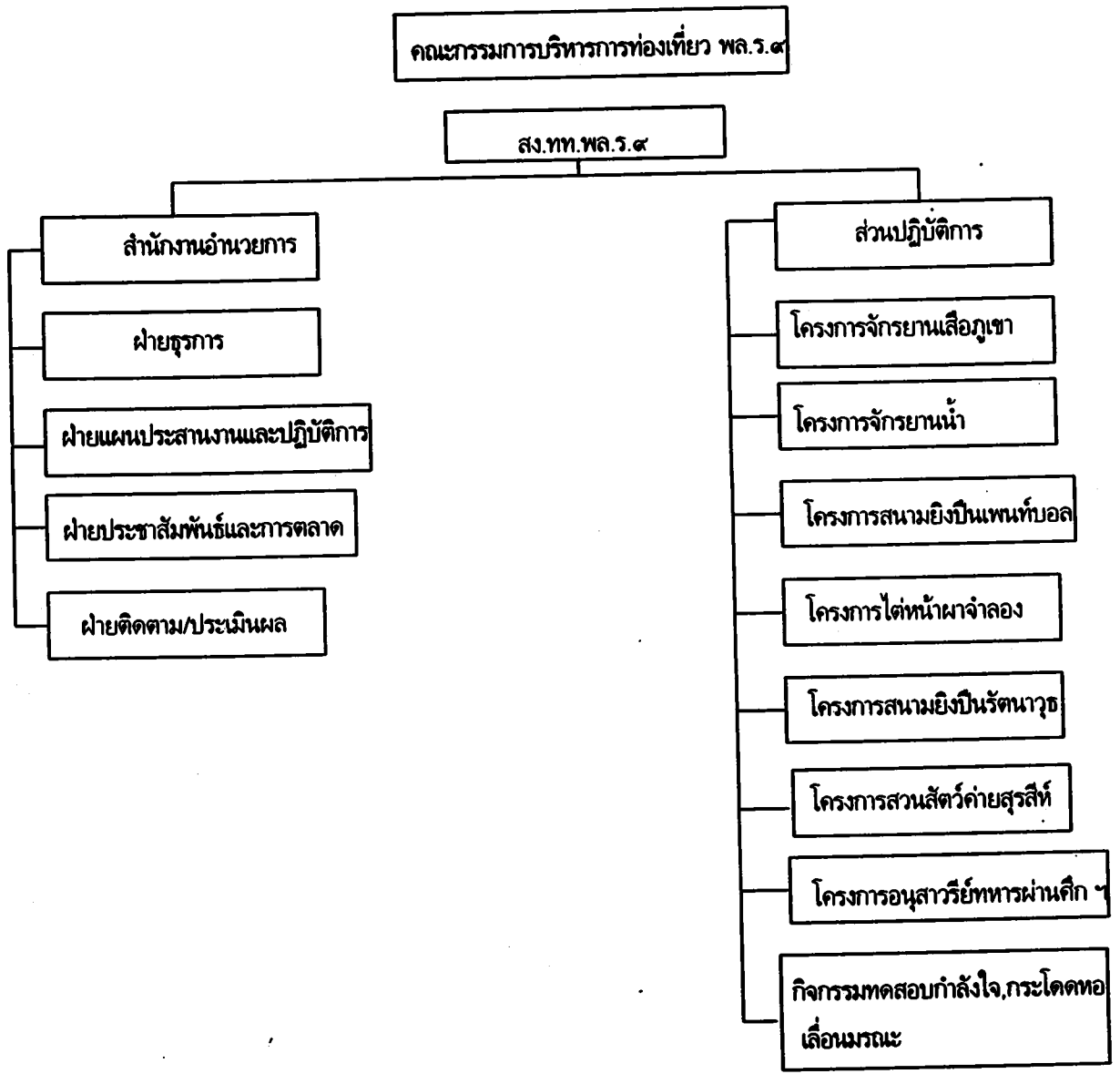
ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๕

(ลงชื่อ) พลตรี มานะ ประจักษ์จิตต์

(มานะ ประจักษ์จิตต์)

ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๔

ผังการจัด สำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔

คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙

ผบ.พล.ร.๙	ประธานคณะกรรมการ ฯ
รอง ผบ.พล.ร.๙ (๑)	รองประธานคณะกรรมการ
รอง ผบ.พล.ร.๙ (๒)	รองประธานคณะกรรมการ
เสธ.พล.ร.๙	กรรมการ
รอง เสธ.พล.ร.๙ (๑)	กรรมการ
รอง เสธ.พล.ร.๙ (๒)	กรรมการ
ผบ.ร.๙	กรรมการ
ผบ.ร.๑๙	กรรมการ
ผบ.ร.๒๙	กรรมการ
ผบ.กรม สน.พล.ร.๙	กรรมการ
ผบ.ป.๙	กรรมการ
ทน.ฝกพ.พล.ร.๙	กรรมการ
ทน.ฝชว.พล.ร.๙	กรรมการ
ทน.ฝยก.พล.ร.๙	กรรมการ
ทน.ฝกบ.พล.ร.๙	กรรมการ
ทน.ฝกม.พล.ร.๙	กรรมการ
จร.พล.ร.๙	กรรมการ
นธน.พล.ร.๙	กรรมการ
นกง.พล.ร.๙	กรรมการ
ผบ.ม.พัน.๑๙	กรรมการ
ผบ.ช.พัน.๙	กรรมการ
ผบ.ส.พัน.๙	กรรมการ
ทน.ฝกร.พล.ร.๙	กรรมการและเลขานุการ
ผช.ทน.ฝกร.พล.ร.๙	กรรมการ และ ผช.เลขานุการ

คำสั่งกองพลทหารราบที่ ๙

ที่ /๔๕

เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙

เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ กองพลทหารราบที่ ๙ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และตอบสนองนโยบายของกองทัพบกในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร กองพลทหารราบที่ ๙ จึงขอยกเลิก คำสั่ง กองพลทหารราบที่ ๙ ที่ ๖๕๙ / ๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙ ลง ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ และ ให้จัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙ ดังนี้

๑. สำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙ ใช้คำย่อว่า สง.ทท.พล.ร.๙ มีผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙ (ผอ.สง.ทท.พล.ร.๙) เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

๒. ให้ กองพลทหารราบที่ ๙ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ สง.ทท.พล.ร.๙ โดย เสนาธิการกองพลทหารราบที่ ๙ (เสธ.พล.ร.๙) ปฏิบัติหน้าที่เป็น ผอ.สง.ทท.พล.ร.๙ อีกตำแหน่งหนึ่ง และมีฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่ ๙ (ฝกร.พล.ร.๙) ปฏิบัติหน้าที่เป็น หัวหน้าส่วนธุรการ พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็น เลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙ อีกตำแหน่งหนึ่ง

๓. สำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙ ประกอบด้วย

๓.๑ สำนักผู้อำนวยการ ประกอบด้วย

๓.๑.๑ ผู้อำนวยการ	จำนวน	๑	อัตรา
๓.๑.๒ รองผู้อำนวยการ	จำนวน	๑	อัตรา
๓.๑.๓ เจ้าหน้าที่	จำนวน	๑	อัตรา

๓.๒ ส่วนธุรการ ประกอบด้วย

๓.๒.๑ หัวหน้าส่วน	จำนวน	๑	อัตรา
๓.๒.๒ นายทหารการเงิน	จำนวน	๑	อัตรา
๓.๒.๓ เจ้าหน้าที่	จำนวน	๒	อัตรา

๓.๓ ส่วนวางแผนประสานงานและปฏิบัติการ

๓.๓.๑ หัวหน้าส่วน	จำนวน	๑	อัตรา
๓.๓.๒ รองหัวหน้าฝ่าย	จำนวน	-	อัตรา
๓.๓.๓ เจ้าหน้าที่	จำนวน	๒	อัตรา

๓.๔ ฝ่ายประชาสัมพันธ์และการตลาด

๓.๔.๑ หัวหน้าฝ่าย	จำนวน	๑	อัตรา
๓.๔.๒ รองหัวหน้าฝ่าย	จำนวน	-	อัตรา
๓.๔.๓ เจ้าหน้าที่	จำนวน	๓	อัตรา

๓.๕ ฝ่ายติดตามและประเมินผล

๓.๕.๑ หัวหน้าฝ่าย	จำนวน	๑	อัตรา
๓.๕.๒ รองหัวหน้าฝ่าย	จำนวน	-	อัตรา
๓.๕.๓ เจ้าหน้าที่	จำนวน	๒	อัตรา

๓.๖ ส่วนปฏิบัติการ ประกอบด้วย

๓.๖.๑ ร.๑๙ เป็นหน่วยรับผิดชอบ โครงการจักรยานเสือภูเขา

๓.๖.๒ ร.๒๙ (ร.๒๙ พัน.๓) เป็นหน่วยรับผิดชอบโครงการสนามยิงปืนลูกกรดเป้าทุ่นล้มลูก

อัตโนวัติ และ โครงการกิจกรรมสนามยิงปืนแพนท็อบอลแบบกลยุทธ์

๓.๖.๓ บก.พล.ร.๙ (ร้อย.ลว.ไกล ๙) เป็นหน่วยรับผิดชอบ

๓.๖.๓.๑ กิจกรรมใต้หน้าผาจำลอง

๓.๖.๓.๒ กิจกรรมทดสอบกำลังใจแบบทหาร (กระโดดหอ ,เลื่อนมรณะ)

๓.๖.๔ ป.๙ เป็นหน่วยรับผิดชอบสนามยิงปืนรัตนารุช

๓.๖.๕ ร.๙ เป็นหน่วยรับผิดชอบสวนสัตว์ทุ่งลาดหญ้า ค่ายสุรสีห์

๓.๖.๖ บก.พล.ร.๙ (ส.พัน.๙) เป็นหน่วยรับผิดชอบอนุสาวรีย์ทหารผ่านศึกเวียงจันทน์

๓.๗ ให้หน่วยที่รับผิดชอบโครงการตามข้อ ๓.๖ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการพร้อมจัดทำ

ระเบียบการบริการของโครงการ ส่งให้สำนักงานการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙

๔. สำนักงานผู้อำนวยการ มี ผอ.สง.ทท.พล.ร.๙ เป็นผู้รับผิดชอบ หน้าที่ดังนี้

๔.๑ อำนวยการบริหารงานตลอดจนควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รวมทั้งอุปกรณ์
กิจกรรมท่องเที่ยวภายใน พล.ร.๙ ทั้งหมด ให้เป็นไปตามระเบียบและนโยบายที่คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยว พล.ร.
๙ มอบหมายให้ เกิดความเรียบร้อย

๔.๒ วางแผน และ กำกับดูแลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมดให้มีการเปลี่ยนแปลง และ พัฒนา
อยู่ตลอดเวลา

๔.๓ ประสานงานและจัดทำแผนโครงการกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกกิจกรรมท่องเที่ยวให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์และนโยบายของ ผอ.สง.ทท.พล.ร.๙

๔.๔ จัดทำแผนและดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ พล.ร.๙ ให้บรรลุ
วัตถุประสงค์และนโยบาย

๔.๕ ประสานงานดำเนินงานและกำกับดูแลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการ
ท่องเที่ยวให้เป็นไปตามนโยบายคณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยว พล.ร.๙

๔.๖ ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน และการบัญชีของ สง.ทท.พล.ร.๙

๔.๗ ดำเนินการเบิก - จ่ายเงินและนำส่งเงินค่าบำรุงกิจกรรมการท่องเที่ยว พล.ร.๙ ให้กับ ผกร.พล.ร.๙

นำเข้ากองทุน โครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๙

๔.๘ สรุปรายงานยอดรับ - จ่ายเงินค่าบำรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือนรายงานให้ พล.ร.๙

๔.๙ บันทึกและรายงานสถิติผลงานตามหน้าที่

๕. ส่วนปฏิบัติการ มีหน้าที่

๕.๑ ปฏิบัติงานตามนโยบายภายใต้การควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติของ ส่วนอำนวยการที่มอบหมายให้
เกิดความเรียบร้อย

๕.๒ ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละกิจกรรมที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามระเบียบ
ข้อปฏิบัติที่กำหนด

๕.๓ ปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย ปลอดภัย เพื่อตอบสนองต่อความ
ต้องการของผู้ใช้บริการหรือนักท่องเที่ยว

๕.๔ จัดทำบัญชีสรุปการรับ - จ่ายเงินเกี่ยวกับรายได้ที่ได้จากกิจกรรมในแต่ละครั้ง ส่งฝ่ายธุรการ สง.
ทท.พล.ร.๔

๕.๕ บันทึกและรายงานสถิติผลงานตามหน้าที่
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๕

พล.ต. มานะ ประจักษ์จิตต์
(มานะ ประจักษ์จิตต์)

ผบ.พล.ร.๔

คำสั่งกองพลทหารราบที่ ๔

ที่ ๗๘๑/๔๕

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔

เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ กองพลทหารราบที่ ๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับระเบียบกองพลทหารราบที่ ๔ ว่าด้วย การบริหารโครงการท่องเที่ยวกองพลทหารราบที่ ๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ ฯ ดังนี้

ผบ.พล.ร.๔	ประธานคณะกรรมการ ฯ
รอง ผบ.พล.ร.๔ (๑)	รองประธานคณะกรรมการ
รอง ผบ.พล.ร.๔ (๒)	รองประธานคณะกรรมการ
เสธ.พล.ร.๔	กรรมการ
รอง เสธ.พล.ร.๔ (๑)	กรรมการ
รอง เสธ.พล.ร.๔ (๒)	กรรมการ
ผบ.ร.๔	กรรมการ
ผบ.ร.๑๔	กรรมการ
ผบ.ร.๒๔	กรรมการ
ผบ.กรม สน.พล.ร.๔	กรรมการ
ผบ.ป.๔	กรรมการ
ทน.ฝกท.พล.ร.๔	กรรมการ
ทน.ฝชว.พล.ร.๔	กรรมการ
ทน.ฝยก.พล.ร.๔	กรรมการ
ทน.ฝกบ.พล.ร.๔	กรรมการ
ทน.ฝกม.พล.ร.๔	กรรมการ
จว.พล.ร.๔	กรรมการ
นธ.พล.ร.๔	กรรมการ
นาง.พล.ร.๔	กรรมการ
ผบ.ม.พัน.๑๔	กรรมการ
ผบ.ช.พัน.๔	กรรมการ
ผบ.ส.พัน.๔	กรรมการ
ทน.ฝกร.พล.ร.๔	กรรมการและเลขานุการ
ผช.ทน.ฝกร.พล.ร.๔	กรรมการ และ ผช.เลขานุการ

ให้คณะกรรมการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ มีอำนาจหน้าที่ตามแบบแผนหรือนโยบายของกองทัพบกหรือกำกับดูแลการบริหารโครงการท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔ ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานท่องเที่ยวของพลทหารราบที่ ๔

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๕

(ลงชื่อ) พล.ต. มานะ ประจักษ์จิตต์

(มานะ ประจักษ์จิตต์)

ผบ.พล.ร.๔

สำเนาถูกต้อง

พ.ต.

(เฉลิมพล สังข์ต้อง)

ผช.ทน.ฝกร.พล.ร.๔

พ.ย.๔๗

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อผู้ศึกษา	พันโท ไฉลิต ชินวลัญช์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 19 กองพันทหารม้าที่ 19 ฝ่ายสุรสีห์ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
ภูมิลำเนา	ตำบลต้นหมยมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1156/74 ถนนสามเสน ตำบลถนนนครไชยศรี อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์	0-3458-9314 , (มือถือ) 0-1928-6269
ประวัติส่วนตัว	เกิดเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2506 เป็นบุตรคนที่สามของ นาย บุญชัย ชินวลัญช์ และ นาง วิมาลัย ชินวลัญช์ มีพี่น้องรวมกัน 3 คน คือ นาย อติศักดิ์ ชินวลัญช์ และ พ.อ.ดร.นพ.โยธิน ชินวลัญช์
ประวัติการศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สำเร็จการจากโรงเรียนเตรียมทหาร (นักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 23) ระดับอุดมศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 34
ประวัติการรับราชการ	- พ.ศ. 2530 ผู้บังคับหมวดทหารม้า กองพันทหารม้าที่ 6 - พ.ศ. 2532 ผู้บังคับหมวดรถถัง กองพันทหารม้าที่ 4 รักษาพระองค์ - พ.ศ. 2533 รองผู้บังคับกองร้อยรถถัง กองพันทหารม้าที่ 4 รักษาพระองค์ - พ.ศ. 2536 ผู้บังคับกองร้อยรถถัง กองพันทหารม้าที่ 4 รักษาพระองค์ - พ.ศ. 2538 ศึกษาโรงเรียนเสนาธิการทหารบก - พ.ศ. 2539 ประจำแผนก ศูนย์การทหารม้า - พ.ศ. 2540 รองผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 4 รักษาพระองค์ - พ.ศ. 2543 นายทหารประชาสัมพันธ์ กองทัพบกที่ 1 - พ.ศ. 2546 ผู้บังคับกองพันกองพันทหารม้าที่ 19